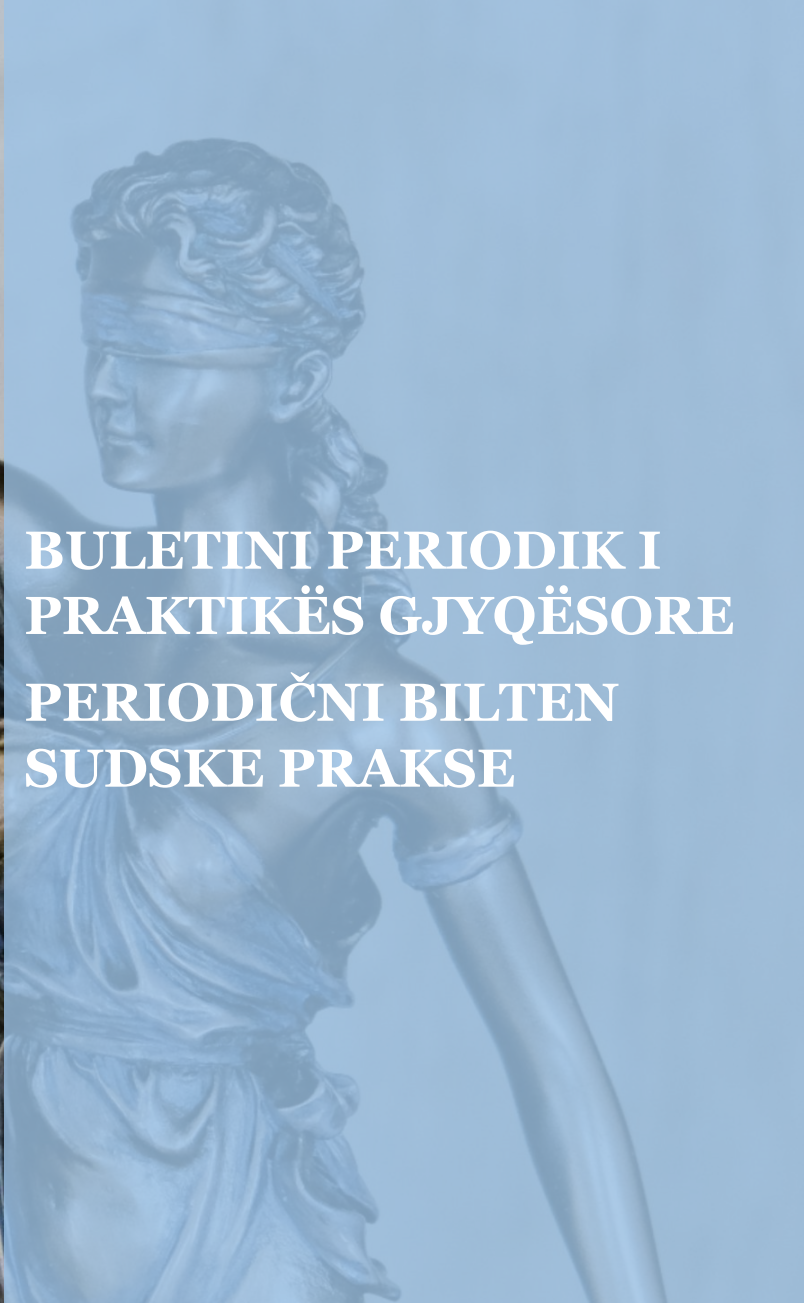

**BULETINI PERIODIK I
PRAKTIKËS GJYQËSORE
PERIODIČNI BILTEN
SUĐSKE PRAKSE**

REPUBLIKA E KOSOVËS – REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT**

**KORRIK– SHTATOR
JULI - SEPTEMBAR
2024**

III

Buletini periodik i praktikës gjyqësore të Gjykatës Kushtetuese

(Korrik - Shtator 2024)

Buletini periodik i praktikës gjyqësore të Gjykatës Kushtetuese përmban përmbledhjen e aktgjykimeve dhe aktvendimeve me rëndësi dhe interes të veçantë, të cilat janë publikuar nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata) gjatë periudhës së fundit tre (3) muajore.

Në këtë Buletin janë pasqyruar fillimisht përmbledhjet e aktgjykimeve që ndërlidhen me kërkesat institucionale, përderisa përmbledhja e aktgjykimeve në rastet individuale është renditur sipas pretendimeve të bazuara në nenet specifike të Kapitullit II të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta).

Buletini periodik i praktikës gjyqësore është një dokument që publikohet në baza periodike dhe është përgatitur vetëm për çështje informative. Përmbledhjet e pasqyruara në këtë Buletin përmbajnë esencën e pretendimeve të parashtruesve të kërkesës dhe konstatimit të Gjykatës dhe për këtë arsye çdo interpretim dhe analizë e tyre duhet bërë në dritën e Aktgjykimeve të publikuara në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës dhe ueb-faqen e Gjykatës Kushtetuese:

www.gjk-ks.org

Për të pranuar Buletinin periodik të praktikës gjyqësore në postën tuaj elektronike, ju lutemi të regjistrohemi në ueb-faqen e Gjykatës:

www.gjk-ks.org/publikimet/buletini-periodik

Vërejtje: Kushdo që dëshiron të kopjojë, përkthejë apo shfrytëzojë për qëllime të tjera të gjitha ose një pjesë të informacioneve të përmbajtura në Buletin, duhet të kontaktojë Sekretarinë e Gjykatës Kushtetuese për udhëzime të mëtejshme.

Periodiçni bilten sudske prakse Ustavnog suda

(Juli– Shtetor 2024. godine)

Periodiçni bilten sudske prakse Ustavnog suda sadrži sažetke presuda i rešenja od posebnog značaja i interesa, koje je Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) objavio u poslednja tri (3) meseca.

U ovom Biltenu prvo su prikazani sažetci presuda u vezi sa institucionalnim zahtevima, dok je sažetak presuda u individualnim predmetima naveden u redosledu prema navodima zasnovanim na posebnim članovima Poglavlja II Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Periodiçni bilten sudske prakse je dokument koji se objavljuje periodično i pripremljen je samo u informativne svrhe. Sažeci prikazani u ovom Biltenu sadrže suštinu navoda podnosilaca zahteva i nalaze Suda i stoga svako njihovo tumačenje i analiza mora biti urađeno u svetlu presuda objavljenih u Službenom listu Republike Kosovo i na sajtu Ustavnog suda:

www.gjk-ks.org

Da biste primali Periodiçni bilten sudske prakse na svoju adresu elektronske pošte, molimo vas registrujte se na internet stranici Suda:

<https://gjk-ks.org/sr/publikacije/periodicni-bilten/>

Napomena: Svako ko želi da kopira, preveđe ili za druge svrhe koristi sve ili deo informacija sadržanih u ovom Biltenu treba da kontaktira Sekretarijat Ustavnog suda za dalja uputstva.

“Perandori Justinian” nr. 44, 10 000 Prishtinë

Tel: +383 (0) 38 60 61 62

Mob: +383(0) 45 200 595; +383(0) 45 200 576

Fax: +383(0) 38 60 61 70

Email: gjkata.kushtetuese@gjk-ks.org

©Gjykata Kushtetuese 2024

Tabela e përmbajtjes/Pregled sadržaja

- I. **Nenet 4 [Forma e Qeverisjes dhe Ndarja e Pushtetit]; 7 [Vlerat]; 24 [Barazia para Ligjit]; 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]; 32 [E Drejta për Mjete Juridike]; 46 [Mbrojtja e Pronës]; 65 [Kompetencat e Kuvendit]; 106 [Papajtueshmëria]; 132 [Roli dhe Kompetencat e Avokatit të Popullit]; 136 [Auditori i Përgjithshëm i Kosovës]; 137 [Kompetencat e Auditorit të Përgjithshëm të Kosovës]; dhe 142 [Agjencitë e Pavarura]**

KO46/23, Parashtrues: *Abelard Tahiri dhe nëntë (9) deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit Nr. 08/L-121 për Byronë Shtetërore për Verifikimin dhe Konfiskimin e Pasurisë së Pajustificueshme.....13

- Aplikimi retroaktiv i ligjit në raport me barrën e provës për subjektin e verifikimit, i cili nuk përfiton nga një garanci e arsyeshme procedurale, bazuar në të cilën do të mund të argumentonte para gjykatës kompetente “*pamundësinë objektive*” për të siguruar dhe/ose paraqitur një provë që shkon në favor të justifikueshmërisë së pasurisë që është objekt verifikimi dhe/ose konfiskimi nuk është në përputhshmëri me paragrafin 1 të nenit 7 [Vlerat] dhe pargarfët 1 dhe 2 të nenit 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës, në ndërlidhje me nenin 1 (Mbrojtja e Pronës) të Protokollit nr. 1 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.
- Rregullimi i periudhës së verifikimit të pasurisë së paluajtshme gjatë ushtrimit dhe pas përfundimit të funksioneve të zyrtarëve përkatës, në kuptim të “*qartësisë*” dhe “*parashikueshmërisë*” është në kundërshtim me paragrafin 1 të nenit 7 [Vlerat] të Kushtetutës.
- Përbërja e Komisionit për Mbikëqyrje të Byrosë Shtetërore, e cila përfshin gjyqtarin e Gjykatës Supreme, në cilësi të kryesuesit, dhe Zëvendësavokatin e Popullit dhe Auditorin e Përgjithshëm, si anëtarë, nga këndvështrimi i kompetencave të këtij komisioni të përcaktuar me Ligjin e kontestuar, është në papajtueshmëri me funksionet e tyre kushtetuese, të përcaktuara në nenin 106 [Papajtueshmëria]; nenit 132 [Roli dhe Kompetencat e Avokatit të Popullit]; dhe nenet 136 [Auditori i Përgjithshëm i Kosovës] dhe 137 [Kompetencat e Auditorit të Përgjithshëm të Kosovës] të Kushtetutës.

- I. **Çlanovi 4. [Oblik vladanja i podela vlasti]; 7. [Vrednosti]; 24. [Jednakost pred zakonom]; 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]; 32. [Pravo na pravno sredstvo]; 46. [Zaštita imovine]; 65. [Nadležnosti Skupštine]; 106. [Nespojivost funkcija]; 132. [Uloga i nadležnosti Ombudsmana]; 136. [Stalni revizor Kosova]; 137. [Nadležnosti stalnog revizora Kosova] i 142. [Nezavisne agencije]**

KO46/23, podnosilac zahteva: *Abelard Tahiri i 9 (devet) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, Ocena ustavnosti Zakona br. 08/L-121 o državnom birou za proveru i oduzimanje neopravdane imovine.....13

- Retroaktivna primena zakona u odnosu na teret dokazivanja za subjekta provere, koji ne koristi razumnu procesnu garanciju, na osnovu koje bi mogao da argumentuje pred nadležnim sudom “*objektivnu nemogućnost*” da pruži i/ili iznese dokaz koji ide u prilog opravdanosti imovine koja je predmet provere i/ili oduzimanja, nije u skladu sa stavom 1. člana 7. [Vrednosti] i stavovima 1. i 2. člana 46. [Zaštita imovine] Ustava u vezi sa članom 1. (Zaštita imovine) Protokola br. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

- Regulisanje perioda provere nepokretnosti za vreme obavljanja i po prestanku funkcije relevantnih službenika, u smislu „jasnoće“ i „predvidljivosti“, je u suprotnosti sa stavom 1. člana 7. [Vrednosti] Ustava.
- Sastav Nadzorne komisije Državnog biroa, koju čine sudija Vrhovnog suda, kao predsedavajući, zamenik Ombudsmana i Stalni revizor, kao članovi, sa stanovišta ovlašćenja ove Komisije definisana osporenim zakonom, nije u skladu sa njihovim ustavnim funkcijama definisanim u članu 106. [Nespojivost funkcija]; članu 132. [Uloga i nadležnosti Ombudsmana]; članu 136. [Stalni revizor Kosova] i članu 137. [Nadležnosti Stalnog revizora Kosova] Ustava.

II. Nenet 29 [E Drejta e Lirisë dhe Sigurisë] dhe 34 [E Drejta për të mos u Gjykuar dy herë për të njëjtën Vepër]

KO114/23, KO192/23, KO227/23 dhe KO229/23, Parashtrues: *Gjykata Supreme*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së paragrafit 2 të nenit 4 (*Ne Bis In Idem*), paragrafit 4 të nenit 432 (Arsyet për paraqitje së kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë) dhe paragrafit 2 të nenit 438 (Aktgjykimi mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë) të Kodit të Procedurës Penale të Republikës së Kosovës Nr. 08/L-032 (Kodi i Procedurës Penale).....18

- Rishikimi i procedurës penale, për dallim nga mjete juridik i kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë, bie qartësisht në fushëveprimin e nenit 34 [E Drejta për të mos u gjykuar dy herë për të njëjtën Vepër] të Kushtetutës dhe nenit 4 (E drejta për të mos u gjykuar ose dënuar dy herë) të Protokollit nr. 7 të Konventës Evropiane për Drejtat e Njeriut në rast se (i) të dy procedurat janë me natyrë “penale”; dhe nëse ky është rasti, (ii) të dy procedurat të jenë të ndërlidhura me të njëjtën vepër për të cilën një person është “*liruar apo dënuar*” me një “*vendim përfundimtar*”.
- Mundësia e parashtrimit të kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë nga Prokurori i Shtetit në Gjykatën Supreme kundër vendimit të formës së prerë për ndërprerjen e paraburgimit nuk është në kundërshtim me nenin 29 [E Drejta e Lirisë dhe Sigurisë] të Kushtetutës.
- Mundësia e Gjykatës Supreme që përmes kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë të ushtruar nga Prokurori i Shtetit, të vendosë edhe në dëm të të pandehurit në rast se vendimi i formës së prerë është “*qartazi i papërshtatshëm ose i bazuar në gabim të rëndë*” nuk është në kundërshtim me nenin 34 [E Drejta për të mos u gjykuar dy herë për të njëjtën Vepër] të Kushtetutës.

II. Çlanovi 29. [Pravo na slobodu i sigurnost] i 34. [Pravo lica da mu se ne sudi dva puta za isto krivično delo]

KO114/23, KO192/23, KO227/23 i KO229/23, podnosilac zahteva: *Vrhovni sud*, Ocena ustavnosti stava 2. člana 4. (*Ne Bis In Idem*), stava 4. člana 432. (Razlozi za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti) i stava 2. člana 438. (Presuda o zahtevu za zaštitu zakonitosti) Zakonika o krivičnom postupku Republike Kosovo br. 08/L-032 (Zakonik o krivičnom postupku).....18

- Preispitivanje krivičnog postupka, za razliku od pravnog sredstva zahteva za zaštitu zakonitosti, jasno spada u delokrug člana 34. [Pravo lica da mu se ne sudi dva puta za isto

krivično delo] Ustava i člana 4. (Pravo da se ne bude suđen ili kažnjen dvaput u istoj stvari) Protokola br. 7 Evropske konvencije o ljudskim pravima u slučaju da (i) su oba postupka „krivične“ prirode; i ako je to slučaj, (ii) oba postupka se odnose na isto krivično delo za koje je lice „oslobođeno ili osuđeno pravosnažnom odlukom“.

- Mogućnost podnošenja zahteva za zaštitu zakonitosti od strane državnog tužioca Vrhovnom sudu protiv pravosnažne odluke o ukidanju pritvora nije u suprotnosti sa članom 29. [Pravo na slobodu i sigurnost] Ustava.

- Mogućnost da Vrhovni sud, putem zahteva za zaštitu zakonitosti koji podnosi državni tužilac, odluči i na štetu okrivljenog u slučaju da je pravosnažna odluka „očigledno neprikladna ili zasnovana na ozbiljnoj greški“ nije u suprotnosti sa članom 34. [Pravo lica da mu se ne sudi dva puta za isto krivično delo] Ustava.

III. Neni 65 [Kompetencat e Kuvendit], dhe neni 142 [Agjencitë e Pavarura]

KO157/23, Parashtrues: *Vlora Dumoshi dhe 11 deputetë tjerë*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit nr. 08-V-583 të Kuvendit të Republikës së Kosovës, të 13 korrikut 2023, për shkarkimin e anëtares së Bordit të Organit Shqyrtues të Prokurimit.....22

Shkarkimi i një anëtari/eje të Organit Shqyrtues të Prokurimit nga ana e Kuvendit për shkak të vendimmarrjes në raste konkrete, me arsyetimin se ka shkelur rregullat e “*Etikës profesionale*” duke mos argumentuar në mënyrë bindëse shkeljen e këtyre rregullave, cenon pavarësinë funksionale të Organit Shqyrtues të Prokurimit dhe vet qëllimin e ekzistencës së tij, sipas përcaktimeve të ligjeve të aplikueshme, dhe si i tillë nuk është në përputhshmëri me paragrafin 9 të nenit 65 [Kompetencat e Kuvendit] dhe paragrafin 1 të nenit 142 [Agjencitë e Pavarura] të Kushtetutës.

III. Çlan 65. [Nadležnosti Skupštine] i çlan 142. [Nezavisne agencije]

KO157/23, podnosilac zahteva: *Vlora Dumoshi i 11 drugih poslanika*, Ocena ustavnosti odluke br. 08-V-583 Skupštine Republike Kosovo o razrešenju članice Odbora Tela za razmatranje nabavki od 13. jula 2023. godine.....22

Razrešenje člana/ce Tela za razmatranje nabavki od strane Skupštine zbog odlučivanja u konkretnim slučajevima, na osnovu toga što je povredila pravila „*Profesionalne etike*“ time što nije ubedljivo argumentovala povredu ovih pravila, predstavlja povredu funkcionalne nezavisnosti Tela za razmatranje nabavki i samu svrhu njegovog postojanja, prema odredbama važećih zakona, i kao takva nije u skladu sa stavom 9, člana 65. [Nadležnosti Skupštine] i stavom 1, člana 142. [Nezavisne agencije] Ustava.

IV. Nenet 24 [Barazia para Ligjit], 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe 51 [Mbrojtja Shëndetësore dhe Sociale]

KO158/23, Parashtrues: *Besnik Tahiri dhe nëntë (9) deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit nr.08/L-142 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjeve që Përcaktojnë Shumën e Beneficionit në Lartësi të Pagës Minimale, Procedurat e Caktimit të Pagës Minimale dhe Shkallët Tatimore në të Ardhurat Personale Vjetore24

- Dallimi i lartësisë së pensioneve dhe/ose kompensimeve në mes të veteranëve të UÇK-së, personave të verbër dhe personave paraplegjikë dhe tetraplegjikë nuk përbën dallim në trajtim.
- Nuk ka shkelje të të drejtave pronësore, të garantuara me nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe nenin 1 (Mbrojtja e pronës) të Protokollit nr. 1 të Konventës Evropiane për Drejtat e Njeriut, të ndërlidhura me pritjet legjitime për një lartësi të caktuar të pensioneve dhe/ose beneficioneve që ndërlidhen me lartësinë ose një shkallë të lartësisë së pagës minimale në Republikën e Kosovës.
- Përcaktimi i lartësisë së pagës minimale nga Qeveria, sipas propozimit të Këshillit Ekonomik-Social, por duke e shtuar mundësinë që vet Qeveria të përcaktojë pagën minimale në rast se mungon një propozim i tillë nuk është në kundërshtim me nenin 51 [Mbrojtja Shëndetësore dhe Sociale] të Kushtetutës.

IV. **Çlanovi 24. [Jednakost pred zakonom], 46. [Zaštita imovine] i 51. [Pravo na zdravstvenu i socijalnu zaštitu]**

KO158/23, podnosilac zahteva: *Besnik Tahiri i devet (9) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, Oocena ustavnosti Zakona br. 08/L-142 o izmenama i dopunama zakona koji utvrđuju visinu beneficije u visini minimalne plate, procedure određivanja minimalne plate i porezne stope na godišnji lični dohodak24

- Razlika u visini penzija i/ili naknada između veterana OVK, slepih osoba i paraplegičara i tetraplegičara ne predstavlja razliku u tretmanu.
- Nema povrede imovinskih prava, zagaranovanih članom 46. [Zaštita imovine] Ustava i članom 1. (Zaštita imovine) Protokola br. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima u vezi sa legitimnim očekivanjima za određeni nivo penzija i/ili beneficija koje se odnose na nivo ili stepen minimalne plate u Republici Kosovo.
- Određivanje visine minimalne plate od strane Vlade, prema predlogu Ekonomsko-socijalnog saveta, ali dodavanje mogućnosti da Vlada sama utvrđuje minimalnu platu u nedostatku takvog predloga, nije u suprotnosti sa članom 51. [Pravo na zdravstvenu i socijalnu zaštitu] Ustava.

V. **Nenet 24 [Barazia para Ligjit], 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], 32 [E Drejta për Mjete Juridike] dhe 101 [Shërbimi Civil]**

KO232/23 dhe KO233/23, Parashtrues: *Abelard Tahiri dhe dhjetë (10) deputetë të tjerë dhe Besian Mustafa dhe dhjetë (10) deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit nr. 08/L-180 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit nr.06/L-048 për Këshillin e Pavarur Mbikëqyrës për Shërbimin Civil të Kosovës.....29

- Përjashtimi i kompetencës së Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës për të vendosur lidhur me ankesat e nëpunësve civilë dhe/ose kandidatëve për pranim në shërbimin civil në pozita të larta drejtuese kundër vendimeve të Qeverisë, por duke u garantuar të drejtën e ankesës në gjykatën kompetente në konflikt administrativ nuk është në përputhshmëri me pargrafën 1

të nenit 24 [Barazia para Ligjit] dhe nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike] në ndërlidhje me paragrafin 2 të nenit 101 [Shërbimi Civil] të Kushtetutës;

- Eliminimi i dispozitës aktuale ligjore që garanton imunitetin në vendimmarrje të anëtarëve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës nuk është në përputhshmëri me paragrafin 2 të nenit 101 [Shërbimi Civil] të Kushtetutës

- Zhveshja e statusit të vendimeve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës nga “ekzekutueshmëria” e tyre nuk është në përputhshmëri me paragrafin 1 të nenit 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës.

V. Çlanovi 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 101. [Civilna služba]

KO232/23 i KO233/23, podnosilac zahteva: *Abelard Tahiri i 10 (deset) drugih poslanika i Besian Mustafa i 10 (deset) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, Ocena ustavnosti Zakona br. 08/L-180 o izmenama i dopunama Zakona br. 06/L-048 o Nezavisnom nadzornom odboru za civilnu službu Kosova.....29

- Isključuje nadležnost Nezavisnog nadzornog odbora da odlučuje po žalbama državnih službenika i/ili kandidata za prijem u državnu službu na visoke rukovodeće funkcije protiv odluka Vlade, ali garantujući pravo na žalbu nadležnom sudu u upravnom sporu, nije u skladu sa stavom 1, člana 24. [Jednakost pred zakonom] i članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] u vezi sa stavom 2, člana 101. [Civilna služba] Ustava.

- Ukidanje postojeće zakonske odredbe kojom se garantuje imunitet u odlučivanju članova Nezavisnog nadzornog odbora nije u skladu sa stavom 2, člana 101. [Civilna služba] Ustava.

- Oduzimanje statusa odluka Nezavisnog nadzornog odbora od njihove „izvršnosti“ nije u skladu sa stavom 1, člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.

VI. Nenet 7 [Vlerat], 119 [Parimet e Përgjithshme] dhe 122 [Përdorimi i Pasurisë dhe Burimeve Natyrore]

KO248/23, Parashtrues: *Ferat Shala dhe nëntë (9) deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit nr. 08/L-209 për Investime të Qëndrueshme.....33

Promovimi, përkrahja dhe mbrojtja e investimeve të qëndrueshme dhe eksportit në Republikën e Kosovës, përfshirë edhe vendosjen e objektivave shtetërore dhe sektorëve prioritarë për zhvillim, të rregulluar me Ligjin e kontestuar për Investimet e Qëndrueshme nuk është në kundërshtim me ekonominë e tregut më konkurrencë të lirë si vlerë e rendit kushtetues dhe parimet në lidhje me rregullimin e marrëdhënieve ekonomike, të përcaktuara me paragrafin 1 të nenit 7 [Vlerat], nenin 119 [Parimet e Përgjithshme] dhe paragrafin 2 të nenit 122 [Përdorimi i Pasurisë dhe Burimeve Natyrore] të Kushtetutës.

VI. Çlanovi 7. [Vrednosti], 119. [Osnovna načela] i 122. [Korišćenje prirodnih izvora i bogatstava]

KO248/23, podnosilac zahteva: *Ferat Shala i devet (9) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, Ocena ustavnosti Zakona br. 08/L-209 o održivim ulaganjima.....33

Promocija, podrška i zaštita održivih ulaganja i izvoza u Republici Kosovo, uključujući uspostavljanje državnih ciljeva i prioriteta sektora za razvoj, regulisanih osporenim Zakonom o održivim ulaganjima nije u suprotnosti sa tržišnom privrednom i slobodnom konkurencijom kao vrednosti ustavnog poretka i načela koja se odnose na uređenje privrednih odnosa, definisanih stavom 1, člana 7. [Vrednosti], članom 119. [Osnovna načela] i stavom 2, člana 122. [Korišćenje prirodnih izvora i bogatstava] Ustava.

VII. Neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]

(i) E drejta për qasje në gjykatë

KI04/23, Parashtrues: *Avdyl Bajgora*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit [Rev. Nr. 43/2022], të 10 tetorit 2022, të Gjykatës Supreme.....37

Interpretimi tejet formalist i rregullave procedurale nga ana e Gjykatës Supreme në lidhje me vlerën e objektit të kontestit, përkatësisht kufizimit *ratione valoris*, si kriter për lejueshmërinë e mjetit juridik - revizionit, rezultoi në kufizimin e të drejtës së parashtruesit të kërkesës për qasje në gjykatë, të garantuar me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

KI172/23, Parashtruese: *Rejhane Ceka, Fiknete Ceka, Lejlane Ceka dhe Sara Ceka*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit [Rev. nr. 216/2023], të 19 qershorit 2023, të Gjykatës Supreme.....40

Aplikimi i pragut *ratione valoris* nga Gjykata Supreme, duke anashkaluar aplikimin e dispozitave të aplikueshme ligjore që ndërlidhen me bashkë-ndërgjyqësinë dhe përcaktimin e vlerës së objektit të kontestit, në tërësinë e tyre dhe jo në mënyrë të izoluar ka rezultuar në “*formalizëm të tepruar*”, i cili nuk është proporcional me qëllimin legjitim të kufizimit *ratione valoris* për qasje në gjykatë, të garantuar me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

KI199/22, Parashtrues: *P.T.P. “Arta XH”*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit [E. Rev. nr. 75/20], të 1 gushtit 2022, të Gjykatës Supreme.....42

Dështimi i gjykatave të shkallës më të ulët për të përcaktuar vlerën e kontestit në procedurë gjyqësore ka rezultuar në pamundësinë e parashtruesit të kërkesës për të pasur qasje në Gjykatën Supreme, dhe si rezultat i një aplikimi tejet formalist të kufizimit *ratione valoris*, atij i është cenuar e drejta për qasje në gjykatë, e garantuar me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

VII. Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

(i) Pravo na pristup sudu

KI04/23, podnosilac zahteva: Avdyl Bajgora, Ocena ustavnosti rešenja [Rev. br. 43/2022] Vrhovnog suda Kosova, od 10. oktobra 2022.godine.....37

Veoma formalističko tumačenje proceduralnih pravila od strane Vrhovnog suda u pogledu vrednosti predmeta spora, odnosno ograničenja *ratione valoris*, kao kriterijuma za dozvoljenost pravnog sredstva – revizije, rezultiralo je ograničenjem prava podnosioca zahteva na pristup sudu, zagarantovanog članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i članom 6. ((Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

KI172/23, podnosilac zahteva: *Rejhane Ceka, Fiknete Ceka, Lejlane Ceka i Sara Ceka*, Ocena ustavnosti rešenja [Rev. br. 216/2023], Vrhovnog suda, od 19. juna 2023. godine.....40

Primena praga *ratione valoris* od strane Vrhovnog suda, zanemarujući primenu važećih zakonskih odredbi koje se odnose na suparnični postupak i utvrđivanje vrednosti predmeta spora, u celini, a ne izolovano, rezultirala je u „*prekomernom formalizmu*“, koji nije proporcionalan legitimnoj svrsi ograničenja pristupa sudu *ratione valoris*, zagarantovanog članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

KI199/22, podnosilac zahteva: *P.T.P. “Arta XH”*, Ocena ustavnosti rešenja, Vrhovnog suda [E. Rev. br. 75/20], od 1. avgusta 2022. godine.....42

Propust nižestepenih sudova da utvrde vrednost spora u sudskom postupku doveo je do nemogućnosti podnosioca zahteva da ima pristup Vrhovnom sudu, a kao rezultat veoma formalističke primene ograničenja *ratione valoris*, njemu je povređeno pravo na pristup sudu, zagarantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

(ii) Cenimi i parimit të sigurisë juridike

KI190/22, Parashtrues: *Ramiz Isaku*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit [AC-I-21-0642], të 31 gushtit 2022, të Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme.....44

Aplikimi në mënyrë jo-konsistente nga Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme të Kosovës i ligjeve të aplikueshme përkritazi me kontestet që ndërlidhen me kompensimin e pagave të ish-punëtorëve të ndërmarrjeve shoqërore, përkatësisht Ligjit për Marrëdhëniet e Detyrimeve të vitit 1978 dhe Ligjit për Punën e Bashkuar të vitit 1976, në lidhje me afatin e parashkrimit, përfshirë vlerësimin se një jo-konsistencë e tillë reflekton “*dallime të thella dhe afatgjata*” në praktikën gjyqësore të kësaj gjykate, të ndërlidhura me mospërdorimin e mekanizmave të përcaktuar me ligj e të dizajnuar për të harmonizuar praktikën përkatëse gjyqësore cenon parimin e sigurisë juridike dhe përbën shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të garantuar me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

(ii) Povreda načela pravne sigurnosti

KI190/22, podnosilac zahteva: *Ramiz Isaku*, Ocena ustavnosti presude [AC-I-21-0642], Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda, od 31. avgusta 2022. godine.....44

Nedosledna primena od strane Posebne komore Vrhovnog suda Kosova važećih zakona u vezi sa sporovima u vezi sa naknadom plata bivših zaposlenih u društvenim preduzećima, odnosno Zakona o obligacionim odnosima iz 1978. godine i Zakona o udruženom radu iz 1976. godine, u vezi sa rokom zastarevanja, uključujući i ocenu da ovakva nedoslednost odražava „*duboke i dugoročne razlike*“ u sudskoj praksi ovog suda, a koje se odnose na nekorišćenje mehanizama utvrđenih zakonom i osmišljenih da usklade relevantnu sudsku praksu, krši načelo pravne sigurnosti i predstavlja povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

(iii) E drejta për një vendim të arsyetuar dhe e drejta për mbajtjen e seancës dëgjimore

KI23/24, Parashtrues: *Agim Zogaj*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit [AC-I-21-0836-A0001], të 26 tetorit 2023, të Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme.....46

Konkluzioni i përgjithshëm dhe arsyetimi i pamjaftueshëm në lidhje me parashkrimin e kërkesëpadisë së parashtruesit të kërkesës rezultoi në shkelje të së drejtës së tij për një vendim të arsyetuar gjyqësor të garantuar me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Mbajtja e seancës dëgjimore në të paktën njërën nga instancat gjyqësore është detyrim kushtetues, ndërsa përderisa përjashtimet nga ky parim janë të mundshme, rrethanat e rastit konkret nuk përkojnë me mundësinë e këtij përjashtimi dhe, rrjedhimisht, nuk kanë ekzistuar rrethana të cilat do të mund të justifikonin mungesën e seancës dëgjimore.

(iii) Pravo na obrazloženu odluku i pravo na održavanje rasprave

KI23/24, podnosilac zahteva: *Agim Zogaj*, Ocena ustavnosti presude [AC-I-21-0836-A0001], Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 26. oktobra 2023. godine46

Opšti zaključak i nedovoljno obrazloženje u pogledu zastarelosti tužbenog zahteva podnosioca zahteva su doveli do povrede njegovog prava na obrazloženu sudsku odluku zagarantovanog članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Održavanje ročišta u najmanje jednoj od sudskih instanci je ustavna obaveza, dok su izuzeci od ovog načela mogući, okolnosti konkretnog slučaja se ne poklapaju sa mogućnošću ovog izuzetka, te, shodno tome, nije bilo okolnosti koje bi mogle opravdati odsustvo ročišta.

(iv) Interpretimi qartazi arbitrar dhe i gabuar i ligjit

KI103/24, Parashtrues: *Sylejman Zeneli*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit [Rev. Nr. 485/2022], të 5 janarit 2023, të Gjykatës Supreme.....48

Interpretimi i dispozitës përkatëse të Marrëveshjes Kolektive nga ana e Gjykatës Supreme, i interpretuar në mënyrë të shkëputur dhe duke shpërfillur faktin se parashtruesi i kërkesës kishte vendim të formës së prerë për kthim në vendin e punës rezultoi në konkluzione arbitrarë për parashtruesin e kërkesës, në kundërshtim me të drejtën e tij për gjykim të drejtë të garantuar me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

(iv) Oçigledno proizvoljno i pogrešno tumačenje zakona

KI103/24, podnosilac zahteva: *Sylejman Zeneli*, Ocena ustavnosti presude [Rev. br. 485/2022], Vrhovnog suda, od 5. januara 2023. godine.....48

Tumačenje relevantne odredbe Kolektivnog ugovora od strane Vrhovnog suda, protumačeno na nepovezan način i zanemarujući činjenicu da je podnosilac zahteva imao pravosnažnu odluku da se vrati na radno mesto, rezultiralo je proizvoljnim zaključcima za podnosioca zahteva u suprotnosti sa pravom na pravično suđenje zagantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

(v) Parimi i kontradiktoritetit

KI177/22, Parashtrues: *Pashk Bibaj*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit [AC-II-21-0058], të 23 majit 2022, të Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit.....50

Si rezultat i mosnjofimitit të parashtruesit të kërkesës për transferimin e lëndës nga Gjykata e Apelit në Kolegjin e Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, atij i ishte mohuar e drejta për të kërkuar mbajtjen e seancës dëgjimore në këtë instancë, e cila rezultoi në cenimin e të drejtës së tij për t'u dëgjuar, e garantuar me paragrafin 1 të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me paragrafin 1 të nenit 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

(v) Načelo kontradiktornosti

KI177/22, podnosilac zahteva: *Pashk Bibaj*, Ocena ustavnosti presude [AC-II -21-0058] Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 23. maja 2022. godine.....50

Kao rezultat neobaveštavanja podnosioca zahteva o ustupanju predmeta sa Apelacionog suda na Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda, uskraćeno mu je pravo da zahteva ročište u ovoj instanci, što je dovelo do povrede njegovog prava da bude saslušan, zagantovanog stavom 1, člana 31. Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

VIII.Neni 32 [E Drejta për Mjete Juridike]

KI272/23, Parashtrues: *Ali Tahiri*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit [AKPA. II. nr. 163/23] të Prokurorisë së Apelit, të 1 nëntorit 2023.....53

Mosmarrja parasysh e ankesës së parashtruesit të kërkesës në procedurë të kallëzimit penal, të dorëzuar në Prokurorinë e Apelit përmes postës brenda afatit të përcaktuar me dispozitat e Kodit të Procedurës Penale rezultoi në shkeljen e të drejtës së tij për mjete juridike të garantuar me nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike] të Kushteutës.

VIII. Član 32. [Pravo na pravno sredstvo]

KI272/23, podnosilac zahteva: *Ali Tahiri*, Ocena ustavnosti rešenja [AKPA. II. br. 163/23] Apelacionog tužilaštva od 1. novembra 2023. godine.....53

Nerazmatranje žalbe podnosioca zahteva u postupku krivične prijave, podnete Apelacionom tužilaštvu preko pošte u roku utvrđenom odredbama Zakonika o krivičnom postupku, imalo je za posledicu povredu njegovog prava na pravno sredstvo zagaranovanog članom 32. [Pravo pravno sredstvo] Ustava.

I. Neneti 4 [Forma e Qeverisjes dhe Ndarja e Pushtetit]; 7 [Vlerat]; 24 [Barazia para Ligjit]; 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]; 32 [E Drejta për Mjete Juridike]; 46 [Mbrotjtja e Pronës]; 65 [Kompetencat e Kuvendit]; 106 [Papajtueshmëria]; 132 [Roli dhe Kompetencat e Avokatit të Popullit]; 136 [Auditori i Përgjithshëm i Kosovës]; 137 [Kompetencat e Auditorit të Përgjithshëm të Kosovës]; dhe 142 [Agjencitë e Pavarura]

KO46/23, Parashtrues: *Abelard Tahiri dhe nëntë (9) deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit Nr. 08/L-121 për Byronë Shtetërore për Verifikimin dhe Konfiskimin e Pasurisë së Pajustificueshme

Aplikimi retroaktiv i ligjit në raport me barrën e provës për subjektin e verifikimit, i pamundëson këtij të fundit që të përfitojë nga një garanci e arsyeshme procedurale, bazuar në të cilën do të mund të argumentonte para gjykatës kompetente “pamundësinë objektive” për të siguruar dhe/ose paraqitur një provë që shkon në favor të justifikueshmërisë së pasurisë që është objekt verifikimi dhe/ose konfiskimi.

Rregullimi i periudhës së verifikimit të pasurisë së paluajtshme gjatë ushtrimit dhe pas përfundimit të funksioneve të zyrtarëve përkatës, në kuptim të “qartësisë” dhe “parashikueshmërisë” është në kundërshtim me parimin e sigurisë juridike.

Përbërja e Komisionit për Mbikëqyrje të Byrosë Shtetërore me gjyqtarin e Gjykatës Supreme, në cilësi të kryesuesit, dhe zëvendësavokatit të Popullit dhe Auditorit të Përgjithshëm, si anëtarë, nga këndvështrimi i kompetencave të këtij komisioni, është në papajtueshmëri me funksionet e tyre të përcaktuara me Kushtetutë.

Ligji i kontestuar

Ligji i kontestuar themelon Byronë Shtetërore për Verifikimin dhe Konfiskimin e Pasurisë së Pajustificueshme (Byroja Shtetërore), duke e përfshirë në rendin juridik të Republikës së Kosovës edhe konceptin e konfiskimit civil të

I. Çlanovi 4. [Oblik vladanja i podela vlasti]; 7. [Vrednosti]; 24. [Jednakost pred zakonom]; 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]; 32. [Pravo na pravno sredstvo]; 46. [Zaštita imovine]; 65. [Nadležnosti Skupštine]; 106. [Nespojivost funkcija]; 132. [Uloga i nadležnosti Ombudsmana]; 136. [Stalni revizor Kosova]; 137. [Nadležnosti stalnog revizora Kosova] i 142. [Nezavisne agencije]

KO46/23, podnosilac zahteva: *Abelard Tahiri i 9 (devet) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, Ocena ustavnosti Zakona br. 08/L-121 o državnom birou za proveru i oduzimanje neopravdane imovine

Retroaktivna primena zakona u odnosu na teret dokazivanja za subjekta provere, koji ne koristi razumnu procesnu garanciju, na osnovu koje bi mogao da argumentuje pred nadležnim sudom „objektivnu nemogućnost“ da pruži i/ili iznese dokaz koji ide u prilog opravdanosti imovine koja je predmet provere i/ili oduzimanja.

Regulisanje perioda provere nepokretnosti za vreme obavljanja i po prestanku funkcije relevantnih službenika, u smislu „jasnoće“ i „predvidljivosti“, je u suprotnosti načelom pravne sigurnosti.

Sastav Nadzorne komisije Državnog biroa, koju čine sudija Vrhovnog suda, kao predsedavajući, zamenik Ombudsmana i Stalni revizor, kao članovi, sa stanovišta ovlašćenja ove Komisije, nije u skladu sa njihovim ustavnim funkcijama definisanim u Ustavu.

Osporeni zakon

Osporeni zakon osniva Državni biro za proveru i oduzimanje neopravdane imovine (Državni biro), uključujući u pravni poredak Republike Kosovo i koncept građanskopravnog oduzimanja neopravdane

pasurisë së pajustificueshme, përkatësisht dhe në esencë, konfiskimin e pasurisë pa nevojën e vërtetimit në procedurë penale që pasuria përkatëse është fituar përmes kryerjes së veprës penale. Për këtë qëllim, Ligji i kontestuar, përcakton procedurën për verifikimin dhe konfiskimin e pasurisë së fituar në mënyrë të pajustificueshme nga personat zyrtarë dhe palët e treta, (i) për pasurinë e fituar në mënyrë të pajustificuar duke filluar nga 17 shkurti 2008 dhe në parim, brenda dhjetë (10) viteve nga momenti kur zyrtarët përkatës pushojnë së ushtruari funksionet e tyre, me saktësimin që verifikimit të pasurisë, përjashtimisht mund të i nënshtrohet edhe pasuria e fituar pas përfundimit të ushtrimit të funksionit zyrtar dhe (ii) Byroja ka kompetencën për të vlerësuar masën pasurore të secilit zyrtar në raport me të hyrat e ligjshme dhe në rast të vlerësimit që ka shpërputhje në mes të hyrave dhe pasurisë që tejkalon vlerën prej njëzetepesëmijë (25,000) euro, mund të propozojë sigurimin e pasurisë përmes masës së përkohshme dhe më pas, konfiskimin e të njëjtës pas vendimit përkatës gjyqësor. Marrë parasysh që procedura e verifikimit dhe konfiskimit të pasurisë së pajustificueshme është e pavarur nga procedura penale, standardi i të provuarit është ai i “vlerësimit të gjasave” dhe sipas të cilit, pasuria cilësohet e pa/justifikueshme, nëse gjykata bazuar në prova *“beson që një gjë ka më shumë mundësi të jetë apo të ketë ndodhur se sa jo”*.

Ligji i kontestuar, themelon Byronë Shtetërore, e cila udhëhiqet nga Drejtori i Përgjithshëm me mandat shtatë (7) vjeçar, ndërsa mbikëqyrësit nga një Komision Mbikëqyrës i përbërë nga (i) një gjyqtar i Gjykatës Supreme i caktuar nga Kryetari i Gjykatës Supreme, në cilësinë e kryesuesit të Komisionit; (ii) Auditori i Përgjithshëm; (iii) Drejtori i Agjencisë për Parandalimin e Korrupsionit; (iv) zëvendës Avokati i Popullit; dhe (v) Drejtori i Njësisë së Inteligjencës Financiare. Ky Komision, i cili vendos me shumicën e anëtarëve në kuadër të kuorumit vendimmarrës prej katër (4) anëtarësh, ka kompetencën e plotë mbikëqyrëse të të gjitha funksioneve të Byrosë Shtetërore, përfshirë miratimin e të gjitha akteve nënligjore.

imovine, odnosno u suštini, oduzimanje imovine bez potrebe dokazivanja u krivičnom postupku da je predmetna imovina stečena izvršenjem krivičnog dela. U tu svrhu, osporenim zakonom je definisan postupak provere i oduzimanja imovine stečene na neopravdan način od strane službenih lica i trećih lica, (i) za movinu stečenu na neopravdan način počev od 17. februara 2008. godine, a u principu, u roku od deset (10) godina od trenutka kada dotični službenici prestanu da obavljaju svoje funkcije, uz preciziranje da predmet provere imovine, izuzetno, može biti i imovina stečena po prestanku vršenja službene funkcije, i (ii) biro ima nadležnost da izvrši procenu imovinskog stanja svakog funkcionera u odnosu na zakonite prihode i u slučaju procene da postoji nesklad između prihoda i imovinskog stanja koje prelazi vrednost od dvadeset pet hiljada (25.000) evra, može predložiti obezbeđenje imovine putem privremene mere, a potom i oduzimanje iste nakon odgovarajuće sudske odluke. S obzirom na to da je postupak provere i oduzimanja neopravdane imovine nezavisan od krivičnog postupka, standard dokazivanja je standard „procene verovatnoće“ i po kome se imovina kvalifikuje kao ne/opravana, ako sud na osnovu dokaza *„veruje da postoji veća verovatnoća da se nešto desi ili da se već desilo nego da do istog nije došlo“*.

Osporeni zakon osniva Državni biro, kojim rukovodi generalni direktor, na mandat od sedam (7) godina njega nadzire Nadzorna komisija sastavljena od (i) jednog sudije Vrhovnog suda koga imenuje predsednik Vrhovnog suda u svojstvu predsedavajućeg Komisije; (ii) generalnog revizora; (iii) direktora Agencije za sprečavanje korupcije; (iv) zamenika Ombudsmana; i (v) direktora Finansijske obaveštajne jedinice. Ova Komisija, koja odlučuje većinom članova u okviru kvoruma za odlučivanje od četiri (4) članova, ima punu nadzornu nadležnost nad svim funkcijama Državnog biroa, uključujući i usvajanje svih podzakonskih akata.

Pretendimet e parashtruesve të kërkesës

Parashtruesit e kërkesës pretendojnë (i) që ligji i aplikueshëm bën dallimin në mes personave zyrtarë dhe qytetarëve tjerë të Republikës së Kosovës dhe vet personave zyrtarë që kanë ushtruar funksione para dhe pas 17 shkurtit 2008; (ii) aplikimi retroaktiv i ligjit, përtej shkeljes së të drejtave dhe lirive themelore, cenon parimin e sigurisë juridike, duke krijuar pasiguri për individët që duhet të justifikojnë pasurinë e fituar para viteve të caktuara, për shkak se imponon një barrë disproporcionale mbi individët për të justifikuar pasurinë e tyre për periudha të gjata kohore; dhe (iii) se kompetencat e Kuvendit janë transferuar në mënyrë të paligjshme te Komisioni Mbikëqyrës i Byrosë Shtetërore, i cili ka papajtueshmëri kushtetuese në përbërje, sidomos për sa i përket rolit të zëvendës Avokatit të Popullit, dhe gjithashtu vënë theks në mungesën e pavarësisë së Byrosë Shtetërore, përfshirë në kontekst të mënyrës së zgjedhjes së Drejtorit të Përgjithshëm të saj.

Vlerësimi i Gjykatës

Konstatimet më esenciale si rezultat i vlerësimit të Gjykatës ndërlidhen me tri kategori gjithëpërfshirëse çështjesh, përkatësisht (i) fushëveprimin e Ligjit të kontestuar lidhur me barazinë para ligjit, sigurinë juridike dhe proporcionalitetin e aplikimit retroaktiv të ligjit në raport me barrën e provës së individit; (ii) garancitë procedurale në kontekst të verifikimit dhe/ose konfiskimit të pasurisë së pajustificueshme; dhe (iii) çështjet institucionale, përkatësisht mekanizmat e mbikëqyrjes së Byrosë Shtetërore, përfshirë pa/pajtueshmërinë e funksioneve kushtetuese të anëtarëve të Komisionit Mbikëqyrës.

Së pari, në lidhje me fushëveprimin retroaktiv të ligjit në raport me barrën e provës së individit, Gjykata vlerësoi se kontestuese është nëse aplikimi retroaktiv i ligjit për një periudhë më të gjatë se pesëmbëdhjetë (15) vjeçare, përkatësisht nga 17 shkurti 2008, është proporcional me të drejtat dhe liritë themelore të subjekteve të verifikimit në kontekst të barrës së provës dhe i cili, sipas praktikës gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, por edhe të

Navodi podnosioca zahteva

Podnosioci zahteva navode da (i) osporeni zakon pravi razliku između službenih lica i drugih građana Republike Kosovo i samih službenih lica koja su obavljala funkcije pre i posle 17. februara 2008. godine; (ii) retroaktivna primena zakona, mimo povrede osnovnih prava i sloboda, krši načelo pravne sigurnosti, stvarajući neizvesnost za pojedince koji moraju da opravdaju imovinu stečenu pre određenih godina, jer nameće nesrazmeran teret pojedincima da opravdaju svoju imovinu na duži vremenski period; i (iii) da su ovlašćenja Skupštine nezakonito preneti na Nadzornu komisiju Državnog biroa, koja ima ustavnu neusklađenost u svom sastavu, posebno u pogledu uloge zamenika Ombudsmana, a takođe naglašava i nedostatak nezavisnosti Državnog biroa, uključujući i u kontekstu načina izbora njegovog generalnog direktora.

Ocena Suda

Najvažniji nalazi kao rezultat ocene Suda se odnose na tri sveobuhvatne kategorije pitanja, odnosno (i) delokrug primene osporenog zakona povodom jednakosti pred zakonom, pravne sigurnosti i proporcionalnosti retroaktivne primene zakona u odnosu na teret dokazivanja pojedinca; (ii) proceduralne garancije u kontekstu provere i/ili oduzimanja neopravdane imovine; i (iv) institucionalna pitanja, odnosno mehanizmi nadzora Državnog biroa, uključujući ne/spojivost ustavnih funkcija članova Nadzorne komisije.

Prvo, u pogledu retroaktivnog delokruga zakona u odnosu na teret dokazivanja pojedinca, Sud je ocenio da je sporno da li je retroaktivna primena zakona za period duži od petnaest (15) godina, odnosno od 17. februara 2008. godine, srazmerna osnovnim pravima i slobodama subjekata provere u kontekstu tereta dokazivanja i koja je, prema sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava, ali i mišljenjima Venecijanske

Opinioneve të Komisionit të Venecias, është i domosdoshëm në kontekst të arsyeshmërisë dhe/ose “*mundësisë objektive*” të individit për të siguruar dhe prezantuar dëshmitë e nevojshme në mbështetje të argumentimit të justifikueshmërisë së pasurisë që i nënshtrohet verifikimit dhe/ose konfiskimit.

Gjykata vlerësoi se, përkundër faktit që Ligji i kontestuar ndjek qëllimin legjitim të interesit publik, i njëjti në vlerësimin e Gjykatës, nuk reflekton një baraspeshë të arsyeshme në mes të shtetit dhe individit, mes tjerash, sepse (a) periudha e aplikueshmërisë retroaktive të ligjit, në parim, tejkalon afatet e përcaktuara në ligjet relevante të aplikueshme në kontekst të mbajtjes së regjistrave dhe/ose të dhënave, (b) në rrethana në të cilat e tërë administrata shtetërore është e detyruar të bashkëpunojë me Byronë, ndërsa barra e provës rreth justifikueshmërisë së pasurisë kontestuese bie mbi individin, dhe (c) i cili, nuk përfiton nga një garanci e arsyeshme procedurale, bazuar në të cilën, do të mund të argumentonte para gjykatës kompetente “*pamundësinë objektive*” për të siguruar dhe/ose paraqitur një provë që shkon në favor të justifikueshmërisë së pasurisë që është objekt verifikimi dhe/ose konfiskimi.

Në lidhje me parimin e sigurisë juridike në kontekst të “*qartësisë*” dhe “*parashikueshmërisë*” së dispozitave të Ligjit të kontestuar, të cilat rregullojnë periudhën e verifikimit të pasurisë së paluajtshme gjatë ushtrimit dhe pas përfundimit të funksioneve të zyrtarëve përkatës, Gjykata vlerësoi se dispozitat respektive të Ligjit të kontestuar, mes tjerash, nuk qartësojnë saktësisht dhe në mënyrë të parashikueshme periudhat kohore përgjatë të cilave pasuria e fituar mund t’i nënshtrohet verifikimit, përfshirë periudhat kohore përgjatë të cilave mund të fillojë procedura e verifikimit të pasurisë, si për pasurinë e fituar gjatë ushtrimit të funksionit ashtu edhe për pasurinë e fituar pas përfundimit të funksionit përkatës.

Së dyti, përkritazi me garancitë procedurale në kontekst të verifikimit dhe/ose konfiskimit të pasurisë së pajustificueshme, Gjykata vuri theks në tri çështje parësore, përkatësisht në (i) të drejtën për t’u mos inkriminuar; (ii) të drejtën e

komisije, neophodna u kontekstu razumnosti i/ili “*objektivne mogućnosti*” pojedince da obezbedi i predstavi potrebne dokaze u prilog argumentovanja opravdanosti imovine koja je predmet provere i/ili konfiskacije.

Sud je ocenio da pored činjenice da osporeni zakon teži legitimnom cilju javnog interesa, isti, po oceni Suda, ne odražava razumnu ravnotežu između države i pojedinca, između ostalog, jer (i) period retroaktivne primene zakona, u principu, prelazi rokove propisane relevantnim primenjivim zakonima u kontekstu vođenja registara i/ili podataka, (ii) u okolnostima u kojima je cela državna uprava dužna da sarađuje sa Biroom, dok teret dokazivanja o opravdanosti sporne imovine pada na pojedinca, i (iii) koji nema koristi od razumne procesne garancije, na osnovu koje bi pred nadležnim sudom mogao da argumentuje “*objektivnu nemogućnost*” da obezbedi i/ ili predoči dokaze koji idu u prilog opravdanosti imovine koja je predmet provere i/ili oduzimanja.

Što se tiče načela pravne sigurnosti u smislu “*jasnoće*” i “*predvidivosti*” odredaba osporenog zakona, koje regulišu period provere nepokretne imovine za vreme vršenja i nakon prestanka funkcija dotičnih službenika, Sud je ocenio da relevantne odredbe osporenog zakona, između ostalog, ne razjašnjavaju precizno i predvidivo vremenske periode u kojima stečena imovina može biti predmet provere, uključujući i periode u kojima može započeti postupak provere imovine, kako za imovinu stečenu tokom vršenja funkcije i za imovinu stečenu po završetku dotične funkcije.

Drugo, što se tiče proceduralne garancije u kontekstu provere i/ili oduzimanja neopravdane imovine, Sud je istakao tri principijelna pitanja, odnosno (i) pravo da ne bude inkriminisan; (ii) pravo stranke da bude

palës për t'u njoftuar për të gjitha procedurat e zhvilluara në kontekst të verifikimit të pasurisë, përfshirë ndërlidhur me vendosjen e masave të sigurisë në pasurinë kontestuese; dhe (iii) parimin e sigurisë juridike, duke vlerësuar që Ligji i kontestuar, në parim, ofron garanci të mjaftueshme procedurale për palët në procedurë. Megjithatë ky konstatim sipas Gjykatës nuk e nënkupton edhe ligjshmërinë dhe/ose kushtetutshmërinë e vendimeve të Byrosë Shtetërore dhe/ose gjykatave të rregullta.

Së treti, në konteskt të (a) mbikëqyrjes së Byrosë Shtetërore, përkatësisht transferimit të mbikëqyrjes nga Kuvendi në Komisionin Mbikëqyrës, Gjykata vlerësoi se është Kuvendi ai që ushtron funksionin e mbikëqyrjes ndaj Agjencive të Pavarura, sipas përcaktimeve të paragrafit 9 të nenit të lartcekur, bazuar edhe në Ligjin nr. 06/L-113 për Organizimin dhe Funksionimin e Administratës Shtetërore dhe të Agjencive të Pavarura, ka gjithashtu autorizimin që përmes ligjit përkatës për themelimin e Agjencisë së Pavarur, kompetencën mbikëqyrëse t'ia përcaktojë një strukturë tjetër apo një Komisioni Mbikëqyrës, siç është rasti në rrethanat e Ligjit të kontestuar. Përderisa në konteskt të (b) pa/pajtueshmërsë së funksioneve kushtetuese të anëtarëve të këtij Komisioni, Gjykata vlerësoi se përbërja e Komisionit për Mbikëqyrje të Byrosë Shtetërore, me gjyqtarin e Gjykatës Supreme, në cilësi të kryesuesit dhe zëvendësavokatit të Popullit dhe Auditorit të Përgjithshëm, si anëtarë, nga këndvështrimi i kompetencave të këtij komisioni për mbikëqyrjen e Byrosë Shtetërore dhe miratimin e akteve nënligjore, është në papajtueshmëri me funksionet e tyre, të përcaktuara me nenet 106, 132, 136 dhe 137 të Kushtetutës.

obaveštena o svim postupcima koji su sprovedeni u kontekstu provere imovine, uključujući u vezi sa uvođenjem mera bezbednosti u spornoj imovini; i (ii) princip pravne sigurnosti, ocenjujući da osporeni zakon u principu pruža dovoljne proceduralne garancije za strane u postupku. Međutim, ovaj zaključak, prema Sudu, ne podrazumeva zakonitost i/ili ustavnost odluka Državnog biroa i/ili redovnih sudova.

Treće, u smislu (a) nadzora Državnog biroa, odnosno prenošenja nadzora sa Skupštine na Nadzornu komisiju, Sud je ocenio da je Skupština ta koja vrši funkciju nadzora nad nezavisnim agencijama, Skupština prema odredbama stava 9 gore navedenog člana, uključujući i na osnovu Zakona br. 06/L-113 o organizaciji i funkcionisanju Državne Uprave i Nezavisnih Agencija, je takođe nadležna da kroz relevantni zakon o osnivanju nezavisne agencije, nadzornu nadležnost odredi drugoj strukturi ili nadzornoj komisiji, kao što je slučaj u okolnostima osporenog zakona. Dok, u smislu (b) ne/kompatibilnosti ustavnih funkcija njegovih članova, Sud ocenjuje da je sastav Komisije za nadzor Državnog biroa, sa sudijom Vrhovnog suda, u svojstvu predsedavajućeg i zamenika Ombudsmana i glavnog revizora, kao članova, iz perspektive ovlašćenja ova komisija za nadzor nad radom Državnog biroa i usvajanje podzakonskih akata, nespojiv sa njihovim funkcijama definisanim članovima 106, 132, 136 i 137. Ustava.

Përfundimi

Gjykata konstatoi si në kundërshtim me Kushtetutën vetëm pjesë të saktësuar të katër (4) neneve të Ligjit të kontestuar, përkatësisht nenet 2 (Fushëveprimi), 10 (Përbërja e Komisionit Mbikëqyrës dhe Kompensimi), 22 (Periudha e verifikimit të pasurisë) dhe 34 (Procedura në shkallën e parë) të tij. Përkatësisht konstatoi që (i) aplikimi retroaktiv i ligjit në raport me barrën e provës për subjektin e verifikimit nuk është në përputhshmëri me paragrafin 1 të nenit 7, dhe paragrafëve 1 dhe 2 të nenit 46 të Kushtetutës, në ndërlidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të Konventës Evropiane; (ii) Rregullimi i periudhës së verifikimit të pasurisë së paluajtshme gjatë ushtrimit dhe pas përfundimit të funksioneve të zyrtarëve përkatës, në kuptim të “qartësisë” dhe “parashikueshmërisë” nuk është në përputhshmëri me nenin 7 të Kushtetutës; dhe (iii) përbërja e Komisionit për Mbikëqyrje të Byrosë Shtetërore, përkatësisht me gjyqtarin e Gjykatës Supreme, në cilësi të kryesuesit, Zëvendësavokatin e Popullit dhe Auditorin e Përgjithshëm është e pa/pajtueshme me funksionet e tyre kushtetuese, të përcaktuara në nenet 106, 132, 136 dhe 137 të Kushtetutës.

Rrjedhimisht, Gjykata përfundoi se, marrë parasysh natyrën dhe rëndësinë e tyre, dhe faktin që pa ndryshimin dhe plotësimin e të njëjtave nga Kuvendi, Ligji i kontestuar është i pazbatueshëm, bazuar në praktikën gjyqësore të Gjykatës, Ligji i kontestuar, në shërbim të parimit të sigurisë juridike, është shpallur i pavlefshëm në tërësinë e tij.

II. Nenet 29 [E Drejta e Lirisë dhe Sigurisë] dhe 34 [E Drejta për të mos u Gjykuar dy herë për të njëjtën Vepër]

KO114/23, KO192/23, KO227/23 dhe KO229/23, Parashtrues: *Gjykata Supreme*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së paragrafit 2 të nenit 4 (Ne Bis In Idem), paragrafit 4 të nenit 432 (Arsyet për paraqitje së kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë) dhe paragrafit 2 të nenit 438 (Aktgjykimi mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë) të Kodit të Procedurës Penale të Republikës së Kosovës Nr.08/L-032 (Kodi i Procedurës Penale)

Zaključak

Sud je utvrdio kao suprotno Ustavu samo određene delove četiri (4) člana osporenog zakona, odnosno njegove članove 2. (Delokrug), 10. (Sastav Nadzorne komisije i naknada), 22. (Period provere imovine) i 34. (Rasprava u prvom stepenu), odnosno, utvrdio je (i) da retroaktivna primena zakona u odnosu na teret dokazivanja za subjekta provere nije u skladu sa stavom 1. člana 7 i stavovima 1. i 2. člana 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 1 Evropske konvencije; (ii) regulisanje perioda provere nepokretnosti za vreme obavljanja i po prestanku funkcije relevantnih službenika, u smislu „jasnoće“ i „predvidljivosti“, je u suprotnosti sa stavom 1. člana 7. Ustava, i (iii) sastav Nadzorne komisije Državnog biroa, koju čine sudija Vrhovnog suda, kao predsedavajući, zamenik Ombudsmana i Stalni revizor, nije u skladu sa njihovim ustavnim funkcijama definisanim u članu 106, 132, 136 i 137. Ustava.

Shodno tome, Sud je zaključio da je, imajući u vidu njihovu prirodu i značaj, kao i činjenicu da bez izmene i dopune istog od strane Skupštine, osporeni zakon ne može da se izvrši, na osnovu sudske prakse Suda, osporeni zakon je, u službi načela pravne sigurnosti, u celosti proglašen ništavim.

II. Članovi 29. [Pravo na slobodu i sigurnost] i 34. [Pravo lica da mu se ne sudi dva puta za isto krivično delo]

KO114/23, KO192/23, KO227/23 i KO229/23, podnosilac zahteva: Vrhovni sud, Ocena ustavnosti stava 2. člana 4. (Ne Bis In Idem), stava 4. člana 432. (Razlozi za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti) i stava 2. člana 438. (Presuda o zahtevu za zaštitu zakonitosti) Zakonika o krivičnom postupku Republike Kosovo br. 08/L-032 (Zakonik o krivičnom postupku)

Mundësia e Gjykatës Supreme që përmes kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë të ushtruar nga Prokurori i Shtetit, kundër vendimit të formës së prerë për ndërprerjen e paraburgimit nuk është në kundërshtim me nenin 29 [E Drejta e Lirisë dhe Sigurisë] të Kushtetutës; dhe

Mundësia e Gjykatës Supreme që përmes kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë të ushtruar nga Prokurori i Shtetit, të vendosë edhe në dëm të të pandehurit në rast se vendimi i formës së prerë është *“qartazi i papërshtatshëm ose i bazuar në gabim të rëndë”* nuk është në kundërshtim me nenin 34 [E Drejta për të mos u Gjykuar dy herë për të njëjtën Vepër] të Kushtetutës.

Ligji

Sipas paragrafit 2 të nenit 438 (Aktgjykimi mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë) të Kodit të Procedurës Penale, kur Gjykata Supreme vlerëson se kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë, e paraqitur në dëm të të pandehurit, është e bazuar, vetëm konstaton shkeljen e ligjit, pa pasur ndikim në vendimin e formës së prerë. Kjo procedurë vlen si për vendimin e Gjykatës së Apelit lidhur me ndërprerjen e paraburgimit, ashtu edhe për vendimet e formës së prerë përmes të cilave ka përfunduar procedura penale ose është refuzuar aktakuza. Thënë kështu, përjashtimisht, bazuar në dispozitat e kontestuara të Kodit të Procedurës Penale, Gjykata Supreme përmes kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë, mund të vendosë edhe në dëm të të pandehurit, nëse vendimi i kontestuar i formës së prerë, është *“qartazi i papërshtatshëm ose i bazuar në gabim të rëndë.”* Sipas sqarimeve të dhëna në Aktgjykim, Gjykata referuese pretendon që një mundësi e tillë është në kundërshtim me parimin *ne bis in idem*, për faktin se (i) ndikon në rihapjen e vendimit të formës së prerë në dëm të të pandehurit; për më tepër që (ii) Kodi i Procedurës Penale, nuk përcakton qartë se kur një vendim i formës së prerë është *“i papërshtatshëm”* ose *“i bazuar në gabim të rëndë”*.

Mogućnost podnošenja zahteva za zaštitu zakonitosti od strane državnog tužioca Vrhovnom sudu protiv pravosnažne odluke o ukidanju pritvora nije u suprotnosti sa članom 29. [Pravo na slobodu i sigurnost] Ustava; i

Mogućnost da Vrhovni sud, putem zahteva za zaštitu zakonitosti koji podnosi državni tužilac, odluči i na štetu okrivljenog u slučaju da je pravosnažna odluka *„očigledno neprikladna ili zasnovana na ozbiljnoj grešci”* nije u suprotnosti sa članom 34. [Pravo lica da mu se ne sudi dva puta za isto krivično delo] Ustava.

Zakon

Prema stavu 2. člana 438. (Presuda o zahtevu za zaštitu zakonitosti) Zakonika o krivičnom postupku, Vrhovni sud, kada oceni da je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet na štetu okrivljenog, osnovan, samo utvrđuje povredu zakona, bez uticaja po pravosnažnu odluku. Ovaj postupak važi kako za odluku Apelacionog suda koja se odnosi na ukidanje pritvora, tako i na pravosnažne odluke kojima je okončan krivični postupak ili odbijena optužnica. Shodno tome, izuzetno, na osnovu osporenih odredaba Zakonika o krivičnom postupku, Vrhovni sud, po zahtevu za zaštitu zakonitosti, može da odluči i na štetu okrivljenog, ako je osporena pravosnažna odluka *“očigledno neprikladna ili zasnovana na ozbiljnoj grešci”*. Prema pojašnjenjima koja su data u presudi, relevantni sud tvrdi da je takva mogućnost u suprotnosti sa načelom *ne bis in idem*, zbog toga što, (i) utiču na ponovno otvaranje pravosnažne odluke na štetu okrivljenog; tim pre što (ii) Zakonik o krivičnom postupku ne utvrđuje jasno kada je pravosnažna odluka *“neprikladna”* ili *“zasnovana na ozbiljnoj grešci”*.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

Bazuar në katër (4) rastet në shqyrtim para saj dhe që ndërlidhen me paraqitjen e kërkesave për mbrojtje të ligjshmërisë ndaj vendimeve respektive të Gjykatës së Apelit, përkatësisht (i) për ndërprerjen e paraburgimit; (ii) për kundërshtimin e provave dhe hedhje të aktakuzës; dhe (iii) për përfundimin e procedurës penale, Gjykata Supreme ka kërkuar vlerësimin e kushtetutshmërisë së dispozitave të lartcekura të Kodit të Procedurës Penale, me dyshimin që të njëjtat nuk janë në përputhje me Kushtetutën, në thelb, sepse bazuar në këto dispozita, ushtrimi i mjetit të jashtëzakonshëm juridik nga Prokurori i Shtetit, do të mund të rezultonte në vendimmarrjen e Gjykatës Supreme në dëm të të pandehurit, në kundërshtim me parimin *ne bis in idem*.

Vlerësimi i Gjykatës

Gjykata vlerësoi se vendimi i Gjykatës Supreme, sipas kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë, është vazhdimësi e të njëjtës procedurë penale dhe nuk rezulton domosdoshmërisht në procedurë të dytë, përkatësisht procedurë të re penale për qëllime të nenit 34 [E drejta për të mos u gjykuar dy herë për të njëjtën Vepër] të Kushtetutës në ndërlidhje me nenin 4 (E drejta për të mos u gjykuar ose dënuar dy herë) të Protokollit nr. 7 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Për pasojë, në rrethana të tilla, nuk mund të zbatohen garancitë e përcaktuara në nenin 4 (E drejta për të mos u gjykuar ose dënuar dy herë) të Protokollit nr. 7 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut lidhur me rihapjen e një rasti, lidhur me të cilin një individ duhet të jetë dënuar ose liruar me “*vendim përfundimtar*”. Kësisoj rishikimi i procedurës penale bie qartësisht në fushëveprimin e nenit 34 [E Drejta për të mos u gjykuar dy herë për të njëjtën Vepër] të Kushtetutës dhe nenit 4 (E drejta për të mos u gjykuar ose dënuar dy herë) të Protokollit nr. 7 të Konventës Evropiane për Drejtat e Njeriut në rast se (i) të dy procedurat janë të natyrës “*penale*”; dhe nëse ky është rasti, (ii) të dy procedurat të jenë të ndërlidhura me të njëjtën vepër për të cilën një person është “*liruar apo dënuar*” me një “*vendim përfundimtar*”.

Navodi podnosioca zahteva

Na osnovu četiri (4) predmeta koji se nalaze na razmatranju pred njim, a odnose se na podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti protiv relevantnih odluka Apelacionog suda, odnosno (i) o ukidanju pritvora; (ii) o osporavanju dokaza i odbacivanju optužnice; i (iii) o okončanju krivičnog postupka, Vrhovni sud je tražio ocenu ustavnosti gore navedenih odredbi Zakonika o krivičnom postupku, zbog sumnje da iste nisu u saglasnosti sa Ustavom, u suštini, zbog toga što bi na osnovu ovih odredbi, podnošenje vanrednog pravnog sredstva od strane državnog tužioca, moglo rezultirati donošenjem odluke Vrhovnog suda na štetu okrivljenog u suprotnosti sa načelom *ne bis in idem*.

Ocena Suda

Sud je ocenio da odluka Vrhovnog suda po zahtevu za zaštitu zakonitosti predstavlja nastavak istog sudske postupka i ne rezultira nužno drugim postupkom, odnosno novim krivičnim postupkom za potrebe člana 34. [Pravo lica da mu se ne sudi dva puta za isto krivično delo] Ustava u vezi sa članom 4. (Pravo da se ne bude suđen ili kažnjen dvaput u istoj stvari) Protokola br. 7 Evropske konvencije o ljudskim pravima. Kao rezultat toga, u takvim okolnostima, ne mogu se primeniti garancije utvrđene u članu 4. (Pravo da se ne bude suđen ili kažnjen dvaput u istoj stvari) Protokola br. 7 Evropske konvencije o ljudskim pravima u pogledu ponovnog otvaranja predmeta u kome je određeni pojedinac mogao biti osuđen ili pušten na slobodu “*pravosnažnom odlukom*”. Dakle, preispitivanje krivičnog postupka jasno spada u delokrug člana 34. [Pravo lica da mu se ne sudi dva puta za isto krivično delo] Ustava i člana 4. (Pravo da se ne bude suđen ili kažnjen dvaput u istoj stvari) Protokola br. 7 Evropske konvencije o ljudskim pravima u slučaju da (i) su oba postupka “*krivične*” prirode; i ako je to slučaj, (ii) da se oba postupka odnose na isto

Mundësia e Gjykatës Supreme që përmes kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë të ushtruar nga Prokurori i Shtetit kundër vendimit të formës së prerë për ndërprerjen e paraburgimit nuk është në kundërshtim me nenin 29 [E Drejta e Lirisë dhe Sigurisë] të Kushtetutës.

Në vijim, Gjykata vlerësoi se Gjykata Supreme përmes kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë të ushtruar nga Prokurori i Shtetit, e cila mund të vendosë edhe në dëm të të pandehurit në rast se vendimi i formës së prerë është *“qartazi i papërshtatshëm ose i bazuar në gabim të rëndë”*, ngërthen shkelje shumë serioze ligjore, procedurale apo materiale, të cilat e vënë në pikëpyetje në tërësinë e saj integritetin e vendimmarrjes që ka rezultuar në vendim të formës së prerë. Për më tepër, sipas Gjykatës çdo vendimmarrje e Gjykatës Supreme, përfshirë bazuar në mekanizmat ligjorë për të siguruar konsistencë në praktikën e saj gjyqësore, në dëm të të pandehurit, duhet të jetë në përputhje të plotë me përjashtimet që mundëson praktika gjyqësore e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, sipas detyrimeve që burojnë nga neni 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] i Kushtetutës dhe mund t'i nënshtrohet vlerësimit të Gjykatës Kushtetuese sipas përcaktimeve të paragrafit 7 të nenit 113 [Jurisdiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës.

krivično delo za koje je lice „oslobođeno ili osuđeno pravosnažnom odlukom“.

Mogućnost Vrhovnog suda da zahtevom za zaštitu zakonitosti Državnog tužioca protiv pravosnažne odluke o prekidu pritvora nije u suprotnosti sa članom 29. [Pravo na slobodu i sigurnost] Ustava.

Sud je dalje ocenio da Vrhovni sud kroz zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podneo Državni tužilac, koji može odlučivati i na štetu okrivljenog u slučaju da je pravosnažna odluka „očigledno neprikladna ili zasnovana na ozbiljnoj greški“, podrazumeva veoma ozbiljne pravne, proceduralne ili materijalne povrede, koje u celini dovode u pitanje integritet donošenja odluke koji je rezultirao pravosnažnom odlukom. Štaviše, prema Sudu, svako donošenje odluka Vrhovnog suda, uključujući i zasnovano na pravnim mehanizmima za obezbeđivanje doslednosti u svojoj sudskoj praksi na štetu okrivljenog, mora biti u potpunosti u skladu sa izuzecima koje dozvoljava sudska praksa Evropskog suda ljudska prava, shodno obavezama koje proizilaze iz člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava i može biti predmet ocene Ustavnog suda u skladu sa odredbama stava 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava.

Përfundimi

Gjykata konstatoi se (i) formulimi *“ose ndërprerjen”* i paragrafit 4 të nenit 432 (Arsyet për paraqitje së kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë) të Kodit të Procedurës Penale, nuk është në kundërshtim me nenin 29 [E Drejta e Lirisë dhe Sigurisë] të Kushtetutës në ndërlidhje me nenin 5 (E drejta për liri dhe siguri) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; (ii) paragrafi 2 i nenit 4 (Ne Bis In Idem) të Kodit të Procedurës Penale; dhe (iii) formulimi *“përveç nëse vendimi i formës së prerë është qartazi i papërshtatshëm ose i bazuar në gabim të rëndë”* i paragrafit 2 të nenit 438 (Aktgjykimi mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë) të Kodit të Procedurës Penale, nuk janë në kundërshtim me nenin 34 [E Drejta për të mos u Gjykuar dy herë për të njëjtën Vepër] të Kushtetutës në lidhje me

Zaključak

Sud je utvrdio da (i) formulacija *“ili ukidanju”* iz stava 4. člana 432. (Razlozi za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti) Zakonika o krivičnom postupku nije u suprotnosti sa članom 29. [Pravo na slobodu i sigurnost] Ustava u vezi sa članom 5. (Pravo na slobodu i bezbednost) Evropske konvencije o ljudskim pravima; (ii) stav 2. člana 4. (*Ne Bis In Idem*) Zakonika o krivičnom postupku; i (iii) formulacija *“osim ako je pravosnažna odluka očigledno neprikladna ili zasnovana na ozbiljnoj greški”* stava 2. člana 438. (Presuda o zahtevu za zaštitu zakonitosti) Zakonika o krivičnom postupku, nije u suprotnosti sa članom 34. [Pravo lica da mu se ne sudi dva puta za isto krivično delo] Ustava u vezi sa stavom 2. člana 4. (Pravo da

paragrafin 2 të nenit 4 (E drejta për të mos u gjykuar ose dënuar dy herë) të Protokollit nr. 7 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

III. Neni 65 [Kompetencat e Kuvendit], dhe Neni 142 [Agjencitë e Pavarura]

KO157/23, Parashtrues: *Vlora Dumoshi dhe 11 deputetë tjerë*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit nr. 08-V-583 të Kuvendit të Republikës së Kosovës, të 13 korrikut 2023, për shkarkimin e anëtares së Bordit të Organit Shqyrtues të Prokurimit

Shkarkimi i një anëtari/eje të Organit Shqyrtues të Prokurimit nga ana e Kuvendit për shkak të vendimmarrjes në raste konkrete, me arsyetimin se ka shkelur rregullat e “*Etikës profesionale*”, duke mos argumentuar në mënyrë bindëse shkeljen e këtyre rregullave, cenon pavarësinë funksionale të Organit Shqyrtues të Prokurimit dhe vet qëllimin e ekzistencës së tij, sipas përcaktimeve të ligjeve të aplikueshme, dhe si i tillë nuk është në përputhshmëri me paragrafin 9 të nenit 65 [Kompetencat e Kuvendit] dhe paragrafin 1 të nenit 142 [Agjencitë e Pavarura] të Kushtetutës.

Faktet

Rrethanat e rastit konkret ndërlidhen me shkarkimin e anëtares së Bordit të Organit Shqyrtues të Prokurimit përmes Vendimit të kontestuar të Kuvendit të Republikës së Kosovës, të 13 korrikut 2023. Shkarkimit të anëtares së Bordit të Organit Shqyrtues të Prokurimit, i kishte paraprirë Vendimi [PSH. 397/409/22], i Bordit të Organit Shqyrtues të Prokurimit, i 11 tetorit 2022, përmes të cilit ishte anuluar njoftimi i Autoritetit Kontraktues, përkatësisht Ministrisë së Shëndetësisë, për anulimin e aktivitetit të prokurimit me titull “*Furnizimi me Insulina Analoge nga Lista Esenciale Lot 1 dhe Lot 3*”. Vendimi i lartcekur i Panelit Shqyrtues të Organit Shqyrtues të Prokurimit ishte nxjerrë në mënyrë unanime, pas ankesës së dy (2) operatorëve ekonomikë dhe pas shqyrtimit të ekspertizës së ekspertit përkatës të prokurimit, duke saktësuar që anulohet Njoftimi për anulimin e aktivitetit të prokurimit të Ministrisë së Shëndetësisë dhe që çështja kthehet në rivlerësim. Vendimi i lartcekur

se ne bude suđen ili kažnjen dvaput u istoj stvari) Protokola br. 7 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

III. Član 65. [Nadležnosti Skupštine] i član 142. [Nezavisne agencije]]

KO157/23, podnosilac zahteva: *Vlora Dumoshi i 11 drugih poslanika*, Ocena ustavnosti odluke br. 08-V-583 Skupštine Republike Kosovo o razrešenju članice Odbora Tela za razmatranje nabavki od 13. jula 2023. godine

Razrešenje člana/ce Tela za razmatranje nabavki od strane Skupštine zbog odlučivanja u konkretnim slučajevima, na osnovu toga što je povredila pravila „*Profesionalne etike*“ time što nije ubedljivo argumentovala povredu ovih pravila, predstavlja povredu funkcionalne nezavisnosti Tela za razmatranje nabavki i samu svrhu njegovog postojanja, prema odredbama važećih zakona, i kao takva nije u skladu sa stavom 9, člana 65. [Nadležnosti Skupštine] i stavom 1, člana 142. [Nezavisne agencije] Ustava.

Činjenice

Okolnosti konkretnog slučaja se odnose na razrešenje članice Odbora Tela za razmatranje nabavki osporenom odlukom Skupštine Republike Kosova od 13. jula 2023. godine. Razrešenju članice Odbora Tela za razmatranje nabavki je prethodila odluka [PSH. 397/409/22] Odbora Tela za razmatranje nabavki od 11. oktobra 2022. godine, kojom je ukinuto obaveštenje autoriteta za ugovaranje, odnosno Ministarstva zdravlja, o otkazivanju aktivnosti nabavke pod nazivom „*Snabdevanje analognim insulinima sa esencijalne liste Lot 1 i Lot 3*“. Gore pomenuta odluka Panela za razmatranje Tela za razmatranje nabavki je doneta jednoglasno, nakon žalbe dva (2) ekonomska operatera i nakon ispitivanja stručnosti relevantnog stručnjaka za nabavku, pojašnjavajući da se ukida obaveštenje o poništavanju aktivnosti nabavke Ministarstva zdravlja i da se predmet

i Panelit Shqyrtues të Organit Shqyrtues të Prokurimit, me kërkesë të Ministrisë së Shëndetësisë, i është nënshtruar vlerësimit të gjykatave të rregullta, Gjykatës Themelore në Prishtinë dhe Gjykatës së Apelit, respektivisht, të cilat kanë hedhur poshtë padinë, përkatësisht ankesën e Ministrisë së Shëndetësisë si të palejueshme.

Pretendimet e parashtruesve të kërkesës

Parashtruesit e kërkesës para Gjykatës kontestuan kushtetutshmërinë e këtij Vendimi të Kuvendit, duke pretenduar, ndër të tjera, që i njëjti është nxjerrë në kundërshtim me kompetencën mbikëqyrëse të Kuvendit, sipas përcaktimeve të paragrafit 9 të nenit 65 [Kompetencat e Kuvendit] dhe nenit 142 [Agjencitë e Pavarura] të Kushtetutës, në esencë, duke vënë theks në (i) mungesën e bazës ligjore për shkarkimin përkatës; (ii) cenimin e pavarësisë funksionale të Organit Shqyrtues të Prokurimit; (iii) ndërhyrjen në kompetencën e pushtetit gjyqësor për të vlerësuar ligjshmërinë e vendimmarrjes së OSHP-së; dhe (iv) cenimin e të drejtave dhe lirive themelore të anëtares së shkarkuar të Organit Shqyrtues të Prokurimit.

Vlerësimi i Gjykatës

Gjykata duke u mbështetur në garancitë kushtetuese dhe ligjore, si dhe praktikën gjyqësore të Gjykatës, përfshirë në kontekst të shkarkimeve të anëtarëve të institucioneve/agjencive dhe/ose organeve të pavarura për shkak të vendimmarrjes, theksoi që pavarësia individuale dhe kolegjiale e anëtarëve të Organit Shqyrtues të Prokurimit, nënkupton jo vetëm pavarësinë përballë ndikimeve të jashtme që mund të kenë anëtarët e Organit Shqyrtues të Prokurimit, por edhe përballë ndikimeve nga organi, i cili i ka emëruar në pozitat përkatëse – në këtë rast, Kuvendi. Kjo pavarësi ngërthen qëllimin që anëtarët e organeve përkatëse të jenë të lirë të ushtrojnë funksionet e tyre pa frikën e pasojave për kryerjen e funksioneve të tyre bazuar në autorizimet e dhëna përmes ligjeve të aplikueshme. Këto të fundit, për aq sa është relevante në rrethanat e rastit, përcaktojnë saktë që (i) ligjshmëria e vendimmarrjes së Organit Shqyrtues të Prokurimit, i nënshtrohet kontrollit gjyqësor;

vraça na ponovno ocenjivanje. Gore navedena odluka Panela za razmatranje Tela za razmatranje nabavki je na zahtev Ministarstva zdravlja bila predmet ocene redovnih sudova, odnosno Osnovnog suda u Prištini i Apelacionog suda, koji su odbili tužbu, odnosno žalbu Ministarstva zdravlja, kao nedozvoljenu.

Navodi podnosioca zahteva

Podnosioci zahteva su pred Sudom osporili ustavnost ove odluke Skupštine, tvrdeći, između ostalog, da je doneta uz povredu nadzorne nadležnosti Skupštine, shodno odredbi stava 9. člana 65. [Nadležnosti Skupštine] i člana 142. [Nezavisne agencije] Ustava, u suštini, naglašavajući (i) nepostojanje pravnog osnova za relevantno razrešenje; (ii) povredu funkcionalne nezavisnosti Tela za razmatranje nabavki; (iii) uplitanje u nadležnost sudske vlasti da oceni zakonitost donošenja odluka TRN-a; i (iv) povredu osnovnih prava i sloboda razrešene članice Tela za razmatranje nabavki.

Ocena Suda

Sud je, zasnivajući se na ustavne i pravne garancije, kao i na sudsku praksu Suda, uključujući i u kontekstu razrešenja članova institucija/agencija i/ili nezavisnih organa zbog donošenja odluka, isakao da je individualna nezavisnost i kolegijalnost članova Tela za razmatranje nabavki ne samo nezavisnost u odnosu na spoljne uticaje koje članovi Tela za razmatranje nabavki mogu imati, već i na uticaje organa koji ih je postavio u relevantne pozicije – u ovom slučaju Skupština. Ova nezavisnost oličava nameru da članovi nadležnih organa slobodno obavljaju svoje funkcije bez straha od posledica po vršenju svojih funkcija na osnovu ovlašćenja datih kroz važeće zakone. Ovo poslednje, koliko je relevantno za okolnosti slučaja, pravilno utvrđuje da (i) zakonitost donošenja odluka Tela za razmatranje nabavki podleže sudskoj kontroli; dok (ii) su članovi Tela za

ndërsa (ii) anëtarët e Organit Shqyrtues të Prokurimit, suspendohen dhe/ose largohen nga detyra, me rastin e ngritjes së një aktakuze apo një vendimi gjyqësor të formës së prerë, respektivisht. Si rrjedhojë, Gjykata vlerësoi se mundësia e shkarkimit të një anëtari të Organit Shqyrtues të Prokurimit për “etikë profesionale” nuk mund të përdoret në mënyrë formaliste për të arsyetuar shkarkimin e një anëtari të Organit Shqyrtues të Prokurimit për vendimmarrje në raste konkrete, nëse nuk argumentohet në mënyrë bindëse shkelja e rregullave të “etikës profesionale”. Në vijim, Gjykata ritheksoi se është i padiskutueshëm autorizimi i Kuvendit që bazuar në paragrafin 9 të nenit 65 [Kompetencat e Kuvendit] të Kushtetutës të mbikëqyrë Organin Shqyrtues të Prokurimit, por që në ushtrimin e këtij autorizimi, Kuvendi është i kufizuar në dispozitat kushtetuese, përfshirë pavarësinë e Agjencive të Pavarura sipas përcaktimeve të vet Kushtetutës dhe ligjeve të cilat vet Kuvendi i ka miratuar bazuar në paragrafin 1 të po të njëjtit nen.

Përfundimi

Gjykata konstatoi që Vendimi [nr.08-V-583], i 13 korrikut 2023, i Kuvendit të Republikës së Kosovës për shkarkimin e anëtares së Bordit të Organit Shqyrtues të Prokurimit, nuk është në përputhshmëri me paragrafin 9 të nenit 65 [Kompetencat e Kuvendit] dhe paragrafin 1 të nenit 142 [Agjencitë e Pavarura] të Kushtetutës.

IV. Nenet 24 [Barazia para Ligjit], 46 [Mbrotjtja e Pronës] dhe 51 [Mbrotjtja Shëndetësore dhe Sociale]

KO158/23, Parashtrues: *Besnik Tahiri dhe nëntë (9) deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit nr.08/L-142 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjeve që Përcaktojnë Shumën e Beneficionit në Lartësi të Pagës Minimale, Procedurat e Caktimit të Pagës Minimale dhe Shkallët Tatimore në të Ardhurat Personale Vjetore

Dallimi i lartësisë së pensioneve dhe/ose kompensimeve në mes të veteranëve të UÇK-së, personave të verbër dhe personave paraplegjikë dhe tetraplegjikë nuk përbën dallim në trajtim.

razmatranje nabavki suspendovani i/ili udaljeni sa funkcije, nakon podizanja optužnice ili pravosnažne sudske odluke, respektivno. Shodno tome, Sud je ocenio da se mogućnost razrešenja člana Tela za razmatranje nabavki zbog „profesionalne etike” ne može formalno koristiti za opravdavanje razrešenja člana Tela za razmatranje nabavki za odlučivanje u konkretnim slučajevima, ukoliko se ne argumentuje na uverljiv način povreda pravila „profesionalne etike”. Sud je dalje istakao da je neosporno ovlašćenje Skupštine da na osnovu stava 9 člana 65. [Nadležnosti Skupštine] Ustava vrši nadzor nad Telom za razmatranje nabavki, ali da je u vršenju ovog ovlašćenja Skupština ograničena na ustavne odredbe, uključujući nezavisnost Nezavisnih agencija shodno odredbama samog Ustava i zakona koje je sama Skupština usvojila na osnovu stava 1 istog člana.

Zaključak

Sud je utvrdio da odluka [br. 08-V-583] od 13. jula 2023. godine Skupštine Republike Kosovo za razrešenje člana Odbora Tela za razmatranje nabavki nije u saglasnosti sa stavom 9 člana 65. [Nadležnosti Skupštine] i stavom 1 člana 142 [Nezavisne Agencije] Ustava.

IV.Članovi 24. [Jednakost pred zakonom], 46. [Zaštita imovine] i 51. [Pravo na zdravstvenu i socijalnu zaštitu]

KO158/23, podnosilac zahteva: *Besnik Tahiri i devet (9) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, Ocena ustavnosti Zakona br. 08/L-142 o izmenama i dopunama zakona koji utvrđuju visinu beneficije u visini minimalne plate, procedure određivanja minimalne plate i porezne stope na godišnji lični dohodak

Razlika u visini penzija i/ili naknada između veterana OVK, slepih osoba i paraplegičara i tetraplegičara ne predstavlja razliku u tretmanu.

Nuk ka shkeje të të drejtave pronësore, të ndërlidhura me pritjet legjitime për një lartësi të caktuar të pensioneve dhe/ose beneficioneve që ndërlidhen me lartësinë ose një shkallë të lartësisë së pagës minimale në Republikën e Kosovës.

Përcaktimi i lartësisë së pagës minimale nga Qeveria, sipas propozimit të Këshillit Ekonomik-Social, por duke e shtuar mundësinë që vet Qeveria të përcaktojë pagën minimale në rast se mungon një propozim i tillë nuk është në kundërshtim me nenin 51 [Mbrojtja Shëndetësore dhe Sociale] të Kushtetutës.

Ligji

Ligji i kontestuar ndryshon dhe plotëson (i) Ligjin nr.04/L-261 për Veteranët e Luftës së Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës, i ndryshuar dhe plotësuar me Ligjin nr. 05/L-141; (ii) Ligjin nr. 04/L-092 për Personat e Verbër; (iii) Ligjin nr. 05/L-067 për Statusin dhe të Drejtat e Personave Paraplegjik dhe Tetraplegjik; (iv) Ligjin nr.05/L-028 për Tatim në të Ardhura Personale; dhe (v) Ligjin nr.03/L-212 të Punës. Në thelb, Ligji i kontestuar ndryshon dhe plotëson ligjet e lartcekura në dy aspekte relevante. Së pari, ndryshon mënyrën e përcaktimit të lartësisë së pensioneve dhe kompensimeve, përfshirë ndërlidhjen e kësaj lartësie me pagën minimale, për veteranët e UÇK-së, personat e verbër dhe personat paraplegjikë dhe tetraplegjikë, duke saktësuar që, për dallim nga rregullimet aktuale, sipas të cilave lartësia e pensioneve dhe/ose kompensimeve përkatëse është e ndërlidhur me lartësinë ose një shkallë të lartësisë së pagës minimale në Republikën e Kosovës, lartësinë e këtyre pensioneve dhe/ose kompensimeve, e përcakton Qeveria, me propozim të Ministrisë përgjegjëse për Financa, varësisht nga mundësitë buxhetore, kostoja e jetesës dhe inflacioni eventuale. Së dyti, ndryshon mënyrën e përcaktimit të lartësisë së pagës minimale në Republikën e Kosovës, duke saktësuar që, për dallim nga rregullimet aktuale sipas të cilave në fund të çdo viti kalendarik, Qeveria e përcakton pagën minimale sipas propozimit të Këshillit Ekonomik-Social, në mungesë të propozimit nga ky i fundit, është vet Qeveria që përcakton lartësinë e pagës minimale.

Nema povrede imovinskih prava u vezi sa legitimnim očekivanjima za određeni nivo penzija i/ili beneficija koje se odnose na nivo ili stepen minimalne plate u Republici Kosovo.

Određivanje visine minimalne plate od strane Vlade, prema predlogu Ekonomsko-socijalnog saveta, ali dodavanje mogućnosti da Vlada sama utvrđuje minimalnu platu u nedostatku takvog predloga, nije u suprotnosti sa članom 51. [Pravo na zdravstvenu i socijalnu zaštitu] Ustava.

Zakon

Osporenim zakonom se menjaju i dopunjuju (i) Zakon br. 04/L-261 o ratnim veteranima Oslobođilačke vojske Kosova, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 05/L-141; (ii) Zakon br. 04/L-092 o slepim licima; (iii) Zakon br. 05/L-067 o statusu i pravima paraplegičara i tetraplegičara; (iv) Zakon br. 05/L-028 o porezu na lične dohotke; i (v) Zakon br. 03/L-212 o radu. U suštini, osporenim zakonom se menjaju i dopunjuju gore navedeni zakoni, u dva relevantna aspekta. Prvo, menja se način utvrđivanja visine penzija i naknada, uključujući odnos ovog iznosa sa minimalnom zaradom za veterane OVK, slepa lica, paraplegičare i tetraplegičare, precizirajući da se, različito od važećih propisa, prema kojima je iznos penzija i/ili odgovarajućih naknada povezan sa iznosom ili visinom iznosa minimalne zarade u Republici Kosovo, iznos ovih penzija i/ili naknada sada utvrđuje Vlada, predlogom nadležnog Ministarstva finansija, zavisno od budžetskih mogućnosti, troškova života i eventualne inflacije. Drugo, menja se način utvrđivanja visine minimalne zarade u Republici Kosovo, precizirajući da, za razliku od važećih propisa, prema kojima na kraju svake kalendarske godine, Vlada utvrđuje minimalnu zaradu na predlog Ekonomsko-socijalnog saveta, u nedostatku ovog predloga, Vlada sama utvrđuje visinu minimalne zarade. U presudi se dalje pojašnjava da osporeni zakon ne utiče na

Aktgjykimi më tej sqaron që Ligji i kontestuar nuk afekton të drejtën e kategorive të lartcekura për pensione dhe kompensime dhe as nuk përcakton lartësinë e tyre.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

Deputetët parashtrues të Kuvendit kontestojnë Ligjin e lartcekur duke pretenduar që i njëjti është në kundërshtim me nenet 24 [Barazia para Ligjit], 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe 51 [Mbrojtja Shëndetësore dhe Sociale] të Kushtetutës, në esencë, sepse: (i) ndryshimi i mënyrës së përcaktimit të lartësisë së pensioneve dhe/ose kompensimeve duke e larguar referencën në nivelin e pagës minimale, rezulton në cenim të parimit të barazisë para ligjit në mes të kategorisë së veteranëve të UÇK-së, personave të verbër dhe personave paraplegjikë dhe tetraplegjikë sepse duke lënë përcaktimin e nivelit të kompensimit përkatës në diskrecionin e Qeverisë, këto kategori nuk kanë garanci që do të kompensohen në mënyrë të barabartë; (ii) largimi i referencës në nivelin e pagës minimale lidhur me përcaktimin e lartësisë së pensioneve dhe/ose kompensimeve përkatëse, cenon pritjet legjitime të kategorive të lartcekura dhe për pasojë, të drejtën në pronë të veteranëve të UÇK-së, personave të verbër dhe personave paraplegjikë dhe tetraplegjikë; dhe (iii) mundësia e Qeverisë që në mungesë të propozimit të Këshilli Ekonomik-Social, të përcaktojë vet pagën minimale, nuk është në përputhje me vlerat kushtetuese të drejtësisë sociale të cilat duhet të interpretohen sipas parimeve të saktësuara nga Organizata Ndërkombëtare e Punës (ONP) dhe Konventa për Caktimin e Pagës Minimale.

Vlerësimi i Gjykatës

Gjykata fillimisht shtjelloi (i) parimet themelore kushtetuese lidhur me drejtësinë sociale, siç janë të saktësuara në nenet 7 [Vlerat] dhe 51 [Mbrojtja Shëndetësore dhe Sociale] të Kushtetutës, përfshirë statusin e Konventës për Caktimin e Pagës Minimale të ONP-së, Kartës Sociale Evropiane dhe Konventës së Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara; (ii) parimet themelore që burojnë nga praktikat gjyqësore të Gjykatës dhe të Gjykatës

pravo gore navedenih kategorija na penzije i naknade, niti kao takve utvrđuje njihov iznos.

Navodi podnosioca zahteva

Poslanici Skupštine koji su podneli zahtev, osporavaju gore navedeni zakon, navodeći da je isti suprotan članovima 24 [Jednakost pred zakonom], 46 [Zaštita imovine] i 51 [Zdravstvena i socijalna zaštita] Ustava, u suštini, jer (i) promena načina određivanja visine penzija i/ili naknada eliminisanjem upućivanja na nivo minimalne zarade dovodi do kršenja principa jednakosti pred zakonom među kategorijama veterana OVK, slepih lica i paraplegičara i tetraplegičar, jer prepuštanjem utvrđivanja odgovarajućeg nivoa naknade diskreciji Vlade, ove kategorije nemaju garanciju da će biti obeštećene na jednak način; (ii) uklanjanje pozivanja na minimalnu zaradu za određivanje visine penzija i/ili naknada za ove kategorije, narušava njihova legitimna očekivanja, a samim tim i prava na imovinu za veterane OVK, slepa lica i paraplegičare i tetraplegičare lica; i (iii) mogućnost Vlade, u nedostatku predloga Ekonomsko-socijalnog saveta, da sama odredi minimalnu platu, nije u skladu sa ustavnim vrednostima socijalne pravde, koje treba tumačiti prema načelima koja su precizirana od strane Međunarodne organizacije rada (MOR) i Konvencijom o utvrđivanju minimalnih plata.

Ocena Suda

Sud je prvo razradio (i) osnovna ustavna načela koja se odnose na socijalnu pravdu, koja su precizirana u članovima 7. [Vrednosti] i 51. [Pravo na zdravstvenu i socijalnu zaštitu] Ustava, uključujući i status Konvencije o utvrđivanju minimalnih plata MOR-a, Evropske socijalne povelje i Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima osoba sa invaliditetom; (ii) osnovne principe koji proizilaze iz prakse Suda i Evropskog

Evropiane për të Drejtat e Njeriut lidhur me barazinë para ligjit dhe të drejtat pronësore, përfshirë në kontekst të lartësisë së kompensimeve që ndërlidhen me beneficionet sociale; dhe (iii) historikun e ligjeve të aplikueshme që ndërlidhen me pensionet, kompensimet dhe beneficionet e veteranëve të UÇK-së, personave të verbër dhe personave paraplegjik dhe tetraplegjik.

Në vlerësimin nëse Ligji i kontestuar cenon parimin e barazisë para ligjit, në kontekst të lartësisë së pensioneve dhe/ose kompensimeve lidhur me veteranët e UÇK-së, personat e verbër dhe personat paraplegjik dhe tetraplegjik, Gjykata morri parasysh dallimin e fushëveprimit të Ligjit të Punës në njërën anë dhe fushëveprimeve të ligjeve të aplikueshme për veteranët e UÇK-së, personat e verbër dhe personat paraplegjik dhe tetraplegjik në anën tjetër, përfshirë qëllimin e secilit ligj të lartcekur dhe dallimin në kontekst të detyrimeve, por edhe të drejtave, beneficioneve dhe lehtësirave për secilën kategori të lartcekur. Rrjedhimisht, Gjykata vlerësoi që kategoritë e lartcekura, nuk mund të konsiderohen të jenë në *“situata analoge ose relativisht të ngjashme”* me njëra tjetrën, dhe për pasojë, nuk mund të ketë as *“dallim në trajtim”* e as cenim të parimit të barazisë para ligjit në mes këtyre kategorive.

Në vlerësimin nëse Ligji i kontestuar cenon të drejtat pronësore të kategorive të veteranëve të UÇK-së, personave të verbër dhe personave paraplegjik dhe tetraplegjik, Gjykata theksoi se kontestuese në rrethanat e Ligjit të kontestuar është nëse duke eliminuar referencën në nivelin e lartësisë së pagës minimale ose një shkalle të saj, Ligji i kontestuar, ka rezultuar në cenimin e të drejtave pronësore për: (a) veteranët e UÇK-së; (b) personat e verbër; dhe (c) personat paraplegjik dhe tetraplegjik. Konstatimet e Gjykatës lidhur me këto pretendime do të përmbliidhen në vijim. Gjykata vlerësoi se e drejta në kompensim mujor nuk është kontestuese, por në rrethanat kur lartësia e këtij kompensimi dhe e cila jodetyrimisht zvogëlohet përmes Ligjit të kontestuar, nuk mund të konstatohet të jenë cenuar të drejtat pronësore të këtyre kategorive.

Në vlerësimin nëse Ligji cenon të drejtat kushtetuese si rezultat i procedurës dhe

suda za ljudska prava u pogledu jednakosti pred zakonom i imovinskih prava, uključujući ih u kontekstu iznosa beneficija i/ili kompenzacija u vezi sa socijalnom sigurnošću; i (iii) istorijat važećih zakona koji se odnose na penzije, nadoknade i beneficije veterana OVK, slepih osoba i paraplegičara i tetraplegičara.

Ocenjujući da li se osporenim zakonom krši načelo jednakosti pred zakonom u kontekstu visine penzija i/ili naknada koje se odnose na veterane OVK, slepa lica i paraplegičare i tetraplegičare, Sud je uzeo u obzir razliku u delokrugu zakona o radu s jedne strane i obim zakona koji se primenjuju na veterane OVK, slepa lica i paraplegičare i tetraplegičare s druge strane, uključujući svrhu svakog od navedenih zakona i razliku u kontekstu obaveza, ali i prava, pogodnosti i beneficija za svaku gore pomenutu kategoriju. Shodno tome, Sud je ocenio da se napred navedene kategorije ne mogu smatrati u *„analognim ili relativno sličnim situacijama”* jedna prema drugoj, te da kao rezultat toga ne može postojati ni *„razlika u tretmanu”* niti povreda principa jednakosti pred zakonom između ovih kategorija.

Ocenjujući da li osporeni zakon krši imovinska prava kategorija veterana OVK, slepih lica, paraplegičara i tetraplegičara, Sud je istakao da je sporno u okolnostima osporenog zakona to da li je uklanjanjem reference na nivou visine minimalne plate ili njen stepen, osporeni zakon doveo do povrede imovinskih prava za (a) veterane OVK-a; (b) slepa lica; i (c) paraplegičare i tetraplegičare. Nalazi Suda u vezi sa ovim navodima će biti sažeti u nastavku. Sud je ocenio da pravo na mesečnu naknadu nije sporno, ali u okolnostima kada je iznos ove naknade i koji je osporenim zakonom nužno umanjen, ne može se utvrditi da su povređena imovinska prava ovih kategorija povređena.

Ocenjujući da li zakon krši ustavna prava kao rezultat postupka i nadležnih mehanizama za utvrđivanje visine minimalne plate u

mekanizmave kompetent për përcaktimin e lartësisë së pagës minimale në Republikën e Kosovë, Gjykata vuri në dukje se neni 6 i Ligjit të kontestuar, e largon kushtin që Këshilli Ekonomik-Social të jetë vendimtar në përcaktimin e pagës minimale, megjithatë i njëjti jodetyrimisht e afekton detyrimin e konsultimit të plotë me organizatat që përfaqësojnë të punësuarit dhe punëmarrësit në kuadër të Këshillit Ekonomik-Social, sepse ky i fundit gjithnjë ka rolin primar në vendosjen përkritazi me propozimin e përcaktimit të pagës minimale në Republikën e Kosovës dhe vetëm në rast të dështimit të arritjes së këtij konsensusi, kompetenca vendimmarrëse brenda një viti kalendarik, kalon në Qeverinë e Republikës së Kosovës. Në këtë kuptim, Gjykata po ashtu sqaroi që Kushtetuta nuk ngërthen norma që e rregullojnë çështjen e mekanizmave të nevojshëm për përcaktimin e pagës minimale në Republikën e Kosovës.

Republici Kosovo, Sud je istakao da član 6 osporenog zakona uklanja uslov da Ekonomsko-socijalni savet utvrdi minimalnu platu, iako isti ne pogađa nužno obavezu iscrpnih konsultacija sa organizacijama koje predstavljaju zaposlene i poslodavce u okviru Ekonomsko-socijalnog saveta, jer ovaj uvek ima primarnu ulogu u odlučivanju o predlogu za utvrđivanje minimalne plate u Republici Kosovo, i tek u slučaju neuspeha da se postigne taj konsenzus, nadležnost za odlučivanje u roku od jedne kalendarske godine prelazi na Vladu Republike Kosovo. U tom smislu, Sud je takođe pojasnio da Ustav ne sadrži norme koje uređuju pitanje mehanizama koji su neophodni za utvrđivanje minimalne plate u Republici Kosovo.

Përfundimi

Gjykata konstatoi se dispozitat e kontestuarat të Ligjit të kontestuar nuk janë në kundërshtim me nenin 24 [Barazia para Ligjit], nenin 46 [Mbrotjtja e Pronës] dhe nenin 51 [Mbrotjtja Shëndetësore dhe Sociale] të Kushtetutës.

V. Nenet 24 [Barazia para Ligjit], 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], 32 [E Drejta për Mjete Juridike] dhe 101 [Shërbimi Civil]

KO232/23 dhe KO233/23, Parashtres: *Abelard Tahiri dhe dhjetë (10) deputetë të tjerë Besian Mustafa dhe dhjetë (10) deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit nr. 08/L-180 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit nr.06/L-048 për Këshillin e Pavarur Mbikëqyrës për Shërbimin Civil të Kosovës*

Përjashtimi i kompetencës së Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës për të vendosur lidhur me ankesat e nëpunësve civilë dhe/ose kandidatëve për pranim në shërbimin civil në pozita të larta drejtuese kundër vendimeve të Qeverisë, por duke u garantuar të drejtën e ankesës në gjykatën kompetente në konflikt administrativ nuk është në përputhshmëri me paragrafin 1 të nenit 24 [Barazia para Ligjit] dhe nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike] në ndërlidhje me paragrafin 2 të nenit 101 [Shërbimi Civil] të Kushtetutës.

Eliminimi i dispozitës aktuale ligjore që garanton imunitetin në vendimmarrje të anëtarëve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës nuk është në përputhshmëri me paragrafin 2 të nenit 101 [Shërbimi Civil] të Kushtetutës.

Zhvëshja e statusit të vendimeve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës nga “*ekzekutueshmëria*” e tyre nuk është në përputhshmëri me paragrafin 1 të nenit 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës.

Ligji

Ligji i kontestuar ndryshon dhe plotëson Ligjin nr. 06/L-048 për Këshillin e Pavarur Mbikëqyrës për Shërbimin Civil të Kosovës, në katër aspekte

Zaključak

Sud je utvrdio da osporene odredbe osporenog zakona nisu u suprotnosti sa članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 46. [Zaštita imovine] i članom 51. [Zdravstvena i socijalna zaštita] Ustava.

V. Članovi 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 101. [Civilna služba]

KO232/23 i KO233/23, podnosilac zahteva: *Abelard Tahiri i 10 (deset) drugih poslanika i Besian Mustafa i 10 (deset) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo, Ocena ustavnosti Zakona br. 08/L-180 o izmenama i dopunama Zakona br. 06/L-048 o Nezavisnom nadzornom odboru za civilnu službu Kosova*

Isključuje nadležnost Nezavisnog nadzornog odbora da odlučuje po žalbama državnih službenika i/ili kandidata za prijem u državnu službu na visoke rukovodeće funkcije protiv odluka Vlade, ali garantujući pravo na žalbu nadležnom sudu u upravnom sporu, nije u skladu sa stavom 1, člana 24. [Jednakost pred zakonom] i članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] u vezi sa stavom 2, člana 101. [Civilna služba] Ustava.

Ukidanje postojeće zakonske odredbe kojom se garantuje imunitet u odlučivanju članova Nezavisnog nadzornog odbora nije u skladu sa stavom 2, člana 101. [Civilna služba] Ustava.

Oduzimanje statusa odluka Nezavisnog nadzornog odbora od njihove “*izvršnosti*” nije u skladu sa stavom 1, člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.

Zakon

Osporeni zakon menja i dopunjuje Zakon br. 06/L-048 o Nezavisnom nadzornom odboru za civilnu službu Kosova u četiri glavna

kryesore. Së pari, ndryshon përbërjen e Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës nga shtatë (7) në pesëmbëdhjetë (15) anëtarë, duke ndryshuar dhe/ose plotësuar edhe aspekte që ndërlidhen me kriteret dhe procedurën për emërimin e anëtarëve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës. Së dyti, eliminon dispozitën aktuale ligjore që garanton imunitetin në vendimmarrje të anëtarëve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës. Së treti, zhvesh Këshillin e Pavarur Mbikëqyrës nga kompetenca për të vendosur lidhur me ankesat e nëpunësve civilë dhe/ose kandidatëve për pranim në shërbimin civil në pozita të larta drejtuese kundër vendimeve të Qeverisë, përkatësisht pamundëson ankesat e të njëjtëve në Këshillin e Pavarur Mbikëqyrës ndaj vendimeve të Qeverisë, por duke u garantuar të drejtën e ankesës në gjykatën kompetente në konflikt administrativ. Ndërsa, së katërti, për dallim nga ligji në fuqi për Këshillin e Pavarur Mbikëqyrës, statusin e vendimeve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës si të ekzekutueshme, e kushtëzon ose në mungesën e ankesës në gjykatën kompetente ose në rast të ankesës, në nxjerrjen e një vendimi gjyqësor të formës së prerë nga gjykata kompetente.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

Deputetët parashtrues të Kuvendit e kontestojnë Ligjin e lartcekur si për nga procedura e ndjekur për miratimin e tij, ashtu edhe për nga përmbajtja e tij. Sipas sqarimeve të dhëna në Aktgjykim, në kontekst të së parës, parashtruesit e kërkesës, në thelb, pretendojnë se procedura e ndjekur për miratimin e Ligjit të kontestuar është në kundërshtim me nenin 77 (Shqyrtimi i projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e ligjit) të Rregullores së Punës së Kuvendit; ndërsa në kontekst të së dytës, në thelb, pretendojnë që Ligji i kontestuar (i) cenon të drejtat dhe liritë themelore të nëpunësve civilë të nivelit të lartë drejtues për shkak se u pamundëson ankesën në Këshillin e Pavarur Mbikëqyrës për dallim nga nëpunësit tjerë civilë, duke ua mohuar për pasojë, të drejtën në mjet juridik dhe për më tepër, në të njëjtën kohë, zhvesh Këshillin e Pavarur Mbikëqyrës nga kompetenca kushtetuese për të siguruar respektimin e rregullave dhe parimeve që rregullojnë shërbimin civil sipas përcaktimeve të nenit 101 [Shërbimi Civil] të Kushtetutës; (ii) cenon pavarësinë vendimmarrëse të anëtarëve të

aspekta. Prvo, menja sastav Nezavisnog nadzornog odbora sa 7 (sedam) na 15 (petnaest) članova, menjajući i/ili dopunjujući i aspekte koji se odnose na kriterijume i postupak za imenovanje članova Nezavisnog nadzornog odbora. Drugo, eliminiše aktualnu zakonsku odredbu koja garantuje imunitet u odlučivanju članovima Nezavisnog nadzornog odbora. Treće, ukida Nezavisnom nadzornom odboru nadležnost da odlučuje u vezi sa žalbama civilnih službenika i/ili kandidata za prijem u civilnu službu na višim rukovodećim pozicijama protiv odluka Vlade, odnosno onemogućava žalbe istih u Nezavisnom nadzornom odboru protiv odluka Vlade, ali garantujući im pravo na žalbu pred nadležnim sudom u upravnom sporu. Četvrto, za razliku od zakona na snazi o Nezavisnom nadzornom odboru, izvršnost odluka Saveta uslovljava ili nedostatkom žalbe pred nadležnim sudom ili u slučaju žalbe, donošenjem pravosnažne sudske odluke od strane nadležnog suda.

Navodi podnosioca zahteva

Poslanici Skupštine osporavaju gore navedeni zakon, kako u pogledu sadržaja, tako i u pogledu procedure sprovođenja. Prema pojašnjenjima datim u presudi, u smislu prvog, podnosioci zahteva, u suštini, navode da je procedura sprovođenja za usvajanje osporenog zakona u suprotnosti sa članom 77. (Razmatranje predloga zakona o izmeni i dopuni zakona) Poslovnika Skupštine; dok u smislu drugog, u suštini, navode da je osporeni zakon (i) krši osnovna prava i slobode civilnim službenicima višeg rukovodećeg nivoa, onemogućujući im žalbu pred Nezavisnim nadzornim odborom za razliku od drugih civilnih službenika i negirajući im sledstveno pravo na pravno sredstvo, štaviše, ukidajući u isto vreme, Nezavisnom nadzornom odboru ustavnu nadležnost da osigura poštovanje uredbi i načela koja regulišu civilnu službu prema odredbama člana 101. [Civilna služba] Ustava; (ii) krši nezavisnost u odlučivanju članovima Nezavisnog nadzornog odbora,

Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës, duke eliminuar garancitë për imunitetin në vendimmarrje, në kundërshtim me nenin 101 [Shërbimi Civil] të Kushtetutës; si dhe (iii) cenon kompetencat kushtetuese të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës, përfshirë të drejtat e palëve për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, marrë parasysh që eliminohet efekti i “*ekzekutueshmërisë*” së vendimeve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës deri në vendimin e formës së prerë të gjykatave të rregullta.

Vlerësimi i Gjykatës

Në vlerësimin e përjashtimit të kompetencës vendimmarrëse të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës lidhur me vendimet e Qeverisë për sa i përket kandidatëve për pranim dhe nëpunësve civilë në pozita të larta drejtuese, Gjykata fillimisht vuri në dukje se Këshilli i Pavarur Mbikëqyrës është institucion i themeluar në kapitullin kushtetues mbi Qeverinë e Republikës së Kosovës, ndërsa Ligji i kontestuar e përjashton kompetencën vendimmarrëse të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës pikërisht vetëm lidhur me vendimet e Qeverisë. Në vijim, Gjykata vlerësoi se në kontekst të së drejtës për barazi para ligjit, dallimet e përcaktuara në Ligjin e kontestuar në kontekst të barazisë së qasjes në mjet juridik, përkatësisht qasjes në vlerësimin dhe vendimmarrjen e Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës, rezultojnë në “*dallim në trajtim*”, dhe i cili, përderisa është “*i përcaktuar me ligj*” dhe mund të ndjekë një “*qëllim legjitim*”, nuk është “proporcional” me qëllimin e ndjekur, ndër të tjera, sepse përkundër kompetencës kushtetuese të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës për të siguruar respektimin e rregullave të shërbimit civil, dhe për dallim nga të gjitha ligjet tjera të aplikueshme, përfshirë Ligjin për Zyrtarët Publik, përjashton nga mbikëqyrja e Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës vetëm kategorinë e lartcekur dhe atë vetëm në raport me vendimmarrjen e Qeverisë së Republikës së Kosovës.

Në vlerësimin e heqjes së imunitetit për vendimmarrje të anëtarëve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës, Gjykata duke iu referuar edhe dy aktgjytimeve të saja, përmes së cilave kishte vendosur në lidhje me pavarësinë vendimmarrëse të anëtarëve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës, ritheksoi se një mundësi e tillë, bazuar në të cilën

eliminimi garancije za imunitet pri odlučivanju u suprotnosti sa članom 101. [Civilna služba] Ustava; i (iii) krši ustavne nadležnosti Nezavisnog nadzornog odbora, uključujući i prava stranaka na pravično i nepristrasno suđenje, uzimajući u obzir da se eliminiše efekat “*izvršnosti*” odluka Nezavisnog nadzornog odbora do donošenja pravosnažne odluke redovnih sudova.

Ocena Suda

Ocenjujući isključenje nadležnosti odlučivanja Nezavisnom nadzornom odboru u vezi sa odlukama Vlade u vezi sa kandidatima za prijem i državnih službenika u više rukovodeće pozicije, Sud je prvo istakao da je Nezavisni nadzorni odbor institucija koja je ustanovljena u ustavnom poglavlju o Vladi Republike Kosovo, a osporeni zakon isključuje nadležnost Nezavisnog nadzornog odbora da odlučuje upravo vezano samo za odluke Vlade. Sud je dalje ocenio da u smislu prava na jednakost pred zakonom, razlike definisane u osporenom zakonu u kontekstu jednakosti pristupa pravnim sredstvima, odnosno pristupa oceni i odlučivanju Nezavisnog nadzornog odbora, rezultiraju “*razlikom u tretmanu*”, a koja, sve dok je “propisana zakonom” i može težiti “*legitimnom cilju*”, nije “*srazmerna*” cilju kojem se teži, jer, između ostalog, uprkos ustavnoj nadležnosti Nezavisnog nadzornog odbora da obezbedi poštovanje pravila civilne službe, a za razliku od svih drugih važećih zakona, uključujući i Zakon o javnim službenima, isključuje iz nadzora Nezavisnog nadzornog odbora samo gore navedenu kategoriju i to samo u odnosu na odlučivanje Vlade Republike Kosovo.

Ocenjujući ukidanje imuniteta za odlučivanje članovima Nezavisnog nadzornog odbora, Sud je, pozivajući se na svoje dve presude, kojima je odlučio u vezi sa nezavisnošću odlučivanja članova Nezavisnog nadzornog odbora, ponovio da bi takva mogućnost, na osnovu koje članovi Nezavisnog nadzornog odbora mogu biti razrešeni zbog donošenja

anëtarët e Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës do të mund të shkarkoheshin për vendimmarrjen e tyre, do të cenonte thellë pavarësinë funksionale të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës dhe vet qëllimin e ekzistencës së tij, sipas përcaktimeve të nenit 101 [Shërbimi Civil] të Kushtetutës dhe të ligjeve të aplikueshme. Për më tepër, Gjykata ritheksoi faktin që ligjshmëria e vendimeve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës i nënshtrohet kontrollit të pushtetit gjyqësor dhe jo atij legjislativ dhe/ose ekzekutiv.

Në vlerësimin e zhveshjes së vendimeve të Këshillit të Pavarur nga “*ekzekutueshmëria*” e tyre deri në vendimin e formës së prerë të gjykatave të rregullta, Gjykata fillimisht shtjelloi praktikën gjyqësore të konsoliduar të Gjykatës, në kontekst të kërkesave individuale dhe të cilat kanë ngritur, në esencë, rëndësinë e “*ekzekutueshmërisë*” të vendimeve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës. Në vijim të kësaj, Gjykata, ritheksoi se vendimet e Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës, i cili ka cilësitë e një “*kuazi-tribunali*” në kontekst të detyrimeve që burojnë nga neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] janë vendime “përfundimtare, të detyrueshme dhe të ekzekutueshme” në procedurë administrative dhe vlerësimi i ligjshmërisë së këtyre vendimeve i takon gjykatave të rregullta, të cilat, bazuar në ligjin e aplikueshëm për konfliktet administrative, kanë kompetencën e plotë për të pezulluar ekzekutimin e vendimeve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës përmes vendosjes së masave të përkohshme. Në vijim të kësaj, Gjykata gjeti se zhveshja e vendimeve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës nga statusi i vendimeve të “*ekzekutueshme*”, për aq sa vet gjykatat nuk e kanë ndaluar ekzekutimin e tyre sipas përcaktimeve të ligjeve të aplikueshme, cenon efektivitetin e kompetencës kushtetuese të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës për të siguruar respektimin e rregullave dhe parimeve që rregullojnë shërbimin civil të Republikës së Kosovës sipas përcaktimeve të nenit 101 [Shërbimi Civil] të Kushtetutës.

Përfundimi

Gjykata konstatoi që nenet 2, 6, 7, 8, 9, 10 dhe 11 të Ligjit të kontestuar, përkatësisht që ndërlidhen me (i) përjashtimin e kompetencës së Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës për të vendosur lidhur me

odluka, duboko povredila funkcionalnu nezavisnost Nezavisnog nadzornog odbora i samu svrhu postojanja, prema odredbama člana 101. [Civilna služba] Ustava i važećih zakona. Štaviše, Sud je ponovio činjenicu da je zakonitost odluka Nezavisnog nadzornog odbora podleže kontroli sudske vlasti, a ne zakonodavne i/ili izvršne vlasti.

Pri oceni ukidanja odluka Nezavisnog odbora od njihove “*izvršnosti*” do pravosnažne odluke redovnih sudova, Sud je prvo razradio konsolidovanu sudsku praksu Suda u smislu individualnih zahteva i koji su u suštini pokrenuli značaj “*izvršnosti*” odluka Nezavisnog nadzornog odbora. U tom smislu, Sud je istakao da su odluke Nezavisnog nadzornog odbora, koji ima svojstvo “*kvazi-suda*” u kontekstu obaveza koje proizilaze iz člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava “*konačne, obavezujuće i izvršne*” odluke u upravnom postupku i ocena zakonitosti ovih odluka pripada redovnim sudovima, koji, na osnovu važećeg zakona o upravnim sporovima, imaju punu nadležnost da obustave izvršenje odluka Nezavisnog odbora izricanjem privremenih mera. U tom pogledu, Sud je utvrdio da ukidanje odluka Nezavisnog nadzornog odbora iz statusa “*izvršne*” odluke, ukoliko sami sudovi nisu zabranili njihovo izvršenje prema odredbama važećih zakona, narušava delotvornost ustavne nadležnosti Nezavisnog nadzornog odbora da obezbedi poštovanje uredbi i načela koja regulišu civilnu službu Republike Kosovo prema odredbama člana 101. [Civilna služba] Ustava.

Zaključak

Sud je utvrdio da članovi 2, 6, 7, 8, 9, 10 i 11 osporenog zakona, odnosno koji su u vezi sa (i) isključivanjem nadležnosti Nezavisnog nadzornog odbora za odlučivanje u vezi sa

ankesat e nëpunësve civilë dhe/ose kandidatëve për pranim në shërbimin civil në pozita të larta drejtuese kundër vendimeve të Qeverisë, por duke u garantuar të drejtën e ankesës në gjykatën kompetente në konflikt administrativ nuk janë në përputhshmëri me paragrafin 1 të nenit 24 [Barazia para Ligjit] dhe nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike] në ndërlidhje me paragrafin 2 të nenit 101 [Shërbimi Civil] të Kushtetutës; (ii) heqjen e dispozitës aktuale ligjore që garanton imunitetin në vendimmarrje të anëtarëve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës nuk janë në përputhshmëri me paragrafin 2 të nenit 101 [Shërbimi Civil] të Kushtetutës; dhe (iii) zhveshjen e vendimeve të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës nga “ekzekutivshmëria” nuk janë në përputhshmëri me paragrafin 1 të nenit 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës.

Në fund, Gjykata konstatoi se duke marrë parasysh që pjesa e mbetur e Ligjit të kontestuar mund të zbatohet pa dispozitat e shpallura si në kundërshtim me Kushtetutën, Gjykata vendosi që Ligji nr.08/L-180 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit nr. 06/L-048 për Këshillin e Pavarur Mbikëqyrës për Shërbimin Civil të Kosovës, t’i dërgohet Presidentes së Republikës së Kosovës për shpallje, pa nenet 2, 6, 7, 8, 9, 10 dhe 11 të tij, të cilat janë vlerësuar në kundërshtim me Kushtetutën dhe si të tilla, janë shpallur të pavlefshme.

VI. Nenet 7 [Vlerat], 119 [Parimet e Përgjithshme] dhe 122 [Përdorimi i Pasurisë dhe Burimeve Natyrore]

KO248/23, Parashtrues: *Ferat Shala dhe nëntë (9) deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës*, Vlerësim i kushtetutshmërisë të Ligjit nr. 08/L-209 për Investime të Qëndrueshme

Promovimi, përkrahja dhe mbrojtja e investimeve të qëndrueshme dhe eksportit në Republikën e Kosovës, përfshirë edhe vendosjen e objektivave shtetërore dhe sektorëve prioritarë për zhvillim, të rregulluar me Ligjin e kontestuar për Investimet e Qëndrueshme nuk është në kundërshtim me ekonominë e tregut me konkurrencë të lirë si vlerë e rendit kushtetues dhe parimet në lidhje me rregullimin e marrëdhënieve ekonomike, të

žalbama državnih službenika i/ili kandidata za prijem u državnu službu na visoke rukovodeće položaje protiv odluka Vlade, ali garantujući im pravo na žalbu nadležnom sudu u upravnom sporu, nisu u skladu sa stavom 1 člana 24. [Jednakost pred zakonom] i članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] u vezi sa stavom 2, člana 101. [Civilna služba] Ustava; (ii) uklanjanjem postojeće zakonske odredbe koja garantuje imunitet u odlučivanju članova Nezavisnog nadzornog odbora nije u skladu sa stavom 2, člana 101. [Civilna služba] Ustava; i (iii) ukidanje odluka Nezavisnog nadzornog odbora iz „izvršnosti“ nije u skladu sa stavom 1, člana 31. [E Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.

Na kraju, Sud je utvrdio da uzimajući u obzir da preostali deo osporenog zakona može da se primeni bez odredaba proglašanih u suprotnosti sa Ustavom, Sud je odlučio da se Zakon br. 08/L-180 o izmenama i dopunama Zakona br. 06/L-048 o Nezavisnom nadzornom odboru za civilnu službu Kosova uputi predsednici Republike Kosovo na objavljivanje, bez njegovih članova 2, 6, 7, 8, 9, 10. i 11, za koje je ocenjeno da su u suprotnosti sa Ustavom i kao takvi su proglašeni ništavim.

VI. Članovi 7. [Vrednosti], 119. [Osnovna načela] i 122. [Korišćenje prirodnih izvora i bogatstva]

KO248/23, podnosilac zahteva: *Ferat Shala i devet (9) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, Ocena ustavnosti Zakona br. 08/L-209 o održivim ulaganjima

Promocija, podrška i zaštita održivih ulaganja i izvoza u Republici Kosovo, uključujući uspostavljanje državnih ciljeva i prioritetnih sektora za razvoj, regulisanih osporenim Zakonom o održivim ulaganjima nije u suprotnosti sa tržišnom privrednom i slobodnom konkurencijom kao vrednosti ustavnog poretka i načela koja se odnose na uređenje privrednih odnosa, definisanih

përcaktuara me paragrafin 1 të nenit 7 [Vlerat], nenin 119 [Parimet e Përgjithshme] dhe paragrafin 2 të nenit 122 [Përdorimi i Pasurisë dhe Burimeve Natyrore] të Kushtetutës.

Ligji i kontestuar

Ligji i kontestuar, ndër të tjera, reflekton qëllimin e promovimit, përkrahjes dhe mbrojtjes së investimeve të qëndrueshme dhe eksporteve në Republikën e Kosovës, përfshirë përcaktimin e objektivave shtetërore dhe sektorëve prioritarë për zhvillim. Sipas sqarimeve të dhëna, Ligji i kontestuar, ndër të tjera, përcakton (i) detyrimet e institucioneve, autoriteteve publike dhe investorëve lidhur me investimet në Republikën e Kosovës, përfshirë të drejtat e investorëve, duke përfshirë por duke mos u kufizuar në të drejtën e investimit, barazinë para ligjit, respektimin e të drejtave, mbrojtjen nga shpronësimi, kompensimin përkatës dhe mjetet juridike; dhe (ii) procedurën për shpalljen e investimeve strategjike, përfshirë kriteret e nevojshme për këtë qëllim. Për më tepër, i njëjti themelon Këshillin e Investimeve, i cili është përgjegjës për vlerësimin, përzgjedhjen, zbatimin, mbikëqyrjen dhe vendimmarrjen ndërlidhur me projektet për investime strategjike, sipas kriterëve të përcaktuara në Ligjin e kontestuar. Aktgjykimi gjithashtu sqaron që me hyrjen në fuqi të Ligjit të kontestuar (i) shfuqizohen dy ligje tjera, përkatësisht Ligji nr.04/L-220 për Investimet e Huaja dhe Ligji nr.05/L-079 për Investimet Strategjike në Republikën e Kosovës; ndërsa (ii) shuhet Agjencia për Investime dhe për Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Republikën e Kosovës dhe themelohen dy agjenci të reja ekzekutive, përkatësisht Agjencia e Investimeve dhe Eksporteve në kuadër të Zyrës së Kryeministrit dhe Agjencia për Inovacion dhe Përkrahje të Ndërmarrjeve në Republikën e Kosovës, në kuadër të Ministrisë së Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë.

Pretendimet e parashtruesve të kërkesës

Deputetët parashtrues të Kuvendit kontestojnë Ligjin e lartcekur në tërësinë e tij, duke pretenduar mospërputhshmërinë e tij me Kushtetutën, por duke kontestuar tri (3) kategori nenesh të Ligjit të kontestuar, përkatësisht (i) nenin 21 (Këshilli),

stavom 1, člana 7. [Vrednosti], članom 119. [Osnovna načela] i stavom 2, člana 122. [Korišćenje prirodnih izvora i bogatstava] Ustava.

Osporeni zakon

Osporeni zakon, između ostalog, odražava cilj promovisanja, podržavanja i zaštite održivih ulaganja i izvoza u Republici Kosovo, uključujući i utvrđivanje državnih ciljeva i prioriternih sektora za razvoj. Prema pojašnjenjima koja su data, osporeni zakon, između ostalog, utvrđuje (i) obaveze institucija, javnih organa i ulagača u vezi sa ulaganjima u Republici Kosovo, uključujući i prava ulagača, uključujući, ali ne ograničavajući se na pravo na ulaganje, jednakost pred zakonom, poštovanje prava, zaštitu od eksproprijacije, odgovarajuću naknadu i pravna sredstva; i (ii) postupak za proglašavanje strateških ulaganja, uključujući i potrebne kriterijume u tu svrhu. Pored toga, isti osniva Investicioni savet, koji je odgovoran za ocenu, izbor, sprovođenje, nadgledanje i odlučivanje o strateškim investicionim projektima, prema kriterijumima koji su utvrđeni u osporenog zakonu. Presuda, takođe, pojašnjava da se stupanjem na snagu osporenog zakona, (i) stavljaju van snage dva druga zakona, odnosno Zakon br. 04/L-220 o stranim investicijama i Zakon br. 05/L-079 o strateškim investicijama u Republici Kosovo, te (ii) gasi Agencija za ulaganja i podršku preduzećima u Republici Kosovo i osnivaju dve nove izvršne agencije, odnosno Agencija za ulaganja i izvoz u okviru Kancelarije premijera i Agencija za inovacije i podršku preduzećima u Republici Kosovo u okviru Ministarstva industrije, preduzetništva i trgovine.

Navodi podnosioca zahteva

Poslanici Skupštine koji su podneli zahtev osporavaju gore navedeni zakon u celini, navodeći njegovu nesaglasnost sa Ustavom, ali osporavajući tri (3) kategorije članova osporenog zakona, odnosno (i) član 21.

duke pretenduar që i njëjti është në kundërshtim me parimet e organizimit të marrëdhënieve ekonomike në Republikën e Kosovës, përfshirë si rezultat i mospërcaktimit të kushteve të arsyeshme me ligj për shfrytëzimin e resurseve natyrore të Kosovës bazuar në detyrimet që burojnë nga paragrafi 2 i nenit 122 [Përdorimi i Pasurisë dhe Burimeve Natyrore] të Kushtetutës; (ii) nenin 35 (Përzgjedhja e veçantë e investitorit), duke pretenduar që i njëjti cenon të drejtën në trajtim të barabartë të të gjithë investitorëve sepse krijon mundësi arbitrariteti në përzgjedhjen e investitorit strategjik përmes një procedure të negociimit të drejtpërdrejtë nga ana e Këshillit të Investimeve në kundërshtim me nenin 119 [Parimet e Përgjithshme] të Kushtetutës; (iii) nenet 52 (Dispozitat kalimtare) dhe 53 (Shfuqizimi), duke theksuar që të njëjtit shfuqizojnë dy ligje të aplikueshme, përkatësisht Ligjin nr.04/L-220 për Investimet e Huaja dhe Ligjin nr. 05/L-079 për Investimet Strategjike në Republikën e Kosovës, duke cenuar të drejtat e investitorëve të huaj të fituara bazuar në këto ligje, për më tepër që me themelimin e Agjencisë së Investimeve dhe Eksporteve dhe Agjencisë për Inovacion dhe Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Republikën e Kosovës, shuhet Agjencia për Investime dhe Përkrahjen e Ndërmarrjeve, duke cenuar të drejtat e zyrtarëve publikë të të njëjtës në kontekst të statusit të tyre të marrëdhënies së punës.

Vlerësimi i Gjykatës

Në vlerësimin e kushtetutshmërisë së nenit 21 (Këshilli), Gjykata vlerësoi se themelimi i një Këshilli të Investimeve nuk rezulton të cenojë ekonominë e tregut me konkurrencë të lirë, për më tepër që, vendimmarrja e tij i nënshtrohet garancive kushtetuese, përfshirë në kontekst të të drejtave dhe lirive themelore, marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara dhe ligjeve tjera të aplikueshme të Republikës së Kosovës. Gjithashtu, bazuar në kompetencat dhe funksionet e Këshillit të Investimeve, nuk rezulton të cenohen garancitë kushtetuese ndërlidhur me përdorimin e pasurisë dhe burimeve natyrore sipas përcaktimeve të nenit 122 [Përdorimi i Pasurisë dhe Burimeve Natyrore] të Kushtetutës, përfshirë ligjet e aplikueshme në kontekst të

(Savet), navodeći da je isti u suprotnosti sa načelima organizovanja ekonomskih odnosa u Republici Kosovo, uključujući i kao rezultat toga što zakonom nisu utvrđeni razumni uslovi za korišćenje prirodnih resursa Kosova na osnovu obaveza koje proizilaze iz stava 2. člana 122. [Korišćenje prirodnih izvora i bogatstava] Ustava; (ii) član 35. (Poseban izbor ulagača), navodeći da se istim povređuje pravo na jednaki tretman svih ulagača jer stvara mogućnosti za proizvoljnost u izboru strateškog ulagača kroz postupak direktnog pregovaranja od strane Investicionog saveta u suprotnosti sa članom 119. [Osnovna načela] Ustava; (iii) članove 52. (Prelazne odredbe) i 53. (Stavljanje van snage), naglašavajući da se njima stavljaju van snaga dva važeća zakona, odnosno Zakon br. 04/L-220 o stranim investicijama i Zakon br. 05/L-079 o strateškim investicijama u Republici Kosovo, čime se povređuju prava stranih ulagača stečena na osnovu tih zakona, tim pre što se osnivanjem Agencije za ulaganja i izvoz i Agencije za inovacije i podršku preduzećima u Republici Kosovo, gasi Agencija za ulaganja i podršku preduzećima, čime se povređuju prava njenih javnih službenika u kontekstu njihovog statusa radnog odnosa.

Ocena Suda

Ocenjujući ustavnost člana 21. (Savet), Sud je ocenio da osnivanje Investicionog saveta ne ugrožava tržišnu ekonomiju sa slobodnom konkurencijom, tim pre što njegovo odlučivanje podleže ustavnim garancijama, uključujući i u kontekstu osnovnih prava i sloboda, ratifikovanih međunarodnih sporazuma i drugih važećih zakona Republike Kosovo. Takođe, na osnovu nadležnosti i funkcija Investicionog saveta, ne proizilazi da se ugrožavaju ustavne garancije koje se odnose na korišćenje prirodnih bogatstava i resursa prema odredbama člana 122. [Korišćenje prirodnih izvora i bogatstava] Ustava, uključujući i važeće zakone u kontekstu korišćenja prirodnih bogatstava i resursa Republike Kosovo.

përdorimit të pasurisë dhe burimeve natyrore të Republikës së Kosovës.

Në vlerësimin e nenit 35 (Përzgjedhja e veçantë e investitorit) të Ligjit të kontestuar, Gjykata vuri në dukje faktin që partnerët për zbatimin e investimeve strategjike përzgjidhen përmes një procesi publik, ndërsa që përjashtimisht përzgjedhja e partnerit për investime strategjike përmes procedurës së negocimit të drejtpërdrejtë i nënshtrohet (i) kriterëve të përcaktuara në Ligjin e kontestuar, përfshirë dispozitave të aplikueshme të Ligjit për Prokurimin Publik, por edhe (ii) të drejtës në mjet juridik sipas përcaktimeve të neneve 32 [E Drejta për Mjete Juridike] dhe 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës.

Në vlerësimin e neneve 52 (Dispozitat Kalimtare) dhe 53 (Shfuqizimi) të Ligjit të kontestuar, përmes të cilave shfuqizohen dy ligje paraprake, përkatësisht, Ligji nr.04/L-220 për Investimet e Huaja dhe Ligji nr.05/L-079 për Investimet Strategjike në Republikën e Kosovës dhe shuhet Agjencia për Investime dhe për Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Republikën e Kosovës, duke e zëvendësuar këtë të fundit me dy Agjenci tjera, të themeluara bazuar në nenin 18 (Themelimi i Agjencive) të Ligjit të kontestuar, Gjykata vlerësoi se (i) bazuar në përmbajtjen e dispozitave përfundimtare të Ligjit të kontestuar, sipas sqarimeve të dhëna në Aktgjykim, nuk rezulton të jetë cenuar parimi i sigurisë juridike dhe (ii) sistematizimi përkatës i shërbyesve civil të agjencisë së shuar përmes nenit 54 i nënshtrohet garancive të Ligjit nr.08/L-197 për Zyrtarët Publik, përfshirë të drejtës në mjete juridike dhe mbrotjtja gjyqësore të të drejtave, sipas përcaktimeve të vet Ligjit për Zyrtarët Publik, por edhe neneve 32 [E drejta për Mjete Juridike] dhe 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës.

Përfundimi

Gjykata (i) konstatoi që nenet 21 (Këshilli), 35 (Përzgjedhja e veçantë e investitorit), 52 (Dispozitat kalimtare) dhe 53 (Shfuqizimi) të Ligjit nr.08/L-209 për Investime të Qëndrueshme, nuk janë në kundërshtim me paragrafin 1 të nenit 7 [Vlerat], paragrafët 1 dhe 2 të nenit 119 [Parimet e Përgjithshme] dhe

U oceni člana 35. (Poseban izbor ulagača) osporenog zakona, Sud je istakao činjenicu da se partneri za realizaciju strateškog ulaganja biraju kroz javni proces, dok se izuzetno izbor partnera za strateška ulaganja vrši neposrednim pregovaranjem i podležu (i) kriterijumima određenim u osporenom zakonu, uključujući važeće odredbe Zakona o javnim nabavkama, ali i (ii) pravom na pravno sredstvo prema odredbama člana 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava.

Ocenjujući članove 52. (Prelazne odredbe) i 53. (Stavljanje van snage) osporenog zakona, kojima se ukidaju dva prethodna zakona, odnosno Zakon br. 04/L-220 o stranim investicijama i Zakon br. 05/L-079 o strateškim investicijama u Republici Kosovo i gasi Agencija za ulaganja i podršku preduzećima u Republici Kosovo, zamenjujući poslednje navedenu sa dve druge agencije, koje su ustanovljene na osnovu člana 18. (Osnivanje agencija) osporenog zakona, Sud je ocenio da (i) na osnovu sadržaja konačnih odredaba osporenog zakona, prema pojašnjenja datih u presudi, ne rezultira da je povređeno načelo pravne sigurnosti; i (ii) relevantna sistematizacija državnih službenika agencije ugašene članom 54 podleže garancijama Zakona br. 08/L-197 o javnim službenicima, uključujući pravo na pravno sredstvo i sudsku zaštitu prava, prema odredbama samog Zakona o javnim službenicima, ali i članova 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava.

Zaključak

Sud je (i) utvrdio da članovi 21. (Savet), 35. (Poseban izbor ulagača), 52. (Prelazne odredbe) i 53. (Stavljanje van snage) Zakona br. 08/L-209 o održivim ulaganjima, nisu u suprotnosti sa stavom 1. člana 7. [Vrednosti], stavovima 1. i 2. člana 119. [Osnovna načela] i stavom 2. člana 122. [Korišćenje prirodnih

paragrafin 2 të nenit 122 [Përdorimi i Pasurisë dhe Burimeve Natyrore] të Kushtetutës, dhe (ii) shpalli që Ligji nr. 08/L-209 për Investime të Qëndrueshme, t'i dërgohet Presidentes së Republikës së Kosovës për shpallje.

VII. Neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]

KIo4/23, Parashtrues: *Avdyl Bajgora*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit [Rev. nr. 43/2022], të 10 tetorit 2022, të Gjykatës Supreme

Interpretimi tejte formalist i rregullave procedurale nga ana e Gjykatës Supreme në lidhje me vlerën e objektit të kontestit, përkatësisht kufizimin *ratione valoris*, si kriter për lejueshmërinë e mjetit juridik – revizionit, në rastin konkret, rezultoi në kufizimin e së drejtës së parashtruesit të kërkesës për qasje në gjykatë.

-shkelje e të drejtave kushtetuese

Faktet

Parashtruesi i kërkesës kishte parashtruar kërkesën e tij të parë në Gjykatë, të regjistruar me numrin KI143/21, përmes së cilës kontestoi Aktvendimin përkatës të Gjykatës Supreme të 22 shkurtit 2021 që ndërlidhej me kërkesëpadinë e tij për kompensim të 3 (tri) pagave jubilarë nga Korporata Energjetike e Kosovës, pasi kjo e fundit kishte refuzuar kërkesën e parashtruesit të kërkesës për njohjen e të drejtës në kompensimin e lartcekur. Gjykata Themelore në Prishtinë aprovoi kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës, ndërsa Gjykata e Apelit ndryshoi Aktgjykimin e Gjykatës Themelore në pikën I të dispozitivit të tij dhe e refuzoi si të pabazuar në tërësi kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës, përkatësisht vlerën e tërësishme të objektit të kontestit, shumë prej 3,286.80 euro.

Në shqyrtimin e kërkesës për revizion të parashtruesit të kërkesës, Gjykata Supreme përmes Aktvendimit të 22 shkurtit 2021, kishte konstatuar se revizioni në këtë rast nuk është i lejuar, sepse vlera e kontestit nuk e kalonte shumë prej 3,000.00 euro ashtu siç është

izvora i bogatstava] Ustava; i (iii) proglasio da se Zakon br. 08/L-209 o održivim ulaganjima uputi predsjednici Republike Kosovo na objavljivanje.

VII. Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

KIo4/23, podnosilac zahteva: *Avdyl Bajgora*, Ocena ustavnosti rešenja [Rev. br. 43/2022], Vrhovnog suda Kosova od 10. oktobra 2022. godine,

Veoma formalističko tumačenje proceduralnih pravila od strane Vrhovnog suda u pogledu vrednosti predmeta spora, odnosno ograničenja *ratione valoris*, kao kriterijuma za dozvoljenost pravnog sredstva – revizije, u konkretnom slučaju, rezultiralo je ograničenjem prava podnosioca zahteva na pristup sud.

- povreda ustavnih prava

Činjenice

Podnosilac zahteva je podneo svoj prvi zahtev Sudu, registrovan pod brojem KI143/21, kojim je osporio relevantno rešenje Vrhovnog suda od 22. februara 2021. godine, koje se odnosilo na njegov tužbeni zahtev za naknadu 3 (tri) jubilarne plate iz Kosovske energetske korporacije, pošto je poslednje navedena odbila zahtev podnosioca za priznavanje prava na gore pomenutu naknadu. Osnovni sud u Prištini je usvojio tužbeni zahtev podnosioca, dok je Apelacioni sud preinačio presudu Osnovnog suda u tački I izreke i odbio tužbeni zahtev podnosioca, kao neosnovan, u celini, odnosno celokupnu vrednost predmeta spora, iznos od 3.286,80 evra.

Razmatrajući zahtev za reviziju podnosioca, Vrhovni sud je rešenjem od 22. februara 2021. godine utvrdio da revizija u ovom slučaju nije dozvoljena, jer vrednost spora nije prelazila iznos od 3.000,00 evra kako je

përcaktuar në paragrafin 2 të nenit 211 (pa titull) të LPK-së.

Në rastin KI143/21, Gjykata, përmes Aktgjykimit të saj të 25 nëntorit 2021, konstatoi se Aktvendimi [Rev. nr. 558/2020] i Gjykatës Supreme, i 22 shkurtit 2021, ishte nxjerrë në shkelje të së drejtës së parashtruesit të kërkesës për qasje në gjykatë, si pjesë përbërëse e të drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, të garantuar me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në ndërlidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, dhe për pasojë rastin e ktheu në rivendosje në Gjykatën Supreme.

Në vijim, Aktgjykimi sqaron se si rezultat i Aktgjykimit të Gjykatës Kushtetuese, të 25 nëntorit 2021 në rastin KI143/21, Gjykata Supreme më 10 tetor 2022, nxori Aktvendimin [Rev. nr.43/2022] përmes të cilit sërish hodhi poshtë revizionin e parashtruesit të kërkesës si të palejuar, kësaj here duke shprehur edhe mospajtimin e saj me konstatimet e dhëna në Aktgjykimin e Gjykatës Kushtetuese.

Gjykata Supreme, në thelb, konstatoi se vlera e kontestit nuk kalonte shumë prej 3,000. 00 euro ashtu siç përcaktohet me paragrafin 2 të nenit 211 të LPK-së, kjo për shkak se sipas saj (i) përgjigja në ankesë nuk mund të trajtohet si ankesë dhe e njëjta nuk është mjet juridik ankimor, dhe rrjedhimisht, nuk mund të trajtohet si e tillë pavarësisht se çka propozon pala që e paraqet atë; (ii) edhe sikurse përgjigja në ankesë të trajtohej si ankesë, e njëjta rezulton që është paraqitur jashtë afatit ligjor të përcaktuar me dispozitat e LPK-së; dhe se (iii) përgjigja në ankesë nuk i përmban elementet që janë përcaktuar me nenin 178 të LPK-së.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

Parashtruesi i kërkesës pretendoi se atij sërish i është shkelur e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm sepse Gjykata Supreme veçoi në kundërshtim me konstatimet e Aktgjykimit të Gjykatës Kushtetuese në rastin KI143/21.

definisanë u stavu 2 člana 211 (bez naslova) ZPP-a.

U slučaju KI143/21, Sud je presudom od 25. novembra 2021. godine utvrdio da je rešenje [Rev. br. 558/2020] Vrhovnog suda od 22. februara 2021. godine, doneto uz povredu prava podnosioca zahteva na pristup sudu, kao sastavnog dela prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovanog članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima, pa je slučaj vratio Vrhovnom sudu na preispitivanje.

U presudi se dalje pojašnjava da je kao rezultat presude Ustavnog sua od 25. novembra 2021. godine u slučaju KI143/21, Vrhovni sud 10. oktobra 2022. godine doneo rešenje [Rev. br. 43/2022], kojim je ponovo odbio reviziju podnosioca zahteva, kao nedozvoljenu, izražavajući ovoga puta svoje neslaganje sa zaključcima datim u presudi Ustavnog suda.

Vrhovni sud je, u suštini, utvrdio da vrednost spora ne prelazi iznos od 3.000. 00 evra kao što je definisano stavom 2 člana 211 ZPP-a, to je zbog toga što se prema njemu (i) odgovor na žalbu ne može tretirati kao žalba i isti nije žalbeno pravno sredstvo, te stoga ne može da bude tretiran kao takav bez obzira na to šta predlaže strana koja ga podnosi; (ii) čak i ako je odgovor na žalbu tretiran kao žalba, rezultira da je podnet van zakonskog roka definisanog odredbama ZPP-a; i da (iii) odgovor na žalbu ne sadrži elemente definisane članom 178. ZPP-a.

Navodi podnosioca zahteva

Podnosilac zahteva je navodio da mu je ponovo povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje, jer je Vrhovni sud postupio u suprotnosti sa zaključcima presude Ustavnog suda u slučaju KI143/21.

Vlerësimi i Gjykatës

Gjykata elaboroi parimet e të drejtës për qasje në gjykatë, duke u mbështetur në praktikën e GJEDNJ-së, më konkretisht në rastin [Zubac kundër Kroacisë](#), përfshirë këtu dhe parimet dhe kriteret e zhvilluara nga GJEDNJ që ndërlidhen me kufizimin *ratione valoris* për qasje në gjykata të shkallës më të lartë. Gjykata konstatoi se, marrë për bazë vetë thelbin e juridiksionit dhe kompetencës së Gjykatës Supreme për të gjykuar për çështje të ligjshmërisë së vendimeve të nxjerra nga gjykatat e shkallës më të ultë si autoriteti më i lartë gjyqësor, pragu *ratione valoris* (i) është i përcaktuar me ligj; (ii) ndjek një qëllim legjitim, i cili i shërben respektimit të sundimit të ligjit dhe administrimit të mirëfilltë të drejtësisë; megjithatë, (iii) në vlerësimin e asaj nëse ky kufizim ishte proporcional me qëllimin legjitim, Gjykata vuri theks në përcaktimet e Aktgjykimit të goditur të Gjykatës së Apelit e cila në pikën I të dispozitivit të saj kishte përcaktuar refuzimin e kërkesëpadisë së parashtruesit të kërkesës “në shumë të përgjithshme prej 3,286,80 euro”, që tejkalon kufizimet *ratione valoris* sipas përcaktimeve të ligjit të aplikueshëm.

Gjykata vlerësoi se një interpretimi tejet formalist i rregullave të pragut të vlerës së objektit në rrethanat e rastit të parashtruesit të kërkesës, e që në mënyrë të drejtpërdrejtë ndërlidhen me Aktgjykimin e goditur të Gjykatës së Apelit, bie ndesh me kriterin e garantimit të së drejtës praktike dhe efektive të qasjes në gjykatë në kuptim të paragrafit 1 të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në ndërlidhje me paragrafin 1 të nenit 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Përfundimi

Gjykata konkludoi se Aktvendimi i kontestuar i Gjykatës Supreme, i cili për herë të dytë hodhi poshtë si të palejuar revizionin e parashtruesit të kërkesës përbën një formalizëm të tepruar bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, i cili ka rezultuar në interpretim dhe zbatim tejet strikt të rregullave procedurale, të përcaktuara me legjislacionin në fuqi dhe për pasojë në

Ocena Suda

Sud je razradio načela prava na pristup sudu, zasnivajući se na praksi ESLJP-a, konkretnije na slučaj [Zubac protiv Hrvatske](#), uključujući i načela i kriterijume razvijene od strane ESLJP-a koji se odnose na ograničenje *ratione valoris* za pristup sudu višeg stepena. Sud je na osnovu same suštine jurisdikcije i nadležnosti Vrhovnog suda da sudi o pitanjima zakonitosti odluka koje donosi niži sud kao najviši sudski organ, utvrdio da je prag *ratione valoris* (i) definisan zakonom; (ii) teži legitimnom cilju, koji služi održavanju vladavine prava i pravilnom sprovođenju pravde; međutim, (iii) pri oceni da li je ovo ograničenje bilo proporcionalno legitimnoj svrsi, Sud je naglasio da su odredbe osporene presude Apelacionog suda u tački I izreke odredile odbijanje tužbenog zahteva podnosioca „u ukupnom iznosu od 3.286,80 evra“, što prelazi ograničenja *ratione valoris* prema odredbama važećeg zakona.

Sud je ocenio da je veoma formalističko tumačenje pravila o pragu vrednosti spora u okolnostima slučaja podnosioca zahteva, a koja su u direktnoj vezi sa osporenim presudom Apelacionog suda, u suprotnosti sa kriterijumom garantovanja praktičnog i efektivnog prava na pristup sudu u smislu stava 1, člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Zaključak

Sud je utvrdio da osporeno rešenje Vrhovnog suda, kojom je revizija podnosioca zahteva po drugi put odbijena, kao nedozvoljena, predstavlja prekomernu formalnost zasnovanu na sudskoj praksi ESLJP-a, što je rezultiralo veoma striktnim tumačenjem i primenom proceduralnih pravila, definisanih

mënyrë të pajustificuar ka cenuar qasjen e parashtruesit të kërkesës në juridiksionin e saj, duke krijuar një pengesë që çështja e tij të zgjidhej në merita.

Gjykata konstatoi se ka pasur shkelje të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në ndërlidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut,

KI172/23, Parashtruese: *Rejhane Ceka, Fiknete Ceka, Lejlane Ceka dhe Sara Ceka*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit [Rev. nr. 216/2023], të 19 qershorit 2023 të Gjykatës Supreme

Aplikimi i pragut *ratione valoris* nga Gjykata Supreme nuk mori parasysh ndërlidhjen në mes kërkesave të parashtruesve, të cilat ishin të mbështetura në të njëjtën bazë faktike dhe juridike, sjellje e cila rezultoi në “*formalizëm të tepruar*”, e rrjedhimisht kufizoi të drejtën e parashtruesve të kërkesës për të marrë një vendim meritore.

- shkelje e të drejtave kushtetuese

Faktet

Parashtrueset e kërkesës, së bashku me prindërit e tyre, kishin paditur një kompani sigurimesh për kompensim të dëmit material dhe jomaterial për vdekjen e vëllait të tyre në një aksident komunikacioni, ku ai ishte i siguruar. Gjykata Themelore miratoi kërkesën dhe kompensoi parashtrueset me 8,000 euro secilën për dëmin jo-material, ndërsa prindërit me 10,000 euro secilin. Pas ankesës së kompanisë së sigurimeve, Gjykata e Apelit e uli shumën për parashtrueset në 5,000 euro për secilën, duke e miratuar kompensimin për prindërit. Parashtrueset e kërkesës paraqitën revizion në Gjykatën Supreme, ku kjo e hodhi poshtë si të palejuar, duke argumentuar se vlera e kontestit për secilën parashtruese të kërkesës nuk e tejkalonte vlerën prej 3,000 eurosh.

važeçim zakonodavstvov, i kao rezultat toga, neopravdano je povredilo pristup podnosiocu zahteva na njegovu nadležnost, stvarajući prepreku da se njegov slučaj reši u meritumu.

Sud je utvrdio da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

KI172/23, podnosilac zahteva: *Rejhane Ceka, Fiknete Ceka, Lejlane Ceka i Sara Ceka*, Ocena ustavnosti rešenja [E. Rev. br. 216/2023], Vrhovnog suda od 19. juna 2022. godine

Primena praga *ratione valoris* od strane Vrhovnog suda nije uzela u obzir vezu između zahteva podnosioca, koji su bili zasnovani na istom činjeničnom i pravnom osnovu, ponašanje koje je rezultiralo „*preteranim formalizmom*“, pa je stoga ograničilo pravo podnosioca zahteva da dobiju meritornu odluku.

- povreda ustavnih prava

Činjenice

Podnosioci zahteva su, zajedno sa roditeljima, tužili osiguravajuće društvo za naknadu materijalne i nematerijalne štete zbog smrti brata u saobraćajnoj nesreći, gde je bio osiguran. Osnovni sud je usvojio zahtev i podnosiocima nadoknadio po 8.000 evra za nematerijalnu štetu, a roditeljima sa po 10.000 evra. Nakon žalbe osiguravajućeg društva, Apelacioni sud je smanjio iznos podnosiocima zahteva na po 5.000 evra, odobravajući obeštećenje roditeljima. Podnosioci zahteva su izjavili reviziju u Vrhovnom sudu, koju je isti odbio, kao nedozvoljenu, uz obrazloženje da vrednost spora za svakog podnosioca zahteva ne prelazi vrednost od 3.000 evra.

Pretendimet e parashtrueseve të kërkesës

Parashtrueset e kërkesës pretenduan se vendimi i Gjykatës Supreme shkel të drejtat e tyre për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm, të garantuar me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës duke argumentuar se (i) vlera e kontestit e kalon pragun prej 3,000 eurosh; dhe se (ii) kërkesat e tyre janë të lidhura dhe përbëjnë një kërkesë të vetme të bazuar në të njëjtat rrethana faktike dhe juridike. Ato argumentojnë se kufizimi i qasjes në Gjykatën Supreme është bërë në mënyrë të tepruar dhe formaliste, duke cenuar kështu të drejtën e tyre për qasje në gjykatë.

Vlerësimi i Gjykatës

Gjykata elaboroi parimet e të drejtës për qasje në gjykatë, duke u mbështetur në praktikën e GJEDNJ-së, më konkretisht në rastin [Zubac kundër Kroacisë](#), përfshirë këtu dhe parimet dhe kriteret e zhvilluara nga GJEDNJ që ndërlidhen me kufizimin *ratione valoris* për qasje në gjykata të shkallës më të lartë.

Gjykata vlerësoi se kufizimi i qasjes në Gjykatën Supreme për shkak të pragut *ratione valoris* ishte një kufizim legjitim, por duhej të shqyrtohej nëse ishte proporcional. Gjykata vlerësoi se vendimi i Gjykatës Supreme ishte karakterizuar me formalizëm të tepruar, kështu duke rezultuar në interpretim dhe zbatim të “izoluar” të ligjit. Për më tepër, Gjykata theksoi se ishte detyrë e Gjykatës Supreme të shqyrtonte dispozitat ligjore në tërësi dhe të merrte parasysh lidhjen e tyre me kërkesat e parashtrueseve të kërkesës. Gjykata sqaroi se detyrë primare e Gjykatës Supreme është që dispozitat relevante të LPK-së që ndërlidhen me bashkë-ndërgjyqësinë dhe përcaktimin e vlerës së objektit të kontestit, t'i shtjellojë dhe aplikojë në tërësinë e tyre dhe jo në mënyrë të izoluar, përkatësisht, që e njëjta aplikimin e nenit 211 (pa titull) të LPK-së në ndërlidhje me nenin 268 (pa titull) të LPK-së, nuk do të duhej ta bënte në anashkalim të plotë të nenit 32 (pa titull) të LPK-së, i cili saktëson përcaktimin e vlerës së objektit atëherë kur kërkesëpaditë përkatëse janë mbështetur në të njëjtën bazë faktike dhe juridike, pasi që aplikimi dhe/ose arsyetimi për mosaplikimin e tyre ishte

Navodi podnosioca zahteva

Podnosioci zahteva su tvrdili da im je odlukom Vrhovnog suda povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, tvrdeći da (i) vrednost spora prelazi granicu od 3.000 evra, i da (ii) su njihovi zahtevi povezani i predstavljaju jedinstven zahtev zasnovan na istom činjeničnom i pravnom stanju. Oni tvrde da je ograničenje pristupa Vrhovnom sudu učinjeno na preteran i formalistički način, čime je povređeno pravo na pristup sudu.

Ocena Suda

Sud je razradio načela prava na pristup sudu, zasnivajući se na praksu ESLJP-a, tačnije na slučaju: [Zubac protiv Hrvatske](#), uključujući načela i kriterijume koje je ESLJP razvio, a koji se odnose na ograničenje *ratione valoris* za pristup sudovima najvišeg stepena.

Sud je ocenio da je ograničenje pristupa Vrhovnom sudu zbog praga *ratione valoris* bilo legitimno ograničenje, ali se moralo razmotriti da li je bilo srazmerno. Sud je ocenio da je odluku Vrhovnog suda karakterisala preterana formalnost, što je rezultiralo „izolovanim“ tumačenjem i primenom zakona. Štaviše, Sud je naglasio da je dužnost Vrhovnog suda da razmotri zakonske odredbe u celini i da uzme u obzir njihovu povezanost sa zahtevima podnosilaca. Sud je pojasnio da je primarna dužnost Vrhovnog suda da relevantne odredbe ZPP-a koje se odnose na suparnični postupak i utvrđivanje vrednosti predmeta spora, razradi i primeni u celini, a ne izolovano, odnosno da isti primenu člana 211. (bez naslova) ZPP-a u vezi sa članom 268 (bez naslova) ZPP-a ne bi trebalo da učini potpuno zanemarujući član 32 (bez naslova) ZPP-a, koji precizira određivanje vrednosti predmeta kada se relevantni tužbeni zahtevi zasnivaju na istom činjeničnom i pravnom osnovu, jer bi primena i/ili obrazloženje za

vendimtar për palët apo parashtreset e revizionit.

Përfundimi

Gjykata konstatoi se Aktvendimi i kontestuar i Gjykatës Supreme nuk është në përputhshmëri me paragrafin 1 të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në ndërlidhje me paragrafin 1 të nenit 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për Drejtat e Njeriut në kontekst të garancive që ndërlidhen me të drejtën për qasje në gjykatë.

KI199/22, Parashtrues: *P.T.P. “Arta XH”*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit [E. Rev. nr. 75/20], të 1 gushtit 2022, të Gjykatës Supreme

Dështimi i gjykatave të shkallës më të ulët për të përcaktuar vlerën e kontestit nuk mund të rezultojë në pamundësinë e parashtresit të kërkesës për të pasur qasje në Gjykatën Supreme.

-shkelje e të drejtave kushtetuese

Faktet

Rasti ndërlidhet me një kontest për kompensim dëmi mes parashtresit të kërkesës dhe një kompanie me të cilën kishin lidhur një kontratë për shitjen e mbetjeve metalike në vitin 2002. Në dhjetor 2010, kompania u privatizua dhe u regjistrua si person i ri juridik, duke vazhduar kështu përmbushjen e detyrimeve kontraktuale deri më 19 gusht 2011, kur e ndërpreu kontratën me parashtresin në mënyrë të njëanshme. Pas kësaj, parashtresi filloi një procedurë ligjore për të kërkuar kompensimin e dëmit, duke kërkuar që vlera e objektit të kontestit të përcaktohej përmes provave dhe ekspertizës financiare. Gjykata Themelore dhe Gjykata e Apelit e refuzuan padinë në tërësi, duke përfshirë kërkesën për përcaktimin e vlerës së kontestit. Më pas, kërkesa për revizion në Gjykatën Supreme u hodh poshtë për arsye procedurale, me arsyetimin se vlera e objektit të kontestit nuk e kishte tejkaluar pragun prej 10,000 euro sipas nenit 508 (pa titull) të LPK-së.

njihovu neprimenu, bila odlučna za strane ili podnosiocce revizije.

Zaključak

Sud je utvrdio da osporeno rešenje Vrhovnog suda nije u skladu sa stavom 1, člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a u kontekstu garancija u vezi sa pravom na pristup sudu.

KI199/22, podnosilac zahteva: *P.T.P. “Arta XH”*, Ocena ustavnosti rešenja, Vrhovnog suda [E. Rev. br. 75/20], od 1. avgusta 2022. godine

Propust nižestepenih sudova da utvrde vrednost spora ne može da rezultira nemogućnošću podnosioca zahteva da ima pristup Vrhovnom sudu.

- povreda ustavnih prava

Činjenice

Slučaj se odnosio na spor za naknadu štete između podnosioca zahteva i preduzeća sa kojim su zaključili ugovor o prodaji starog metala 2002. godine. U decembru 2010. godine preduzeće je privatizovano i registrovano kao novo pravno lice, nastavivši da ispunjava ugovorne obaveze do 19. avgusta 2011. godine, kada je jednostrano raskinuo ugovor sa podnosiocem zahteva. Nakon toga, podnosilac zahteva je pokrenuo pravni postupak za traženje naknade štete, tražeći da se dokazima i finansijskim veštačenjem utvrdi vrednost predmeta spora. Osnovni sud i Apelacioni sud su tužbu u celosti odbili, uključujući i zahtev za utvrđivanje vrednosti spora. Potom je zahtev za reviziju u Vrhovnom sudu odbijen iz proceduralnih razloga, sa obrazloženjem da vrednost predmeta spora nije prešao prag od 10.000 evra prema članu 508 (bez naslova) ZPP-a.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

Parashtruesi i kërkesës kontestoi Aktvendimin e Gjykatës Supreme, duke pretenduar se ai shkelë të drejtat e tij të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës dhe nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për Drejtat e Njeriut, duke argumentuar që (i) vendimi i Gjykatës Supreme kishte cenuar të drejtën e tij për qasje në gjykatë, për shkak se, përkundër kërkesës së vazhdueshme, vlera e kontestit nuk ishte përcaktuar në procedurë gjyqësore; (ii) gjykatat kishin dështuar të përcaktonin vlerën e objektit të kontestit sipas detyrës zyrtare, siç kërkohej nga LPK; dhe (iii) Gjykata Supreme e kishte refuzuar kërkesën për revizion mbi bazën e vlerës së kontestit, duke anashkaluar dështimin e gjykatave më të ulëta për të përcaktuar këtë vlerë.

Vlerësimi i Gjykatës

Gjykata elaboroi parimet e të drejtës për qasje në gjykatë, duke u mbështetur në praktikën e GJEDNJ-së, më konkretisht në rastin [Zubac kundër Kroacisë](#), përfshirë këtu dhe parimet dhe kriteret e zhvilluara nga GJEDNJ që ndërlidhen me kufizimin *ratione valoris* për qasje në gjykata të shkallës më të lartë.

Në aplikimin e parimeve dhe kriterëve të lartcekura, Gjykata vlerësoi se vendimi i Gjykatës Supreme, i bazuar në një interpretim të ngushtë të ligjit, përbënte “*formalizëm të tepruar*” dhe se dështimi i gjykatave më të ulëta për të përcaktuar vlerën e objektit të kontestit, detyrim ky i përcaktuar me nenin 36 (pa titull) të LPK-së, nuk duhej të cenonte të drejtat e parashtruesit të kërkesës. Prandaj, Gjykata arriti në përfundimin se kufizimi i vendosur nga Gjykata Supreme nuk ishte proporcional me qëllimin legjitim të garantimit të qasjes në gjykatat më të larta.

Përfundimi

Gjykata konstatoi se Aktvendimi i kontestuar Gjykatës Supreme nuk është në përputhshmëri me paragrafin 1 të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në ndërlidhje me paragrafin 1 të nenit 6 (E drejta

Navodi podnosioca zahteva

Podnosilac zahteva osporio rešenje Vrhovnog suda, tvrdeći da krši prava zagaranтовana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a, tvrdeći da je (i) odlukom Vrhovnog suda povređeno pravo na pristup sudu, jer, uprkos stalnom zahtevu, vrednost spora nije utvrđena u sudskom postupku; (ii) sudovi nisu uspeali da utvrde vrednost predmeta spora po službenoj dužnosti, kako je zahtevao ZPP; i (iii) Vrhovni sud je odbio zahtev za preispitivanje na osnovu vrednosti spora, zanemarujući propust nižih sudova da utvrde ovu vrednost.

Ocena Suda

Sud je razradio načela prava na pristup sudu, zasnivajući se na praksu ESLJP, tačnije na slučaj [Zubac protiv Hrvatske](#), uključujući ovde načela i kriterijume koje je razvio ESLJP koji se odnose na ograničenje *ratione valoris* za pristup sudovima najvišeg stepena.

Ocenjujući gore navedena načela i kriterijume, Sud je ocenio da je odluka Vrhovnog suda, zasnovana na užem tumačenju zakona, predstavlja “*preterani formalizam*” i da propust nižestepenih sudova da utvrde vrednost predmeta spora, obaveza definisana članom 36 (bez naslova) ZPP-a, ne bi trebalo da narušava prava podnosioca zahteva. Stoga je Sud zaključio da ograničenje koje je nametnuo Vrhovni sud nije bilo srazmerno legitimnom cilju da se garantuje pristup višim sudovima.

Zaključak

Sud je utvrdio da osporeno rešenje Vrhovnog suda nije u skladu sa stavom 1, člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. (Pravo n

për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

KI190/22, Parashtrues: *Ramiz Isaku*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit [AC-I-21-0642] të 31 gushtit 2022 të Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme

Aplikimi në mënyrë jo-konsistente nga Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme të Kosovës i ligjeve të aplikueshme përkitazi me kontestet që ndërlidhen me kompensimin e pagave të ish-punëtorëve të ndërmarrjeve shoqërore, në lidhje me afatin e parashkrimit, përfshirë vlerësimin se një jo-konsistencë e tillë reflekton “*dallime të thella dhe afatagjata*” në praktikën gjyqësore të kësaj gjykate, të ndërlidhura me mospërdorimin e mekanizmave të përcaktuar me ligj e të dizajnuar për të harmonizuar praktikën përkatëse gjyqësore cenon parimin e sigurisë juridike dhe përbën shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm.

-shkelje e të drejtave kushtetuese

Faktet

Rasti konkret ndërlidhet me kërkesën e parashtruesit të kërkesës të dorëzuar pranë Autoritetit të Likuidimit të Agjencisë Kosovare të Privatizimit për kompensimin e pagave të papaguara për periudhën gusht 2003 – maj 2004, si ish i punësuar në NSH “Industria e Duhanit”. Kjo kërkesë ishte refuzuar, me arsyetimin se e njëjta ishte parashkruar. Parashtruesi i kërkesës ngriti padi në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, kundër Agjencisë Kosovare të Privatizimit dhe NSH “Industria e Duhanit”, përmes së cilës kërkoi që t’i njëhej e drejta e kompensimit për pagat e papaguara për periudhën kohore të lartpërmendur, mirëpo e njëjta u refuzua, dhe ky vendim u konfirmua nga Kolegji i Apelit i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme. Më tej, parashtruesi i kërkesës paraqiti propozim për iniciimin e kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë pranë Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit, kundër vendimeve të instancave më të ulëta, kërkesë kjo që po ashtu u refuzua.

pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

KI190/22, podnosilac zahteva: *Ramiz Isaku*, Ocena ustavnosti presude [AC-I-21-0642] Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 31. avgusta 2022. godine

Nedosledna primena od strane Posebne komore Vrhovnog suda Kosova važećih zakona u vezi sa sporovima koji se odnose na naknadu plata bivših zaposlenih u društvima preduzećima u vezi sa rokom zastarevanja, uključujući i ocenu da ovakva nedoslednost odražava “*duboke i dugoročne razlike*” u sudskoj praksi ovog suda, a koje se odnose na nekorisćenje mehanizama utvrđenih zakonom i osmišljenih da usklade relevantnu sudsku praksu, krši načelo pravne sigurnosti i predstavlja povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje.

- povreda ustavnih prava

Činjenice

Konkretni slučaj se odnosio na zahtev podnosioca podnet Organu za likvidaciju Kosovske agencije za privatizaciju za nadoknadu neisplaćenih plata za period avgust 2003. – maj 2004. godine, kao bivši radnik DP-a „Industrija Duvana“. Ovaj zahtev je odbijen, sa obrazloženjem da je zastareo. Podnosilac zahteva je podneo tužbu Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova protiv Kosovske agencije za privatizaciju i DP „Industrija Duvana“, kojom je tražio da mu se prizna pravo na naknadu za neisplaćene plate za gore pomenuti period, međutim, ista je odbijena, a ova odluka je potvrdilo Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova. Dalje, podnosilac zahteva je podneo predlog za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti Kancelariji Glavnog državnog tužioca protiv odluka nižestepenih sudova, koji je takođe odbijen.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

Parashtruesi i kërkesës konteston Aktgjykimin e Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, duke pretenduar se i është cenuar e drejta e tij e garantuar me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës për shkak të cenimit të sigurisë juridike, si rezultat i vendimeve kundërtshënës në praktikën gjyqësore të saj. Ai argumenton se gjykatat e rregullta kanë dështuar të vendosin njësor për çështje të njëjta faktike dhe juridike, duke iu referuar rasteve të ish-punëtorëve të NSH “*Industria e Duhanit*”. Në mbështetje të pretendimeve të tij, parashtruesi dorëzoi në Gjykatë gjithsej njëzet (20) vendime të gjykatave të rregullta, respektivisht dhjetë (10) vendime të Kolegjit të Specializuar të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës dhe dhjetë (10) vendime të Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, në të cilat ishin interpretuar dhe aplikuar ndryshe dispozitat e Ligjit për Marrëdhëniet e Detyrimeve të vitit 1978 dhe Ligjit për Punën e Bashkuar të vitit 1976, që ndërlidheshin me afatin e parashkrimit.

Vlerësimi i Gjykatës

Gjykata vlerësoi se, për dallim nga rasti në shqyrtim, Kolegji i Apelit i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës në dhjetë (10) rastet e lartcekura, të dorëzuara nga vet parashtruesi i kërkesës dhe që ndërlidhen me kompensimin e pagave për periudhën 2003-2004 për ish-punëtorët e NSH “*Industria e Duhanit*”, kishte konstatuar se nuk është i aplikueshëm neni 608 i Ligjit për Punën e Bashkuar, i vitit 1976, duke konsideruar se afati i parashkrimit është ndalur me lajmërimin e Agjencisë Kosovare të Privatizimit për kërkesat për kompensim.

Lidhur me pretendimin e parashtruesit të kërkesës për shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, për shkak të divergjencës në praktikën gjyqësore të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, Gjykata konstatoi se në rrethanat e rastit konkret, (i) ekzistojnë “*dallime të thella dhe afatgjata*” në praktikën gjyqësore të Kolegjit të

Navodi podnosioca zahteva

Podnosilac zahteva osporava presudu Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, navodeći povredu prava zagarantovanog članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava zbog povrede pravne sigurnosti, kao rezultat kontradiktornih odluka u njegovoj sudskoj praksi. Podnosilac zahteva je tvrdio da redovni sudovi nisu uspeli da odluče na isti način za ista činjenična i pravna pitanja, pozivajući se na slučajeve bivših radnika DP “*Industrija Duvana*”. U prilog svojih navoda, podnosilac zahteva je podneo Sudu ukupno dvadeset (20) odluka redovnih sudova, odnosno deset (10) odluka Specijalizovanog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova i deset (10) odluka Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, u kome su različito tumačene i primenjene odredbe Zakona o obligacionim odnosima iz 1978. godine i Zakona o udruženom radu iz 1976. godine, koje su se odnosile na rok i zastarelost.

Ocena Suda

Sud je ocenio da, za razliku od slučaja koji se razmatra, Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova u deset (10) gore navedenih predmeta koje je podneo sam podnosilac zahteva, a koji se odnose na naknadu plata za period 2003-2004 za bivše zaposlene u DP “*Industrija Duvana*”, utvrdio je da član 608 Zakona o udruženom radu nije primenljiv, smatrajući da je rok zastarelosti prekinut obaveštenjem Kosovske agencije za privatizaciju o zahtevima za naknadu.

U vezi sa navodom podnosioca zahteva za povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje, zbog divergencije u sudskoj praksi Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, Sud je utvrdio da u okolnostima konkretnog slučaja, (i) postoje “*duboke i dugoročne razlike*” u sudskoj praksi Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova; da

Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës; se (ii) ekzistojnë mekanizma të Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për harmonizimin e kësaj praktike; dhe se (iii) ky mekanizëm ekzistues, bazuar në shkresat e lëndës, rezulton që nuk është përdorur.

Përfundimi

Gjykata konstatoi se Aktgjykimi i kontestuar i Kolegjit të Apelit të DHPGJS-së nuk është në përputhshmëri me paragrafin 1 të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në ndërlidhje me paragrafin 1 të nenit 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për Drejtat e Njeriut.

KI23/24, Parashtrues: *Agim Zogaj*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit [AC-I-21-0836-A0001], të 26 tetorit 2023, të Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme

Konkluzioni i përgjithshëm dhe arsyetimi i pamjaftueshëm në lidhje me parashkrimin e kërkesëpadisë së parashtruesit të kërkesës nuk është në përputhshmëri me të drejtën për një vendim të arsyetuar gjyqësor.

Mbajtja e seancës dëgjimore në të paktën njërën nga instancat gjyqësore është detyrim kushtetues, përderisa përjashtimet nga ky parim janë të mundshme nëse ekzistojnë rrethana të jashtëzakonshme që do të justifikonin mungesën e një seance dëgjimore.

-shkelje e të drejtave kushtetuese

Faktet

Rasti ndërlidhet me kërkesën e parashtruesit të dorëzuar pranë Autoritetit të Likuidimit të Agjencisë Kosovare të Privatizimit, për kompensimin e pagave të papaguara për periudhën tetor 2003 – qershor 2014, si i punësuar në NSH “Auto Prishtina”. Pasi që kërkesa u refuzua, me arsyetimin se e njëjta ishte parashkruar, parashtruesi i kërkesës kishte paraqitur padi në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, përmes së cilës kishte

(ii) postojë mekanizmi Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za usklađivanje ove prakse; i da (iii) ovaj postojeći mehanizam, na osnovu spisa predmeta, proizilazi da nije korišćen.

Zaključak

Sud je utvrdio da osporena presuda Žalbenog veća PKVS-a nije u skladu sa stavom 1, člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

KI23/24, podnosilac zahteva: *Agim Zogaj*, Ocena ustavnosti presude [AC-I-21-0836-A0001], Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 26. oktobra 2023. godine

Opšti zaključak i nedovoljno obrazloženje u pogledu zastarelosti tužbenog zahteva podnosioca zahteva nije u skladu sa pravom na obrazloženu sudsku odluku.

Održavanje ročišta u najmanje jednoj od sudskih instanci je ustavna obaveza, dok su izuzeci od ovog načela mogući, ako postojе vanredne okolnosti koje bi mogle opravdati odsustvo ročišta.

- povreda ustavnih prava

Činjenice

Slučaj se odnosio na zahtev podnosioca podnet Organu za likvidaciju Kosovske agencije za privatizaciju za naknadu neisplaćenih plata za period oktobar 2003. – jun 2014. godine, kao zaposlenog u DP „Auto Prishtina“. Nakon što je njegov zahtev odbijen, sa obrazloženjem da je zastareo, podnosilac je podneo tužbu Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova, kojom je tražio da mu se prizna pravo na naknadu za neisplaćene

kërkuar që t'i njihej e drejta e kompensimit për pagat e papaguara për periudhën kohore të lartpërmendur. Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme të Kosovës aprovoi kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës si dhe vendosi që të mos mbajë seancë dëgjimore. Kundër këtij Aktgjykimi, Autoriteti i Likuidimit i Agjencisë Kosovare të Privatizimit kishte parashtruar ankesë në Kolegjin e Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për shkak të vlerësimit të gabuar të gjendjes faktike dhe juridike. Ky i fundit, e (i) kishte vlerësuar si të bazuar ankesën e Autoritetit të Likuidimit të Agjencisë Kosovare të Privatizimit dhe kishte ndryshuar Aktgjykimin e shkallës së parë; (ii) kishte refuzuar kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës, me arsyetimin se kërkesa e tij ishte parashkruar; dhe (iv) kishte vendosur të mos mbajë seancë të shqyrtimit gjyqësor.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

Parashtruesi i kërkesës pretendoi se i është cenuar e drejta e tij e garantuar me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës, si rezultat i zbatimit të gabuar të ligjit, që në thelb përkon me (i) mosarsyetim të vendimit gjyqësor; dhe (ii) mosmbajtje të seancës dëgjimore.

Vlerësimi i Gjykatës

Gjykata vlerësoi se Kolegji i Apelit i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës nuk kishte elaboruar mjaftueshëm se si ishte arritur parashkrimi edhe për 3 (tre) vitet e fundit para paraqitjes së padisë, gjegjësisht për vitet 2011-2014, por ofroi një konstatim dhe përfundim të përgjithshëm dhe arsyetim të pamjaftueshëm lidhur me parashkrimin e kërkesëpadisë së parashtruesit të kërkesës, gjegjësisht mungesën e ofrimit të ndonjë prove mbi ndërprerjen e parashkrimit dhe pavlefshmërisë së listës së 12 shtatorit 2014, provë të cilën në raste të tjera të ngjashme me të parashtruesit të kërkesës, Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme të Kosovës e kishte pranuar si të vlefshme. Së dyti, lidhur me pretendimin e parashtruesit të kërkesës për mungesë të mbajtjes së seancës dëgjimore, theksoi që në parim, mbajtja e seancës dëgjimore në të paktën njërën nga

plate za navedeni vremenski period. Posebna komora Vrhovnog suda Kosova je usvojila tužbeni zahtev podnosioca i takođe odlučila da ne održi raspravu. Protiv ove presude, Organ za likvidaciju Kosovske agencije za privatizaciju je podneo žalbu Žalbenom veću Posebne komore Vrhovnog suda Kosova zbog pogrešne ocene činjeničnog i pravnog stanja. Poslednje navedeno je (i) ocenilo kao osnovanu žalbu Organa za likvidaciju Kosovske agencije za privatizaciju i preinačilo prvostepenu presudu; (ii) odbilo tužbeni zahtev podnosioca, sa obrazloženjem da je njegov zahtev zastareo; i (iii) odlučilo da ne održi sudsku raspravu.

Navodi podnosioca zahteva

Podnosilac zahteva je navodio da mu je povređeno pravo zagarantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, kao rezultat pogrešne primene zakona, što se u suštini svodi na (i) neobrazloženje sudske odluke; i (ii) neodržavanje rasprave.

Ocena Suda

Sud je ocenio da Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova nije dovoljno razradilo kako je nastupila zastarelost i za poslednje 3 (tri) godine pre podnošenja tužbe, odnosno za godine 2011-2014., ali je pružilo opšti zaključak i nedovoljno obrazloženje u vezi zastarelosti tužbenog zahteva podnosioca zahteva, odnosno nedostatkom pružanja bilo kakvih dokaza o prestanku zastarelosti i o nevalidnosti spiska od 12. septembra 2014. godine, dokaz koji je u drugim slučajevima sličnim sa onim od podnosioca zahteva, Posebna komora Vrhovnog suda Kosova prihvatila kao validne. Drugo, u vezi sa navodom podnosioca zahteva o neodržavanju rasprave, naglasio je da je u načelu održavanje rasprave najmanje u jednoj od sudskih instanci ustavna obaveza, dok su izuzeci od ovog

instancat gjyqësore është detyrim kushtetues, ndërsa përderisa përjashtimet nga ky parim janë të mundshme, në rastin konkret nuk ekzistonin rrethana që do të justifikonin një përjashtim të tillë.

Përfundimi

Gjykata konstatoi se Aktgjykimi i kontestuar i Kolegjit të Apelit të DHPGJS-së nuk është në përputhshmëri me paragrafin 1 të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në ndërlidhje me paragrafin 1 të nenit 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

KI103/24, Parashtrues: *Sylejman Zeneli*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit [Rev. Nr. 485/2022], të 5 janarit 2023, të Gjykatës Supreme

Interpretimi i dispozitës përkatëse të Marrëveshjes Kolektive nga ana e Gjykatës Supreme, i interpretuar në mënyrë të shkëputur dhe duke shpërfillur faktin se parashtruesi i kërkesës kishte vendim të formës së prerë për kthim në vendin e punës rezultoi në konkluzione arbitrare për parashtruesin e kërkesës, në kundërshtim me të drejtën e tij për gjykim të drejtë.

-shkelje e të drejtave kushtetuese

Faktet

Rrethanat e rastit ndërlidhen me kontratën e punës që parashtruesi i kërkesës kishte me *“Limak Kosovo International Airport Adem Jashari” J.S.C.*, në pozitën e Menaxherit të Sigurimit. Në vitin 2012, kompania *“Limak Kosova”* i ndërpreu marrëdhënien e punës me pretendimin se ai kishte dështuar në përmbushjen e detyrave të përcaktuara në kontratën e punës. Parashtruesi i kërkesës kundër këtij vendimi kishte parashtruar kërkesëpadi në Gjykatën Themelore, me c’rast kjo e fundit kishte aprovuar kërkesëpadinë e tij si të bazuar, duke e detyruar punëdhënsin e tij që parashtruesin e kërkesës ta kthejë në vendin e tij të mëparshëm të punës dhe t’i kompensojë pagat e humbura. Ky vendim ishte vërtetuar nga Gjykata e Apelit dhe Gjykata Supreme. Si rezultat i këtyre

naçela mogući, u okolnostima konkretnog slučaja nisu postojale okolnosti koje bi mogle opravdati neodržavanje rasprave.

Zaključak

Sud je utvrdio da osporena presuda Žalbenog veća PKVS-a nije u saglasnosti sa stavom 1, člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

KI103/24, podnosilac zahteva: *Sylejman Zeneli*, Ocena ustavnosti presude [Rev. br. 485/2022], Vrhovnog suda od 5. januara 2023. godine

Tumačenje relevantne odredbe Kolektivnog ugovora od strane Vrhovnog suda, protumačeno na nepovezan način i zanemarujući činjenicu da je podnosilac zahteva imao pravosnažnu odluku da se vrati na radno mesto, rezultiralo je proizvoljnim zaključcima za podnosioca zahteva u suprotnosti sa pravom na pravično suđenje.

- povreda ustavnih prava

Činjenice

Okolnosti konkretnog slučaja su povezane sa ugovorom o radu koji je podnosilac zahteva imao sa *Limak Kosovo International Airport “Adem Jashari” J.S.C.*, na radnom mestu menadžera obezbeđenja. U toku 2012. godine, preduzeće *“Limak Kosova”* mu je prekinulo radni odnos, jer navodno nije ispunjavao obaveze utvrđene u ugovoru o radu. Podnosilac zahteva je protiv ove odluke podneo tužbeni zahtev Osnovnom sudu, pri čemu je poslednje navedeni usvojio njegov tužbeni zahtev, kao osnovan, i naložio njegovom poslodavcu da ga vrati na prethodno radno mesto i nadoknadi izgubljene zarade. Ovu odluku je potvrdio Apelacioni Sud i Vrhovni sud. Kao rezultat tih

vendimeve, patashtruesi i kërkesës ishte kompensuar për pagat e humbura deri në moshën e pensionimit të tij në vitin 2017. Në vitin 2017, parashtruesi i kërkesës në Gjykatën Themelore kishte paraqitur një padi të dytë ndaj "Limak Kosova" duke kërkuar kompensimin e tri (3) pagave përcjellëse të pensionimit dhe dy (2) pagave jubilarë, bazuar në Marrëveshjen e Përgjithshme Kolektive që ishte në fuqi nga 1 janari 2015 deri më 31 dhjetor 2017. Gjykata Themelore kishte refuzuar padinë e tij me arsyetimin se: (i) parashtruesit të kërkesës nuk i takonte shpërblimi jubilar, pasi në vitin 2012, kur ai kishte arritur vitin jubilar, Marrëveshja e Përgjithshme Kolektive nuk ishte ende në fuqi; dhe (ii) sa i përket pagave përcjellëse të pensionimit, parashtruesi nuk kishte qenë në marrëdhënie pune me "Limak Kosova" në momentin e arritjes së moshës së pensionimit. Aktgjykimi i Gjykatës Themelore, ishte vëretuar nga Gjykata e Apelit dhe Gjykata Supreme.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

Parashtruesi i kërkesës, në thelb pretendoi shkeljen e të drejtës së tij për gjykim të drejtë dhe të paanshëm.

Vlerësimi i Gjykatës

Gjykata fillimisht (i) shtjelloi parimet e përgjithshme të praktikës së saj gjyqësore dhe asaj të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, përkritazi me interpretimin dhe zbatimin e gabuar dhe arbitrar të ligjit, sipas së cilave Gjykata Kushtetuese mund të bëjë vlerësimin e interpretimeve dhe zbatimit të ligjeve nga ana e gjykatave të rregullta vetëm përjashtimisht dhe atë vetëm nëse ato interpretime mund të kenë rezultuar në konkluzione arbitrare ose qartazi të paarsyeshme; dhe më pas (ii) i aplikoi të njëjtat në rrethanat e rastit konkret. Sipas sqarimeve të dhëna në Aktgjykim, në lidhje me refuzimin e padisë së parashtruesit të kërkesës që ndërlidhet me kërkesën për kompensimin e tri (3) pagave përcjellëse pas pensionimit, Gjykata vlerësoi se neni 53 (Kompensimi në rast të pensionimit) i Marrëveshjes së Përgjithshme Kolektive, në rrethanat e rastit konkret, është interpretuar në

odluka, podnosilac zahteva je primio naknadu za izgubljene zarade do navršavanja godina starosti za penzionisanje u 2017. godini. Podnosilac zahteva je 2017. godine, Osnovnom sudu podneo drugu tužbu protiv "Limak Kosova", kojom je tražio naknadu za tri (3) plate pri odlasku u penziju i dve (2) jubilarne plate na osnovu Opšteg kolektivnog sporazuma, koji je bio na snazi od 1. januara 2015. godine do 31. decembra 2017. godine. Osnovni sud je odbio njegovu tužbu, kao neosnovanu, sa sledećim obrazloženjem: (i) podnosiocu zahteva ne sleduje jubilarna nagrada, jer u vreme kada je navršio jubilarnu godinu, odnosno 2012. godine, Opšti kolektivni sporazum nije bio na snazi; (ii) a što se tiče naknade otpremnine pri penzionisanju kao rezultat odlaska u penziju, podnosilac zahteva u trenutku penzionisanja nije bio u radnom odnosu kod "Limak Kosova". Presuda Osnovnog suda je potvrđena od strane Apelacionog suda i Vrhovnog suda.

Navodi podnosioca zahteva

Podnosilac zahteva je u suštini navodio povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje.

Ocena Suda

Sud je na početku (i) izložio osnovna načela svoje sudske prakse i sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava u pogledu pogrešnog i proizvoljnog tumačenja i primene zakona, prema kojima Ustavni sud može da ocenjuje tumačenja i primenu zakona od strane redovnih sudova samo izuzetno i to samo ako su ta tumačenja mogla rezultirati proizvoljnim ili očigledno nerazumnim zaključcima; a zatim (ii) primenio ista na okolnosti konkretnog slučaja. Prema objašnjenjima koja su data u presudi, u vezi sa odbijanjem tužbe podnosioca zahteva koja se odnosila na zahtev za naknadu otpremnine u visini tri (3) plate pri penzionisanju, Sud je ocenio da je stav 53. (Nadoknada u slučaju penzionisanja) Opšteg kolektivnog sporazuma, u okolnostima konkretnog slučaja, protumačen

mënyrë të shkëputur, duke shpërfillur faktin se parashtruesi i kërkesës kishte vendim të formës së prerë për kthim në vendin e punës, dhe se për këtë arsye i njëjti nuk mund të punonte efektivisht tek punëdhënësi deri në ditën e pensionimit të tij.

Përfundimi

Gjykata konstatoi se interpretimi i Marrëveshjes së Përgjithshme Kolektive nga Gjykata Supreme, në rrethanat e rastit konkret, ka rezultuar në konkluzione arbitrare për parashtruesin e kërkesës, në kundërshtim me të drejtën e tij për gjykim të drejtë të garantuar me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, në ndërlidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

KI177/22, Parashtrues: *Pashk Bibaj*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit [AC-II-21-0058], të 23 majit 2022, të Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit

Si rezultat i mosnjohimit të parashtruesit të kërkesës për transferimin e lëndës nga Gjykata e Apelit në Kolegjin e Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme, atij i ishte mohuar e drejta për të kërkuar mbajtjen e seancës dëgjimore në këtë instancë, e cila rezultoi në cenimin e të drejtës së tij për t'u dëgjuar.

-shkelje e të drejtave kushtetuese

Faktet

Rrethanat e rastit konkret ndërlidhen me faktin se parashtruesi i kërkesës dhe Kooperativa Bujqësore “*SH.A. Bec*” në vitin 2001 kishin lidhur kontratën për shitblerjen e paluajtshmërive, prona të “*SH.A. Bec*”, të cilën e kishin regjistruar në Gjykatën Komunale në Pejë, më 14 mars 2002. Më 3 mars 2005 dhe 5 korrik 2006, Agjencia Kosovare e Mirëbesimit kishte paraqitur kërkesë për mosregjistrimin e paluajtshmërive në emër të parashtruesit të kërkesës, në Zyrën Kadastrale në Gjakovë. Më 28 prill 2016, Agjencia Kosovare e Privatizimit parashtroi padi në Gjykatën

izdvojeno, zanemarujući činjenicu da je podnosilac zahteva imao pravosnažnu odluku o vraćanju na radno mesto i da iz tog razloga isti nije mogao da radi efektivno kod podnosioca zahteva do dana svog penzionisanja.

Zaključak

Sud je utvrdio da je tumačenje Opšteg kolektivnog sporazuma, u okolnostima konkretnog slučaja, rezultiralo proizvoljnim zaključcima za podnosioca zahteva, u suprotnosti sa pravom na pravično suđenje, zagarantovanim članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

KI177/22, podnosilac zahteva: *Pashk Bibaj*, Ocena ustavnosti presude [AC-II -21-0058] Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 23. maja 2022. godine

Kao rezultat neobaveštavanja podnosioca zahteva o ustupanju predmeta sa Apelacionog suda na Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda, uskraćeno mu je pravo da zahteva ročište u ovoj instanci, što je dovelo do povrede njegovog prava da bude saslušan.

- povreda ustavnih prava

Činjenice

Okolnosti konkretnog slučaja su povezane sa činjenicom da su podnosilac zahteva i Poljoprivredna zadruha „*A.D. Bec*“, tokom 2001. godine, zaključili ugovor o kupoprodaji nepokretnosti u vlasništvu „*A.D. Bec*“, koji su registrovali u Opštinskom sudu u Peći 14. marta 2002. godine. Dana 3. marta 2005. i 5. jula 2006. godine, Kosovska poverilačka agencija je podnela zahtev da se nepokretnosti ne upišu na ime podnosioca zahteva kod Katastarske kancelarije u Đakovici. Dana 28. aprila 2016. godine,

Themelore në Gjakovë, nëpërmjet së cilës kërkoi anulimin e kontratës së shitblerjes dhe dorëzimin e paluajtshmërive në posedim të Agjencisë Kosovare të Privatizimit, me arsyetimin se kontrata e shitblerjes ishte lidhur dhe vërtetuar në kundërshtim me dispozitat ligjore në fuqi dhe në kundërshtim me rregullat për shitjen e aseteve të ndërmarrjeve shoqërore. Parashtruesi i kërkesës, në përgjigjen e tij ndaj padisë së Agjencisë Kosovare të Privatizimit, kundërshtoi në tërësi padinë duke pretenduar se kontrata e shitblerjes është lidhur në pajtim me dispozitat e Ligjit për Marrëdhëniet e Detyrimeve. Gjykata Themelore, më 2 gusht 2019, vendosi që të refuzojë padinë e Agjencisë Kosovare të Privatizimit si të pabazuar, me arsyetimin se parashtruesi i kërkesës *“është blerës i paluajtshmërive të cilat janë objekt i kontratës”*. Agjencia Kosovare e Privatizimit, më 16 shtator 2019, paraqiti ankesë në Gjykatën e Apelit kundër Aktgjykimit të Gjykatës Themelore, për shkak të shkeljeve esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore. Më 28 shtator 2021, Gjykata e Apelit përcolli dosjen e rastit në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës duke e konsideruar se e njëjta ka kompetencë lëndore për vendosje lidhur me ankesën e Agjencisë Kosovare të Privatizimit. Nga dosja e lëndës rezulton që, Gjykata e Apelit, me rastin e dorëzimit të dosjes së rastit në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme (i) nuk kishte përfshirë përgjigjen e parashtruesit të kërkesës ndaj ankesës së Agjencisë Kosovare të Privatizimit; dhe se (ii) parashtruesi i kërkesës nuk ishte njoftuar në lidhje me transferimin e rastit të tij në Kolegjin e Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës. Si rezultat i transferimit të çështjes në Kolegjin e Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, kjo e fundit, pasi konstatoi kompetencën lëndore në lidhje me padinë e Agjencisë Kosovare të Privatizimit, aprovoi ankesën e Agjencisë Kosovare të Privatizimit si të bazuar dhe ndryshoi Aktgjykimin e Gjykatës Themelore, të 2 gushtit 2019.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

Parashtruesi i kërkesës në thelb pretendoi se atij i është shkelur e drejta e tij për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, si rezultat i mos njoftimit të tij nga

Kosovska agencija za privatizaciju je podnela tužbu Osnovnom sudu u Đakovici, kojom je tražila poništenje ugovora o kupoprodaji i predaju nepokretnosti u posed Kosovske agencije za privatizaciju, sa obrazloženjem da je ugovor o kupoprodaji zaključen i overen u suprotnosti sa važećim zakonskim odredbama i u suprotnosti sa pravilima za prodaju imovine društvenih preduzeća. Podnosilac zahteva je u svom odgovoru na tužbu Kosovske agencije za privatizaciju, osporio tužbu u celosti, navodeći da je ugovor o kupoprodaji zaključen u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima. Osnovni sud je, 2. avgusta 2019. godine, odlučio da odbije tužbu Kosovske agencije za privatizaciju kao neosnovanu, sa obrazloženjem da je podnosilac zahteva „*kupac nepokretnosti koje su predmet ugovora*“. Kosovska agencija za privatizaciju je, 16. septembra 2019. godine, izjavila žalbu Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka. Dana 28. septembra 2021. godine, Apelacioni sud je prosledio spis predmeta Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova, smatrajući da je isti predmetno nadležan za odlučivanje o žalbi Kosovske agencije za privatizaciju. Iz spisa predmeta proizilazi da Apelacioni sud, prilikom dostavljanja spisa predmeta Posebnoj komori Vrhovnog suda (i) nije uvrstio odgovor podnosioca zahteva na žalbu Kosovske agencije za privatizaciju; i (ii) da podnosilac zahteva nije obavešten u vezi sa prenošenjem njegovog predmeta u Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova. Kao rezultat prenošenja predmeta u Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, poslednje navedeno je, nakon što je utvrdilo predmetnu nadležnost u odnosu na tužbu Kosovske agencije za privatizaciju, usvojilo žalbu Kosovske agencije za privatizaciju kao osnovanu i preinačilo presudu Osnovnog suda od 2. avgusta 2019. godine.

Navodi podnosioca zahteva

Podnosilac zahteva u suštini navodio da mu je povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kao rezultat neobaveštavanja od

Gjykata e Apelit dhe Kolegji i Apelit i Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për transferimin e çështjes së tij në këtë kolegji, atij i (i) ishte pamundësuar paraqitja e provave në favor të tij; dhe (ii) po ashtu i ishte pamundësuar që të kërkojë mbajtjen e seancës dëgjimore në këtë instancë gjyqësore.

Vlerësimi i Gjykatës

Gjykata sqaroi se është fokusuar në pretendimin e parashtruesit të kërkesës për të kërkuar mbajtjen e një seance dëgjimore para Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, e mundur sipas dispozitave të Ligjit për Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës. Në vlerësimin e pretendimeve të parashtruesit të kërkesës, Gjykata fillimisht shtjelloi parimet e praktikës së saj gjyqësore dhe të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut lidhur me parimin e kontradiktoritetit dhe të drejtën për të kërkuar mbajtjen e seancës dëgjimore, si dhe më pas aplikoi të njëjtat në rrethanat e rastit konkret. Bazuar në këtë, Gjykata në vijim vlerësoi se: (i) mbështetur në nenin 69 (Procedurat e ankesës me gojë) të Ligjit të aplikueshëm për Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, parashtruesi i kërkesës ka të drejtë t'i parashtrojë Kolegjit të Apelit kërkesë për mbajtje të seancës dëgjimore, përmes së cilës i njëjti në kuptim dhe në kuadër të parimit të kontradiktoritetit, ka të drejtë të paraqesë argumentet dhe dëshmitë e tij që ndërlidhen me kërkesëpadinë e Agjencisë Kosovare për Privatizim; (ii) megjithatë, një kërkesë e tillë parashtruesit të kërkesës i ishte pamundësuar për shkak se, i njëjti nuk ishte njoftuar në lidhje me transferimin e çështjes së tij nga Gjykata e Apelit në Kolegjin e Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, qoftë nga Gjykata e Apelit apo vetë Kolegji i Apelit.

Përfundimi

Gjykata konstatoi se si rezultat i mohimit të së drejtës për të parashtruar kërkesën për mbajtjen e seancës dëgjimore, parashtruesit të kërkesës i është shkelur e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

strane Apelacionog suda i Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda o ustupanju stvari tom veću, i njemu je (i) onemogućeno podnošenje dokaza u njegovu korist; i (ii) takođe, onemogućeno da traži održavanje rasprave pred ovom sudskom instancom.

Ocena Suda

Sud je objasnio da se fokusirao na navod podnosioca zahteva da traži održavanje rasprave pred Žalbenim većem Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, koja je omogućena odredbama Zakona o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova. Ocenjujući navode podnosioca zahteva, Sud je najpre izložio načela svoje sudske prakse i sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava u vezi sa načelom kontradiktornosti i pravom da se traži održavanje rasprave, a zatim primenio ista na okolnosti konkretnog slučaja. Na osnovu toga, Sud je ocenio (i) da na osnovu člana 69. (Usmeni žalbeni postupak) važećeg Zakona o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova, podnosilac zahteva ima pravo da podnese Žalbenom veću zahtev za održavanje rasprave, na kojoj isti u smislu i u kontekstu načela kontradiktornosti ima pravo da iznese svoje argumente i dokaze koji se odnose na tužbeni zahtev Kosovske agencije za privatizaciju; (ii) međutim, takav zahtev je podnosiocu zahteva onemogućen, jer ga o prenošenju njegovog predmeta iz Apelacionog suda u Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, nije obavestio ni Apelacioni sud, niti Žalbeno veće.

Zaključak

Sud je utvrdio da je kao rezultat uskraćivanja prava na podnošenje zahteva za održavanje rasprave, podnosiocu zahteva povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

VIII. Neni 32 [E Drejta për Mjete Juridike]

KI272/23 Parashtrues: *Ali Tahiri*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit [AKPA.II.nr. 163/23], të 1 nëntorit 2023, të Prokurorisë së Apelit

Mosmarrja parasysh e ankesës së parashtruesit të kërkesës në procedurë të kallëzimit penal, të dorëzuar në Prokurorinë e Apelit përmes postës brenda afatit të përcaktuar me dispozitat e Kodit të Procedurës Penale rezultoi në shkeljen e të drejtës së tij për mjete juridike.

-shkelje e të drejtave kushtetuese

Faktet

Rrethanat e rastit ndërlidhen me afatet kohore të saktësuar në ligjet e aplikueshme për paraqitjen e ankesës ndaj vendimit të Prokurorisë Themelore për hedhjen poshtë të kallëzimit penal. Më saktësisht, në rrethanat e rastit, parashtruesi i kërkesës paraqiti kallëzim penal në Prokurorinë Themelore në Gjakovë kundër A.T-së dhe T.K.-së, dhe të cilin, Prokuroria Themelore e hodhi poshtë, me arsyetimin që vepra penale për të cilën ata akuzoheshin kishte arritur parashkrimin absolut. Kundër këtij vendimi, parashtruesi i kërkesës kishte paraqitur ankesë në Prokurorinë e Apelit, të cilën kjo e fundit e hodhi poshtë, me arsyetimin se ishte dorëzuar jashtë afatit të paraparë ligjor prej tetë (8) ditësh.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

Parashtruesi i kërkesës, në thelb pretendoi shkelejt të së rejtës së tij për mejete juridike, të garantuar me nenin 32 të Kushtetutës, në ndërlidhje me nenin 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Vlerësimi i Gjykatës

Aktgjykimi shtjelloi parimet që burojnë nga praktika e saj gjyqësore por edhe ajo e Gjykatës Evropiane për Drejtat e Njeriut në kontekst të qasjes në drejtësi dhe mjetit efektiv juridik dhe, ndër tjerash, sqaroi që parashtruesi i kërkesës e kishte përdorur një mjet juridik i cili ishte i parashikuar nga Kodi i Procedurës Penale, që

VIII. Član 32. [Pravo na pravno sredstvo]

KI272/23, podnosilac zahteva: *Ali Tahiri*, Ocena ustavnosti rešenja [AKPA. II. br. 163/23] Apelacionog tužilaštva od 1. novembra 2023. godine

Nerazmatranje žalbe podnosioca zahteva u postupku krivične prijave, podnete Apelacionom tužilaštvu preko pošte u roku utvrđenom odredbama Zakonika o krivičnom postupku, imalo je za posledicu povredu njegovog prava na pravno sredstvo.

- povreda ustavnih prava

Činjenice

Okolnosti slučaja se tiču vremenskih rokova koji su precizirani u važećim zakonima za podnošenje žalbe na odluku Osnovnog tužilaštva o odbacivanju krivične prijave. Tačnije, u okolnostima slučaja, podnosilac zahteva je podneo krivičnu prijavu Osnovnom tužilaštvu u Đakovici protiv lica A.T. i T.K., a koju je Osnovno tužilaštvo odbacilo, sa obrazloženjem da je za krivično delo za koje su optuženi nastupila apsolutna zastarelost. Protiv ove odluke, podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom tužilaštvu, koju je ono odbacilo, sa obrazloženjem da je podneta van propisanog zakonskog roka od osam (8) dana.

Navodi podnosioca zahteva

Podnosilac zahteva u suštini navodio povredu prava na pravno sredstvo, zagarantovano članom 32. Ustava u vezi sa članom 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Ocena Suda

Sud je razradio načela koja proizilaze iz njegove sudske prakse, ali i iz prakse Evropskog suda za ljudska prava, u kontekstu pristupa pravdi i delotvornog pravnog sredstva i, između ostalog, pojasnio da je podnosilac zahteva iskoristio pravno sredstvo koje je bilo predviđeno Zakonikom o

përcakton të drejtën e paraqitjes së ankesës kundër vendimeve të Prokurorisë Themelore në rastet kur kjo e fundit vendos të hedhë poshtë kallëzimin penal, ndërsa bazuar në shkresat e lëndës, rezulton që parashtruesi i kërkesës e kishte dorëzuar ankesën në Prokurorinë e Apelit përmes postës më 23 tetor 2023 dhe rrjedhimisht brenda afateve kohore të përcaktuara përmes paragrafit 3 të nenit 444 (Afatet) të Kodit të Procedurës Penale. Për pasojë dhe sipas sqarimeve të dhëna në Aktgjykim, Prokuroria e Apelit e kishte llogaritur në mënyrë të qartazi të gabuar afatin e dorëzimit të ankesës, duke cenuar të drejtat e parashtruesit të kërkesës për qasje në drejtësi dhe mjet juridik.

Përfundimi

Si përfundim, Gjykata vlerësoi se Aktvendimi kontestuar i Prokurorisë së Apelit nuk është në përputhshmëri me nenin 32 [E drejta për Mjete Juridike] të Kushtetutës.

krivičnom postupku, koji utvrđuje pravo na podnošenje žalbe protiv odluka Osnovnog tužilaštva u slučajevima kada ono odluči da odbaci krivičnu prijavu, dok na osnovu spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva uputio žalbu Apelacionom sudu putem pošte 23. oktobra 2023. godine, i samim tim u vremenskim rokovima koji su utvrđeni stavom 3. člana 444. (Rokovi) Zakonika o krivičnom postupku. Kao rezultat toga, a prema pojašnjenjima koja su data u presudi, Apelaciono tužilaštvo je na očigledno pogrešan način izračunao rok za podnošenje žalbe, čime je povredio prava podnosioca zahteva na pristup pravdi i pravno sredstvo.

Zaključak

U zaključku, Sud je ocenio da osporeno rešenje Apelacionog tužilaštva nije u skladu sa članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava.